

Seznam příloh

- Příloha 1** – Informace k metodě LS pro rodiče
- Příloha 2** – Informovaný souhlas pro rodiče – vzor
- Příloha 3** – Hlubkový rozhovor/informovaný souhlas – vzor
- Příloha 4** – Dotazník pro rodiče – vzor
- Příloha 5** - Režim dne v mateřské škole Zeměchy
- Příloha 6** – Instrukce pro rodiče k předávanému dopisu
- Příloha 7** – Reflexe autorky z deníku výzkumníka
- Příloha 8** – Srovnávací analýza pedagogické diagnostiky v MŠ
- Příloha 9** – Přepis hlubkového rozhovoru
- Příloha 10** – Ukázka otevřeného kódování
- Příloha 11** – Vyhodnocení dotazníkového šetření s přepisem všech odpovědí respondentů
- Příloha 12** – Formulář LS: vzor
- Příloha 13** – Formulář LS: A1
- Příloha 14** – Formulář LS: B1
- Příloha 15** – Formulář LS: A2
- Příloha 16** – Formulář LS: A3
- Příloha 17** – Formulář LS: A4
- Příloha 18** – Formulář LS: B2
- Příloha 19** – Formulář LS: A5
- Příloha 20** – Formulář LS: B3
- Příloha 21** – Formulář LS: A6
- Příloha 22** – Formulář LS: A7
- Příloha 23** – Formulář LS: A8
- Příloha 24** – Formulář LS: A9
- Příloha 25** – Formulář LS: B4
- Příloha 26** – Formulář LS: A10
- Příloha 27** – Ukázka založeného portfolia a fotografie z předávání dopisu

Příloha 1 – Informace k metodě LS pro rodiče

Vážení rodiče,

ráda bych vás informovala o akčním výzkumu, který probíhá v naší MŠ. Výzkum je součástí mé diplomové práce: „Implementace metody Learning Stories do předškolního vzdělávání v České republice“. Metoda Learning Stories (dále jen LS) je metoda hodnocení, která se běžně používá v zahraničí, ale v České republice není příliš známá.

Metoda LS je efektivní nástroj k pozorování, dokumentaci, hodnocení a podpoře vzdělávacích procesů u dětí předškolního věku, reflektuje individuální rozdíly mezi dětmi a orientuje se na kompetence dítěte, dispozice k učení a jejich rozvoj. Metoda LS se dá rozdělit do 5 hlavních oblastí, které se přímo promítají do pozorování, dokumentace, reflexe a zaznamenání individuálního vzdělávacího „příběhu“: Zajímat se; Být angažovaný; Být vytrvalý při obtížích nebo nejistotě; Komunikovat s druhými; Přijímat odpovědnost.¹

Na základě mého pozorování napíšu každému dítěti dopis, kde popíšu konkrétní situaci, při které jsem ho pozorovala a tento dopis dostane domů, kde ho s vámi bude hodnotit a komentovat. Každé dítě během roku dostane dva dopisy, druhý po určité době, aby se dala získaná data vyhodnocovat a porovnávat. Dítě se bude na základě sebehodnocení a sledování vlastních vzdělávacích pokroků posouvat ve vlastní vzdělávací cestě a zvyšovat si tak kompetence k učení. Pedagogická diagnostika je běžnou součástí práce učitelky mateřské školy a je velice důležitá. Předškolní vzdělávání je velice podceňované ve vývoji dítěte, ale mnoho dlouhodobých výzkumů poukazuje na jeho důležitost. Proto i vy tomuto období věnujte velkou pozornost a zajímejte se o prožitky vlastních dětí, povídejte si s nimi a ptejte se jich i nás na cokoliv, co vás zajímá. V rámci výzkumu budeme mít k této komunikaci a spolupráci větší příležitost a já budu velmi ráda, když se ochotně zapojíte, ale nemůžu nikoho v Vás k těmto krokům nutit. Smyslem výzkumu je

---

¹ UHLÍŘOVÁ, Jana a Barbora LOUDOVÁ STRALCZYNSKÁ. Metoda Learning Stories jako efektivní nástroj podpory vzdělávací cesty předškolního dítěte. *Předškolní výchova*. Bratislava: Předškolní výchova, 1961-, 69(4), 20-27. ISSN 0032-7220.

zjištění, zda je tato metoda účinná i u nás v ČR, a zda pomáhá se dětem lépe rozvíjet, učit se vlastnímu sebehodnocení a určení vlastního „Já“.

Na základě tohoto výzkumu jsem v naší mateřské škole zavedla každému dítěti vlastní portfolio, které bude od začátku jeho docházky do mateřské školy popisovat, analyzovat, dokumentovat a bude sledovat jeho pokroky prostřednictvím popisu, analýzy a dokumentace jeho vlastních jednotlivých materiálů, kreseb, pracovních listů, výrobků, fotografií s jeho zážitky a také jeho součástí budou dopisy LS.

Aby tento výzkum byl bohatší a komplexnější, budu ráda, když se mnou budete spolupracovat, budete vyplňovat dotazníky, které Vám budu v rámci projektu předkládat a plnit jednotlivé úkoly, které Vám společně s vaším dítětem zadám. Více informací vám ráda poskytnu na blížících se třídních schůzkách a ráda Vám odpovím na jakékoliv dotazy během našich ranních nebo odpoledních setkáních.

Těším se na naši spolupráci.

Bc. Martina Bitnerová

Příloha č. 2 - Souhlasy rodičů k výzkumnému šetření – vzor

Akční výzkum k diplomové práci „Implementace metody Learning Stories do předškolního vzdělávání v České republice“

Svým podpisem ztvrzuji že:

- souhlasím se svou účastí/účastí dítěte na výše jmenovaném výzkumu,
- souhlasím, že moje výpověď z dotazníkového šetření, dopisy a pozorování mého dítěte, jeho sdělení a anonymizované fotografie, mohou být použity pro publikační účely jak na internetu (studijní informační systém, zpracování diplomové práce), tak v tištěné podobě (pro účely diplomové práce).
- rozumím, že jakékoliv informace, které poskytnu, budou udržovány v utajení, a že moje identita/identita dítěte nebude uvedena v žádných publikacích výzkumných nálezů.

Datum:

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Jméno a příjmení, podpis: .....

Příloha č. 3 - Hlubkový rozhovor/ informovaný souhlas – vzor

Akční výzkum k diplomové práci „Implementace metody Learning Stories do předškolního vzdělávání v České republice

Otázky navržené pro hlubkový rozhovor s kolegyní

1. Jak bys popsala a zhodnotila dosavadní pedagogickou diagnostiku a hodnocení v naší mateřské škole?
2. Považuješ naši dosavadní diagnostiku za strukturovanou? Napomáhala dětem v jejich vzdělávací cestě nebo jsi v ní spatřovala nějaké nedostatky.
3. Přečetla jsi informace o metodě LS, které jsem ti poskytla a poslechla sis, jak budu s metodou konkrétně ve školce pracovat?
4. Jak na tebe tato metoda zapůsobila a jaký pocit si měla z toho, že ji zavedeme do běžného režimu MŠ?
5. My spolu dobře fungujeme ve výměně informací, ať už o vzdělávacím procesu nebo právě hodnocení jednotlivých dětí. Přišlo ti diskutování nad konkrétními dopisy jako dobrá podpora naší komunikace?
6. Spatřuješ v této metodě po roce výzkumu nějaký potenciál? (Byla jsi v pozici pozorovatele, který většinu dopisů četl, a někdy ses i podílela na předávání dopisu). Například, zda pozorování a dopis napomohly k vytvoření lepší podpory pro konkrétní dítě a zda vidíš nějaký posun a zlepšení v naší pedagogické diagnostice? Nebo naopak v metodě vidíš nějaká negativa či doporučení pro využití/úpravu metody LS?

Svým podpisem ztvrzuji že:

- souhlasím se svou účastí na výše jmenovaném výzkumu,
- souhlasím, že moje výpověď z hlubkového rozhovoru může být použita pro publikační účely jak na internetu (studijní informační systém, zpracování diplomové práce), tak v tištěné podobě (pro účely diplomové práce).
- rozumím, že jakékoliv informace, které poskytnu, budou udržovány v utajení, a že moje identita nebude uvedena v žádných publikacích výzkumných nálezů.

Jméno a příjmení, podpis: .....

Příloha č. 4 - Dotazník pro rodiče – metoda Learning Stories – vzor

Vážení rodiče,

Prosím Vás o několik minut Vašeho času a vyplnění následujícího dotazníku. Zpětnou vazbu týkající reakce dětí na dopis od Vás mám, ale ráda bych ještě zjistila Váš názor na celý tento projekt, který se v mateřské škole uskutečnil.

Za Váš čas velmi děkuji a přeji hezký den.

Bc. Martina Bitnerová

1. Jméno vyplňujícího

---

2. Je podle Vás důležité zpracovávat písemné hodnocení dítěte již v mateřské škole?

- Ano
- Ne
- Odůvodněte svoji odpověď:

3. Jste ráda/rád, že v mateřské škole, kterou navštěvuje vaše dítě, byla využita metoda Learning Stories k hodnocení a dokumentaci rozvoje dětí?

- Ano
- Ne
- Je mi to jedno

4. Je podle Vás důležité, aby učitelé dávali dětem zpětnou vazbu o tom, jak se děti učí? (prosím, rozepište)

5. Metoda Learning Stories má podobu dopisu, který zachycuje významné momenty v učení dítěte. Učitelka jej zpracovává na základě pozorování konkrétních činností dítěte. Považujete tuto podobu zpracování hodnocení (dopis je určený přímo dítěti) za přínosný pro Vaše dítě? (prosím, rozepište)

6. Považujete tento způsob hodnocení určený přímo dítěti za přínosný pro Vás jako rodiče? Případně v čem konkrétně spatřujete jeho smysl a přínos? (prosím, rozepište)

7. Jakým způsobem reagovalo dítě na dopis doma? Uveďte konkrétní příklady – vyprávělo o něm, chtělo jej číst nebo naopak mu nevěnovalo žádnou pozornost? Objevilo se téma dopisu i v nějaké další komunikaci s Vámi nebo dalšími členy rodiny?

8. Věděli jste, jak byste měli s dítětem a dopisem pracovat? (Bylo to spontánní, nebo jste to brali jako nějaký závazek a byli byste radši, kdybyste přesně věděli, co s dopisem máte dělat?)

9. Cítili jste se jako rodiče dobře informovaní ze strany MŠ o nové metodě, jejím významu, práci s metodou a spolupráci MŠ a rodiny při její realizaci?

10. Obohatilo zavedení nového modelu hodnocení a dokumentace rozvoje Vašeho dítěte (metoda Learning Stories) nějakým způsobem i Vás? Popřípadě v čem?

Příloha č. 5 - Režim dne v mateřské škole Zeměchy

6.30 - 8.15

- scházení dětí, ranní hry a spontánní činnosti, zapojení do řízených
- skupinových nebo společných činností, jazykové chvilky,
- individuální péče o děti, příprava dětí na školu, smyslové a didakticky cílené činnosti

8.15 - 9.00

- komunitní kruh, ranní cvičení, hygiena, dopolední svačina

9.00 - 9.45

- pokračování započatých her, činnost řízená pedagogem – seznámení s tématem, nabídka, spontánní hra, program řízené činnosti, skupinová činnost, pohybová aktivita
- komunitní kruh – hodnocení co se líbilo x nelíbilo
- ovocná svačina, příprava na pobyt venku

9.45 - 11.45

- pobyt venku – pohybové aktivity a tvořivé hry na školní zahradě, vycházky – podle denního tématu, poznávání okolí mateřské školy, pozorování přírody a jejích zákonitostí

11.45 - 12.15

- hygiena, oběd
- příprava na odpočinek

12.15- 14.15

- poslech pohádky, odpočinek
- individuální a skupinová práce s předškoláky

14.15 - 14.45

- oblékání, hygiena, odpolední svačina

14.45 – 16.00

- pohybové hry, zájmové činnosti dětí, spontánní hra, individuální práce
- při vhodném počasí – pobyt dětí na školní zahradě
- odchod domů

Uspořádání dne v mateřské škole nemusí být striktně dodržováno, pružně se přizpůsobuje novým podmínkám, ročním obdobím a vzniklým situacím.

Dodržován je vždy tří hodinový interval mezi jednotlivými jídly.

Stanovený rámcový režim dne může být pozměněn i v případě, že to vyplývá z třídního vzdělávacího programu a v případě výletů, exkurzí, divadelních představení, besídek a dalších akcí pořádaných školou.

Příloha č. 6 - Instrukce pro rodiče k předávanému dopisu

Vážení rodiče,

dnes si vaše dítě nese domů dopis, který dostal v rámci mého pozorování. Já bych od vás potřebovala, abyste si pamatovali, nebo si na papír napsali poznámky, jak s tímto dopisem zacházelo. Jak si dopis vzalo domů – zda bylo nadšené, nebo neprojevovalo žádný zájem, zda vám o dopise něco řeklo, zda ho chtělo přečíst, komu ho ukazovalo, nebo ho třeba jen zahodil někam do pokojíčku a podobně. Byla bych ráda, kdyby to bylo vše podle reality – i kdyby to opravdu bylo tak, že ho dopis vůbec nezajímá. Tato data jsou pro mě důležitá. Jakmile nebude jevit zájem o tento dopis, můžete se zkusit zeptat přímo vy, nalákat ho na čtení, když bude dítě chtít – přečíst mu ho, nebo se pouze zeptat, zda si ho aspoň vy můžete přečíst. Jakmile s vámi dítě bude komunikovat a nějakým způsobem na dopis reagovat, prosím popište mi to – když tam budou i přesné formulace nějakých zajímavých postřehů přímo od dítěte, budu jen ráda.

Děkuji za vaši spolupráci a přeji hezký den.

paní učitelka Martina

Příloha č. 7 - Reflexe z deníku výzkumníka autorky

„Uchopení metody LS tak, aby se dala implementovat do prostředí mé třídy se zdálo zprvu velmi náročné z důvodu organizačních problémů. Důležité při tomto způsobu hodnocení je, aby v práci byly přítomny dvě učitelky, aby ta co pozoruje, měla dostatečný prostor pro vnímání procesu učení u sledovaného dítěte, a nebyla rušena ostatními dětmi. To je nejdůležitější postřeh z celého akčního výzkumu. Objevily se také nedostatky mé vlastní práce, ze kterých je důležité brát si poučení tzv. ponaučit se z vlastních chyb, neboť i z metody LS vychází zpětná vazba jako prostor pro zlepšení, proto nepovažuji své chyby ve výzkumu za špatné, jelikož mě posunuly dále a učily mě se těmto chybám vyvarovat. Proto nevidím zásadní problém v chybách, ale spíše v tom si dané chyby uvědomovat. Takový nedostatek byl například v psaní dopisů, kde bylo nejprve velmi těžké vyvarovat se v popisu činnosti dítěte adjektiv a subjektivity – tomuto jsem se musela naučit. Čím více jsem psala dopisů, tím více jsem v metodě a jejich klíčových východiscích viděla, jaká je správná forma psaní, aby byla prospěšná dítěti, což vychází i z teoretické části – riziko psaní dopisů v LS jako sumativní hodnocení nebo s chválou a předsudky. Tomu se tedy učitel musí naučit a stále se zdokonalovat. Ze zkušenosti z předávání dopisů a zpětných vazeb rodičů je také důležité uvědomovat si, že mladší děti 5 let nejsou schopni udržet dlouhou pozornost, tudíž se jeví psaní kratších dopisů za efektivnější – psát jasné a výstižné komentáře k procesu učení dítěte. K této části můžeme využít a zapojit do procesu tvoření dopisu samotné dítě. Já jsem se sice dětí doptávala na důležité informace z pozorování, tak jak je vidí, ale nevyzkoušela jsem si, jaké by bylo nechat tvořit dopis, a například i výběr fotografií, samotné dítě. Z tohoto si určitě беру ponaučení do praxe, kdy plánuji v metodě pokračovat dále. Čím více dopisů učitel napíše, tím snadnější metoda a její uchopení je. Poslední důležitý postřeh z mých poznámek se jeví také založení portfolia k této metodě hodnocení, které komplexně podporuje vzdělávací proces – jak proces učení konkrétního dítěte (dopis LS), sběru důležitých artefaktů ve vývoji dítěte, pro porovnání, a zároveň i uchování krásné vzpomínky na MŠ. To vyplynulo z reakcí rodičů na konci školního roku. Tři předškoláci, kteří se loučili z mateřskou školou si své portfolio vzali domů, a od rodičů se nám dostala krásná zpětná vazba o tom, jak je pro dítě, ale i pro ně samotné, portfolio něco velmi cenným do budoucna. Neustále se v metodě posouvám, hledám vlastní způsoby a cestu je jedno z mých posledních doporučení vycházející z reflexe.“

Analýza metod hodnocení v MŠ před a po akčním výzkumem

Analýza metod hodnocení v MŠ před akčním výzkumem

Informace a analýza k datu 30. 10. 2020

V MŠ se využívá pedagogická diagnostika a hodnocení dětí. Učitelky mají založený sešit, kde od počátku docházky dítěte do MŠ zapisují jeho individuální vývoj. Úvodní záznam zápisu je strukturovaný do oblastí: adaptace; sebeobsluha; sociální prožívání a základní dovednosti dítěte. Ostatní zápisy probíhají cca po 4 měsících, kdy je u dítěte patrný nějaký posun, tato část už nemá předem určené oblasti, zaměřuje se posouzení současného stavu vývoje dítěte, všechny data vycházejí z nestrukturovaného pozorování dítěte učitelkami. V mateřské škole se pracuje s pracovními listy, které vždy navazují na týdenní téma a jsou vždy zaměřené na některou z oblastí: grafomotoriky, zrakové a sluchové percepce, rozvoj matematických představ, rozvoj předčtenářských dovedností a dalších oblastí, které korespondují s oblastmi v RVP PV. Tyto materiály jsou ukládány do desek, kategorizovaných po měsících. Předškoláci pak mají své osobní složky (sběrné), kam se zakládají všechny jejich práce – grafomotorika, pracovní listy, kresby. Tyto desky slouží pouze k dokumentaci a případné kontrole, tzv. formální pedagogická diagnostika. Rodiče bývají informováni o pokrocích svého dítěte na vyžádání kdykoliv mají zájem, nebo na určených třídních schůzkách. Pokud je u dítěte vysledován nějaký problém v průběhu vzdělávání, řeší se s rodiči ihned, plánuje se postup podpory a pomoci dítěti na základě spolupráce s rodinou. S předškoláky se v lednu daného předškolního roku vyplňuje „test předškoláka“, který si učitelky vytvořily, aby se orientovaly, jak je dítě připravené na vstup do základní školy „školní připravenost“. Tento test slouží k vyhodnocení a poskytnutí individuální podpory pro zlepšení v jednotlivých oblastech, ve kterých má dítě ještě nějaké mezery. Tyto informace se předkládají rodičům na konzultacích, které se konají pravidelně každý rok, aby rodiče byli informováni o stavu rozvoje jejich dítěte dle očekávaných výstupů předškolního vzdělávání, aby vznikla provázanost mezi školní a domácí přípravou v oblastech, kde se ukáže, že dítě potřebuje pomoci, a pro případné rozhodnutí OŠD (odklad školní docházky).

Analýza pedagogické diagnostiky v MŠ po ukončení akčního výzkumu

Informace a analýza k datu 30. 9. 2020

Autorka a její kolegyně z MŠ provedly v říjnu 2019 reflexy pedagogické diagnostiky v jejich třídě. Autorka na tomto sezení kolegyni seznámila s akčním výzkumem a metodou hodnocení LS, kterou se v rámci své diplomové práce pokusí implementovat do MŠ. Dále byly autorkou představeny návrhy na změny v uchovávání materiálů jednotlivých dětí v podobě vytvoření portfolií a datováním pracovních listů a kreseb dětí. Slovně bylo probráno plánování jednotlivých kroků zavádění. Nejprve se všem dětem založila portfolia – nakoupily se šanony, které se dětem popsaly a vytvořila se kapsička, kam se vložila značka dítěte. Šanon byl rozdělen na oblasti, které byly odděleny barevným označením. Oblasti: Kdo jsem – do této oblasti se zakládají věci, které neodmyslitelně souvisejí s dítětem a jeho osobností (fotografie, kterou si vybral, kresby jeho vlastní postavy, otisky ruky, zábavné komentáře, oblíbená barva, značka a mnoho dalšího); Já a moje třída – do této oblasti se zařazují převážně fotografie z různých akcí, her dětí nebo vzpomínky na počátek docházky; Co už umím – tato oblast je rozdělena ještě na podoblasti „Grafomotorika“, „Pracovní listy“ a u předškoláků ještě na „Angličtina“ a „Dopravní výchova“; Výrobky – do této části se zakládají vybrané výrobky a kresby dítěte; Learning Stories – zde se ukládají pro uchování, a později i pro porovnávání, dopisy z metody LS. Portfolio není sběrné, ale výběrové (diagnostické) – zvolil se postup zakládání dle rozhodnutí dětí a na základě důležitosti rozhodnutí učitelkou, zda daný materiál poskytuje nějaké informace o procesu učení dítěte. Šanony byly dětem představeny v komunitním kruhu a rozdány k prohlédnutí, bylo jim sděleno k čemu dané portfolio bude sloužit, jak se s ním bude zacházet, kde bude umístěné. Ten stejný den byla třídní schůzka, na které se rodičům také portfolia představila. Ten den si daná portfolia odnesla domů a měly za úkol si je vyzdobit a na úvodní stránku vybrat fotografii a napsat, proč si danou fotografii vybraly. Od všech se vyzdobená portfolia vrátila zpět do MŠ. Místo na ně bylo vytvořené na méně využívaném parapetu ve druhé třídě, která je využívána k odpočinku dětí po obědě, kam děti každý den na odpoledne docházejí a kde se většinou odehrává příprava na školu. Takto se tedy momentálně zakládají práce dětí, dopisy, jejich výrobky a fotografie z různých akcí. Byla sjednocena dokumentace pokroků dítěte a byla uspořádána. Slovní hodnocení, které bylo ve školce zavedeno momentálně využíváme k porovnání a analyzování posunů dětí ve vývoji na základě získaných dat z dopisů LS, jelikož má každé dítě zatím jen jeden dopis. Pozorování a vytváření příběhů učení na míru dítěti – popsáno v organizační kapitole a harmonogramu diplomové práce empirické části, které je zařazeno do pedagogické diagnostiky a uchováváno v portfoliu

dítěte. Dále se provádí test předškoláka, který zůstal nezměněn a je zaměřen na školní připravenost dítěte. V lednu jsou stále stejně zavedené i konzultace s rodiči, kde se překládá už dané portfolio. Portfolio mají děti, tak i rodiče dovolené kdykoliv dítě chce si brát domů, nebo i na vyžádání rodiče, této činnosti je vyžadováno zatím poměrně málo, ale některé děti si již pravidelně rády berou portfolio domů, anebo vkládají věci vytvořené z domácího prostředí. Při vytváření vhodné podpory dítěti se analyzuje portfolio a informace získané z dat metody LS, dle kterého se snažíme vytvářet vzdělávací nabídku a podporu na základě silných stránek a zájmů dítěte. Tyto reflexe nahodile, když je potřeba.

Shrnutí komparační analýzy pedagogické diagnostiky

Z komparace jasně vyplývá, že pedagogická diagnostika byla v MŠ nastavena pro tzv. formální účely, kdy pouze test předškoláka zaměřený na školní připravenost se dotýkal přímo dítěte. Stav pedagogické diagnostiky se po akčním výzkumu zlepšil, ale jeho využitelnost a praktičnost se ještě nemůže doložit ani pořádně vysledovat z důvodu krátkého času od uplynutí jednotlivých zavedení a bohužel i vzhledem k době, kdy je každou chvíli MŠ uzavřena, nebo v karanténě, a mnoho věcí nemůže bohužel z těchto důvodů ani proběhnout (jako jsou konzultace s rodiči). Takže se hledá, zda takto strukturovaná diagnostika bude funkční a využitelná, ale již pozitivní změny dokládá – už jen to, že jsou do tohoto procesu zapojeny samy děti a že jsou si vědomy vlastních posunů, které jsou patrné ze zpětných vazeb rodičů z předávání dopisů.

Příloha č. 9 – Přepis hloubkového rozhovoru s kolegyní

Navržených otázek pro strukturovaný rozhovor bylo 6, přepis doplněný o několik vsuvkových

1. Jak bys popsala a zhodnotila dosavadní pedagogickou diagnostiku a hodnocení v naší mateřské škole?

K: Naše pedagogická diagnostika a hodnocení je spíše formální, bez spolupráce rodičů a dětí. Pohovory děláme s rodiči jednotlivě dle potřeby, s rodiči předškoláků pak pravidelně v rozmezí ledna a února před zápisem do ZŠ, kde jim ukazujeme náš vytvořený test předškoláka a představujeme v čem dítě vyniká a v čem je mu ještě důležité pomoci, zaměřené ale spíše na školní zralost a připravenost. Při OŠD pak pravidelně hodnotíme posuny dětí.

Takže by si neřekla, že je naše hodnocení momentálně prospěšné konkrétně dětem? Mohli bychom tedy hodnotit, že v mateřské škole hodnotíme spíš sumativně, zaměřujeme se na výsledek – na dosažené kompetence před nástupem do ZŠ?

K: Tak dětem prospěšné nějakým způsobem je, sledujeme ho, zapisujeme jeho proměny ve vývoji, ale není to s dítětem žádnou formou probírané nebo stavěné na jeho dosažených kompetencích, jak je tomu u LS. Jak jsem řekla, spíše je to formální hodnocení a hodnocení dle dosažených kompetencí podle RVP PV a ano, jak si řekla spíše před nástupem do MŠ. Ale samozřejmě, když u dítěte vysledujeme nějaký zásadní problém, řešíme ho s rodiči.

2. Považuješ naši dosavadní diagnostiku za strukturovanou? Napomáhala dětem v jejich vzdělávací cestě nebo jsi v ní spatřovala nějaké nedostatky?

K: Za strukturovanou nejspíš ne, máme to nějakým způsobem nastavené, ale nijak strukturované. Hodnocení je spíše formální bez asistence dětí, zaměřeno především na jejich nedostatky a jejich odstraňování. Hodnocení využíváme také k pravidelnému vyhodnocování a evaluace hodnocení vzdělávání.

- Přišla ti tedy reflexe dosavadní diagnostiky a potom tedy následné změny za vyhovující a prospěšné?***

K: Určitě ano. Poznatky získané tvým studiem a přinášení nových metod a způsobů bude určitě v budoucnu ku prospěchu. Všechno se posouvá vpřed, i předškolní vzdělávání a je potřeba inovovat různé oblasti. Jen to zatím vzhledem k současné situaci nejde úplně zhodnotit, teprve se vše musí usadit, ale působí to na mě pozitivně a všechno je takové uspořádané a dává smysl.

3. Přečetla si informace o metodě LS, které jsem ti poskytla a poslechla sis, jak budu s metodou konkrétně pracovat?

Forma dopisů se mi líbí, přibližuje to učitelku dětem, sleduje dítě ve zcela běžných situacích bez usměrňování a zásahu do jednání dítěte. O metodě jsem si přečetla z tvých materiálů a nejvíce se o ní dozvěděla až z průběhu tvého výzkumu, kdy jsem sledovala proces tvorby a předávání dopisů.

4. Jak na tebe tato metoda zapůsobila a jaký pocit si měla z toho, že ji zavedeme do běžného režimu MŠ?

Dosti časově náročné, ale zapojila jsem se aspoň z pozice pozorovatele a v diskutování nad dopisy a v zapojení budu pokračovat i nadále. Pro mě je to stále ale velká neznámá, z důvodu strachu z nového a neznalosti podrobných věci ohledně zavádění těchto nových metod.

5. My spolu dobře fungujeme ve výměně informací, at' už o vzdělávacím procesu nebo právě hodnocení jednotlivých dětí. Přišlo ti diskutování nad konkrétními dopisy jako dobrá podpora naší komunikace?

Všechny dopisy jsem četla, konzultovaly jsme je, umožnily vidět dítě v jeho přirozené podobě, při hře – činnosti, kdy je samo sebou a jak řeší určité problémy. Určitě se mi tento způsob hodnocení líbí a naši komunikaci to prohloubilo a obohatilo.

6. Spatřuješ v této metodě po roce výzkumu nějaký potenciál? (Byla jsi v pozici pozorovatele, který většinu dopisů četl, a někdy ses i podílela na předávání dopisu). Například, zda pozorování a dopis napomohly k vytvoření lepší podpory pro konkrétní dítě a zda vidíš nějaký posun a zlepšení v naší pedagogické diagnostice? Nebo naopak v metodě vidíš nějaká negativa či doporučení pro využití/úpravu metody LS?

Dobrá metoda diagnostiky dítěte, je třeba ji rozvinout, zavést více do praxe, vytvořit určitý systém – časový plán této činnosti. Tento rok byl náročný a vím, že si nemohla dané pozorování provádět tak, jak sis na začátku výzkumu stanovila z organizačních možností, proto v této metodě můžeme pokračovat i nadále a uvidíme, jak se i dál osvědčí.

Příloha č. 10 – Ukázka otevřeného kódování

- Poklad

Tento kód shrnuje, že děti považují dopis za něco, co je pro ně vzácné a za něco, čím se prezentují. I takováto prezentace napomáhá zpětné vazbě, kterou si dítě v rámci prezentování a čtení s jinými osobami může uvědomovat, a proto zároveň naplňuje jednu z klíčových vlastní metody LS – „Zpětná vazba jako informace pro zlepšení“.

RO2 **B1** „Večer jsme si lehli do postele a povídali jsme si, tak mi pořád říkala že dostala dopis.“

RO4 „**A3** – ukazování dopisu ihned při odchodu ze školky – snaha o přečtení dopisu ještě hned na školní zahradě, ale nakonec okamžitě po příchodu domů.“

RO4 „**A3** – ještě několikrát čteno, takže některé informace obsažené v dopisu umí z paměti (tzv. „čte dopis“).

MŠ „**A4** nadšeně si ho odpoledne nesl domů a již u vrátek křičel na tatínka, že si nese fotky ze školky v obálce.“

RO5 „**A4** první věc na kterou mě **A4** upozornil, když jsem pro něho přišel do školky tak, že má fotky a ty jsou s obálkou jeho. Čehož jste si musela určitě všimnout. S obálkou běžel domů, věci, co měl v ruce hodil do kočárku, ale obálku stále držel v ruce.“

RO5 **A4** „Jelikož mu teta věnovala dost pozornosti, tak se **A4** dost rozpovídal.“

RO7 „**A5** mě a Vítkovi s velkou radostí ukázal dopis ve chvíli, kdy jsme ho vyzvedli se školky.“

RO7 „**A5** na tom trval a měl velkou radost, že ho čteme všichni spolu. Chlubil se tátovi také fotkami a nálepkami v dopise a také tím, že bude mít svůj vlastní sešit/herbář.“

MŠ „**B3** usmívá se a bere si dopis jako nějakou tajnost, utíká si ho odnést do šatny a říká, že ho hned ukáže babičce nebo sestřičce, podle toho, kdo pro ni po obědě přijde. Po celou dobu se usmívala. U oběda se dokonce dvakrát ptala, zda ten její dopis v šatně je.“

RO8 „**B3** nejdříve dopis půjčila babičce a celou cestu ze školky ho musela číst a hlavně nahlas, hned po příchodu si v klidu sedla a opět ho babička musela číst, měla z něj obrovskou radost, culila se jako sluníčko. Hned co ho babička dočetla, utíkala za sestřičkou Eliškou a křičela radostí, že má dopis od Martinky a že si ho musí přečíst a hlavně „nahlas Eli“. No a než jsem došla z práce domů, tak mi babička ten krásný dopis musela volat a číst do telefonu.“

MŠ „**A7** po přečtení mi řekl, že se mu dopis líbil, přebírá si ho a v šatně před vycházkou ho nadšeně ukazuje kamarádovi. Řekl mi, že si ho vezme na Moravu, kam cestuje na týden za babičkou a dědou.“

RO10 „**A7** se chlubil i babičce a dědovi na Moravě.“

MŠ **A8** „Ten dopis si vezmu domu, tátovi řeknu, že ho vezmu domů a táta ho přečte.“

RO11 „**A8** mi hlásil, že dostal dopis od paní učitelky už při příchodu domů. Hned ho chtěl přečíst, ale z provozních důvodů to nešlo.“

RO11 „**A8** dopisy pak sám několikrát četl a vyprávěl podobné příběhy“.

RO13 **B4** dopis nadšeně a jako vzácnost mi ukazovala hned po příchodu ze školky. V ten samý den jsme jeli k babičce na návštěvu a brala jí ho ukázat.“

RO14 „**A10** To, že dostane dopis od paní učitelky jako Nelinka, hlásil dva dny předem.“

RO14 **A10** „Druhý den jsme dopis slavnostně přečetli.“

- Radost

Tento kód shrnuje pozitivní vliv dopisu bez závislosti na textu uvnitř. Opět se posouvá ke klíčové vlastnosti metody LS, kdy i například negativní komentáře správně volenou metodou, mohou být přijímány pozitivně.

RO2 „**B1** radost z dopisu měla.“

RO3 „**A2** nadšený, chtěl ho přečíst, když přišel domů, a večer znovu s tatínkem.“

MŠ „**A3** si nadšeně převzal svůj dopis.“

MŠ „**A4** byl nadšený, když slyšel své jméno mezi nově přinesenými dopisy. Hned si ho vzal a prohlížel. Po chvílce ke mně přišel a chtěl ho přečíst.“

MŠ **A4** „Přestože mi k tomu dopisu nic neřekl, v jeho očích jsem viděla, jak je rád, že dopis dostal a jak velkou radost mu udělal.“

MŠ „**B2** si nadšeně přebírá dopis a reaguje na něj úsměvem.“

MŠ „**A5** se mě už dlouho ptal, kdy dostane dopis i on, a tak byl nadšený, když jsem tento den zrovna jemu dopis předala.“

MŠ „**A5** si nadšeně odnesl dopis do šatny, aby si ho mohl odnést domů. Když šel po obědě domů, pořád si ho hlídal, aby na něj nezapomněl a držel ho poté v ruce, než si pro něj maminka přišla.“

MŠ „**B3** byla nadšená, když viděla, že jeden dopis je pro ni a hned ho chtěla otevřít a číst. Usmívala se a byla nadšená, byl to pro ni krásný dárek.“

RO8 **B3** „Reakce na váš dopis je snad nepopsatelná, ohromná radost. Půjčí ho jen tomu, kdo si ho smí přečíst nahlas a hned zase bere z ruky. Má z něj obrovskou radost, hlavně ho chce pořád dokola a dokola číst, je to moc krásně napsané.“

MŠ **A8** „Jééé, to jsem já a tohle plošnice a kámoši.“

RO11 **A8** „Bylo na něm vidět, že má z dopisu radost, že je zvědavý a že se mu vyprávění líbí.“

MŠ **B4** „Tak ten dopis se mi strašně líbil.“

- Osobnost

V tomto kódu jsem chtěla poukázat na to, že už i děti v tomto věku mohou vnímat sebe jako osobnost, která o sobě dokáže rozhodovat nebo za něčím stát. To máme jako pedagogové posilovat a metoda LS nám může pomoci k tomu to u dětí zjistit.

P **A1** „Už jsem velký předškolák.“

MŠ **B1** „Ten dopis je můj.“

P **B2** „Hned na začátku si vyjasňují, kdo bude uklízet – K., což mu B2 nezapomněla zdůraznit.“

P **B2** „Tobě se to líbit nemusí, hraj si jinde.“

P „**A6** rozdává úkoly – „ty natrhej listy“, „ty nasbírej ještě nějaké šišky.“

MŠ **A6** „Vidíš, jak se dětem líbí, když něco organizuješ... (A6 pokyvuje, usmívá se, za tu situaci byl velmi rád, posílení sebevědomí).“ **Komentář:** posílení sebevědomí dítěte.

P „Najedou děti přišly k **A10** do domečku a začaly mu brát nějaké věci – což se A10 nelíbilo, a tak K. v klidu řekl: „rád ti řeknu, kde jsem to našel, ale mé věci mi neber.“

- Soukromí

Tento kód shrnuje reakce dětí, které nechtěly číst dopis, nebo se k němu velmi nevyjadřovaly. Může to vyplývat pouze ze stydlivosti o sobě mluvit nebo nějaké vlastní ochraně svého „já“. I tento vygenerovaný kód je důležitý – ukazuje nám, že u daných dětí máme vytvářet

prvky sebehodnocení, což vyplývá i z teoretické části této práce pro všechny děti celkově. A zároveň to vyplývá i z dalšího vygenerovaného kódu – děti málo reflektují.

MŠ „**A1** byl nadšený, když jsem mu dopis předávala, ale přečíst ani prohlédnout si ho nechtěl.“

MŠ „**A2** ve školce přečíst dopis nechtěl, vzal si ho ode mě a začal si ho prohlížet. Kamarádům po chvíli ukazuje, že na fotografiích je on.“

MŠ **B1** „Ten dopis je můj.“

MŠ (**A6** odbíhal pohledem, ale poslouchal.) „Posloucháš?“ **A6**: „Ano.“ (**A6** odchází.) „Pojď sem, vždyť já to čtu pro tebe.“ **A6**: „Vždyť já to vím.“

RO9 „**A6** odpověděl, že o něm ví a že mu ho už četla babička Hanka. Převaloval ho v ruce, přišlo mi, že je trosku nervózní a že neví, co s ním.“

MŠ „**A10** předávám dopis a ptám se ho, kde ho chce přečíst. Poprosil mě, zda by nemohl až venku, že si chce nejprve sám prohlédnout fotografie.“

- Sebereflexe

Na předchozí kód navazuje tento kód sebereflexe, který se ukázal ve velmi nízkém poměru. Pouze u dvou dětí se vyskytl tento kód. Jako z toho předminulého kódu z něho čerpáme informaci o tom, že se u dětí máme zaměřovat jeho rozvoj.

P „**A2** se zvedá a jde si pro puzzle, říká: „ty mi jdou lépe.“

MŠ „**A10** Po přečtení dopisu se na mě podíval a řekl mi: „to jste psala vy“, odpovídám, že ano a on se začal smát a říká mi: „nechápu, jak si to můžete všechno pamatovat“, říkám: „stejně jako ty, byla jsem součástí tvé hry“, a on mi odpovídá: „to sice jo, ale já bych to takhle nenapsal.“

- Kompetence

Tento kód je velice důležitý v souvislosti s danou metodou LS. Metoda se zaměřuje na vysledování dosažených kompetencí u dětí. Jak vidíme z výskytů kódu, je metoda vhodná pro získání těchto dat. Podává nám cenné informace o dosažených kompetencích dítěte, které nám poskytují popsání činnosti samotnými dětmi a jejich chování. Ve výčtu výskytu lze vypořádat, jak se tyto kompetence prolínají většinou ve všech datech použité k analýze – popis a průběh činnosti; zpětná vazba dítěte v MŠ, zpětná vazba od rodičů).

P „**A1** vždy nahlas říká, co padlo za číslo na kostce a nahlas počítá i posouvání figurky, což po něm K. opakuje.“

P „Okolo jde teta Eva (školnice) a **A1** ji hned aktivně říká, co dělají.“

P „**B1**: „klouzáme se“, „takhle to tam dáme a teď to pojede“, „júúúú“, „dobrý vid', paní učitelko?“

P „**B1** nadšeně říká, že ano, a začne K. popisovat, jak má dávat různé stavebnice nahoru a nechat to sklouznout, že je to velká zábava.“

P „**A2**: „jóó, budeme si říkat, co bychom si chtěli koupit.“

P **A3** „Tady budou pavouci, budou tady, protože všude jinde je zima a nemají to rádi“.

P „**A3** přesně popisoval, co vytvořil: „Tady je domeček, tady tudy budou chodit, tady budou mít jídlo a tady budou spát.“ „Všechno mi ukazoval a detailně popisoval.“

MŠ „**A3** hned v úvodu mě upozornil, že nestavěl domečky pro skřítky, ale pro pavouky.“

RO4 „**A3** – při četbě dopisu důrazné ohrazení proti formulaci „že stavěl domečky pro skřítky“, mělo se jednat o domečky pro pavouky, které stavěl proto, aby měli pavouci kde bydlet.“

RO4 „**A3** – ještě několikrát čteno, takže některé informace obsažené v dopisu umí zpaměti (tzv „čte dopis“).

P „**A4** vyprávěl, že to okolo je voda, v té vodě žijí kousající ryby, které hlídají hrad před zloději.“

P **B2** „Začali řešit změny stavby, co je důležité předělat, přestavět. K. nechápe, co B2 myslí a ta mu to aktivně ukazuje a popisuje. Nápady byly takové vychytávky kolem jejich hradu.“

MŠ „**B2** se při čtení neustále usmívala a pokyvovala hlavou, jako že je pravda, co čtu. Seděla vedle, a tak si po celou dobu prohlížela fotografie. Jakmile jsem dočetla, převzala si dopis a začala mi popisovat, co všechno ještě promýšlela na hradě a ukazovala mi to přímo na fotografiích.“

MŠ **B2** „Potom se na mě podívala a řekla: „paní učitelko, tak je přece normální, že si musíme pomáhat, ale zase by ten K. nemusel tak kňourat.“

RO6 „**B2**: tak automaticky odpověděla dobrý, tak musíme být na sebe hodný.“

P „A5 popisoval jejich barvu, tvar i například vůni. „Paní učitelko tohle voní po citrónu, že jo? Paní učitelko, koukej, co jsem objevil. To je pěkný list, takový hezký zelený.“

P „A5 chodil ukazovat byly nádherné, ale vše, co vložil do zahrádky muselo být na malé kousíčky. Po mé otázce proč, odpověděl: „Protože paní učitelko, jsou to semínka, ze kterých teprve něco vyroste.“

MŠ „A5 otevře dopis a křičí: „jo, tady sázíme semínka, vy jste nás fotila?“ (Usmívá se)

P B3 „Najednou holky nadšeně volají: „Paní učitelko, pojdte ochutnat, máme dorty.“ Když jsem u nich stála, popsaly mi barvu, tvar i jaký je to dort – ovocný s jahůdkami.“

P A7 „Námořníka, ale mě spíš připomíná loutku Pata a Mata.“ Usmála jsem se a říkám: „A víš, že máš pravdu, to by mě nikdy nenapadlo, jsou si dost podobné.“ Ptám se, proč si tuto loutku vybral „Víš teto, oni všechno popletou a je to sranda :D.“

RO10 „A7 mu popisoval, co ten den ve školce dělal a jak divadlo hrál.“

P A8 „Víš já bych nějaké mravence nebo broučky chtěl, protože tu mám kyblík, kam bych si je schoval a kde bych je opatroval.“

P A8 „Ptám se ho: „na co ty ploštičky máš?“, odpovídá: „to jsou moji kamarádi“, zopakovala jsem jeho odpověď otázkou: „tvoji kamarádi?“, A8 kýve hlavou a říká: „ano, maminka, tatínek a brácha“, reaguji slovy „takže tvoje rodina“ - A8 nadšeně souhlasí.“

MŠ A8 „Jééé, to jsem já a tohle ploštice a kámoši.“

MŠ A8 „No já jsem jich pár nechytíl, protože oni utíkaly, jako rychle.“

RO11 A8 „Říkal, že si na zahradě opravdu hrál, ale nebylo to s mravenci, ale s plošticemi. Taky říkal, že se mu je podařilo najít, ale neuměl je pochytat.“

P „A9 hodnotí velikosti bublin: „ještěěěě“, „týjo ta byla velkáááá“, „hele, ta praskne“, „jééé dívej, ta je velká.“

P „A9 si sedl k nám na lavičku a začal vyprávět, jak chodí ke strejdovi dívat se na želvu, že strejda ji má a že on ji má moc rád, že má i psa a popsal, jak to vypadá u strejdy na zahradě.“

RO12 „A9 se během čtení kýval a usmíval se. Nijak zvlášť moc nereagoval. Když jsem se zeptala, jestli to tak opravdu bylo, tak přikyvoval. Občas stroze okomentoval: „Jo, velký bubliny“, „Jojo, sranda“, apod... Pak mi povídal pár vět o dětech.“

P „**B4** povídá: „zahrada je krásná, ale mohla by být ještě krásnější“, „mohli bychom nastrouhanou křidu nanášet na listy, šišky a kamínky, aby všechno bylo barevnější a krásnější.“

P **B4** „Jednu, kterou měla na dlani si dlouze prohlížela a nad něčím přemýšlela, až řekla: „musím jim vytvořit nějaký domeček, aby se tady u nás na zahradě cítily dobře“. Vzala kyblík, natrhala do něj trávu a ploštice tam vložila.“

MŠ **B4** „Potom jsme barvili křidy u stromečku, když tak K. napadlo, že abychom tam měli krásný domeček, tak K. prostě napadlo že podlahu budeme mít barevnou, tak jsme udělali prášek a vysypali jsme na každé místo trochu toho prášku.“

RO13 **B4** „V ten samý den jsme jeli k babičce na návštěvu a brala jí ho ukázat, popisovala postup drcení křidy. Historiku o ploštici mi říkala před dopisem a že se smála, když vám jí dávala „po tajnu“. Podrobněji popsala, co dala do kyblíku pro ploštice: listečky, kytičky, trávu, ale druhý den tam prý nebyly, asi odletěly za maminkou a tatínkou.“

P **A10** „Tady mám přístroj, který vyrábí ledovou tříšť, tady kelímky a tady je náplň.“ „Ještě máme zavřeno, musím jet daleko pro nové zásoby, a hlavně speciální nádoby.“ „Budou nové příchutě, až budu připravený, budete si je moci přijít koupit.“

RO14 **A10** „Druhý den jsme dopis slavnostně přečetli a A10 odpovídal i na otázky, které v dopise zazněly. Pak si ho musel přečíst tatínek. Povídal, že si hrál na prodavače tříště a paní učitelka si hrála s ním.“

MŠ „**A10** popisoval detailněji každou fotografii – „Tady jsem zrovna připravoval kokosovou ledovou tříšť, a pak přišla paní učitelka“, „tady jsem šel sbírat další věci, abych mohla připravit další různé příchutě“, „podívej, tady jaký máte kolem domečku docela nepořádek, vid' K.?“

P „**A6** rozdává úkoly – „ty natrhej listy“, „ty nasbírej ještě nějaké šišky.“

P „Najedou děti přišly k **A10** do domečku a začaly mu brát nějaké věci – což se A10 nelíbilo, a tak K. v klidu řekl: „rád ti řeknu, kde jsem to našel, ale mé věci mi neber.“

- Konstruování

Tento kód vygeneroval, jak dokážou děti na základě předešlých zkušenostech konstruovat své znalosti a zkušenosti v dalších činnostech. I tento pojem vyplývá jako důležitý v předškolním vzdělávání a je popsán v teoretické části práce. Opět bychom tyto prvky podpořit u všech dětí.

P **A1** „*Utikej ode mě, nebo mi padne trojka a já tě budu muset vyhodit.*“

P **A3** „*K. pojd', já ti to dovolím, ale nesmíš mi to zbourat.*“

MŠ **A3** „*Na to, že nikoho neodmítl poznamenal, že to se nedělá, ale že byl rád, když mu tam nic neměnily.*“

MŠ **A3** „*Trošku zklamaně řekl, že je škoda že už jsme se tam nebyli podívat, ale při představě, že by se tam mohli nějakí pavouci zabydlet se zasmál.*“

P „**A5** *řekl K., že si chce vytvořit svou zahrádku jako má doma.*“

RO7 „**A5** *nám komentoval obrázky a taky odpověděl na všechny otázky v dopise.*“

P „**A6** *se zadíval na věci, které si k vaření s kamarády sehnal na zahradě a zamyslel se. Nakonec mu drobné kamínky připomněly rýži, a tak řekl, že to bude rizoto. „Nebo ne, bude to bulgureto“, rozhodl, když se znovu zamyslel.*“

RO11 **A8** „*Během čtení se se zálibou díval na fotky v dopise. Vzpomněl si, že pro ploštičky sbíral trávu a sedmikrásky a paní učitelka zapomněla, že i písek a kedlubnu, která byla ke svačince. Souhlasil s tím, že ploštičky jsou jeho kamarádi a že jsou i rodina, protože byli spojeni.*“

RO11 „**A8** *dopisy pak sám několikrát četl a vyprávěl podobné příběhy.*“

- Artefakt

Tento kód vygeneroval fotografii, jako správnou pomůcku k tvorbě dopisů. Děti často zajímala fotografie, podle které začaly popisovat danou činnost. Na základě toho opět můžeme propojit metodu LS se zpětnou vazbou a všemi ostatními kódy.

RO1 **A1** „*Otevřela jsem dopis a začala číst, po chvílce jsem se ho zeptala, kdo je to na těch fotkách, začal se smát. Říkám mu: „To jsi ty a K.“ Tvrdil mi, že to není on a smál se, tak jsem četla dál a on pozorně naslouchal.*“

P **B3** „*Tady jsme se klouzaly.*“

MŠ **A3** „*Ještě po dočtení si prohlížel fotografie a pak mě poprosil, abych dopis nechala na stole, že si ho potom vezme domů.*“

MŠ „**A4** *nadšeně si ho odpoledne nesl domů a již u vrátek křičel na tatínka, že si nese fotky ze školky v obálce.*“

RO5 „**A4** první věc na kterou mě **A4** upozornil, když jsem pro něho přišel do školky tak, že má fotky a ty jsou s obálkou jeho. Čehož jste si musela určitě všimnout. S obálkou běžel domů, věci, co měl v ruce hodil do kočárku, ale obálku stále držel v ruce.“

MŠ **A4** „Když jsem dopis přečetla, hrozně hezky se na mě **A4** podíval a znovu si začal prohlížet jednotlivé fotografie v dopise.“

MŠ **A5** „Hned si s ním sedl ke stolečku a začal si prohlížet fotky, které v dopise byly.“

RO7 „**A5** na tom trval a měl velkou radost, že ho čteme všichni spolu. Chlubil se tátovi také fotkami a nálepkami v dopise a také tím, že bude mít svůj vlastní sešit/herbář.“

MŠ „**A6** si ho převzal, prohlížel si nálepky, které měl na obálce dopisu a poté také dopis vytáhl. Prohlížel si fotografie a ukazoval K., že je tam taky.“

RO11 **A6** „Během čtení se se zálibou díval na fotky v dopise. Vzpomněl si, že pro ploštičky sbíral trávu a sedmikrásky a paní učitelka zapomněla, že i písek a kedlubnu, která byla ke svačince. Souhlasil s tím, že ploštičky jsou jeho kamarádi a že jsou i rodina, protože byli spojeni.“

RO12 **A9** „Když jsem ho vyndala z obálky, všiml si fotek a začal na nich hledat sebe.“

MŠ „**B4** si přebírá dopis a prohlíží si fotografie.“

MŠ „**A8** otvírá dopis, prohlíží fotografie.“

RO11 **A8** „Během čtení se se zálibou díval na fotky v dopise. Vzpomněl si, že pro ploštičky sbíral trávu a sedmikrásky a paní učitelka zapomněla, že i písek a kedlubnu, která byla ke svačince. Souhlasil s tím, že ploštičky jsou jeho kamarádi a že jsou i rodina, protože byli spojeni.“

Propojení jednotlivých kódů a kategorií

-další nalezená propojení

Příklady kódů, které se vzájemně propojují, doplňují nebo jsou podobné:

Poklad – Kompetence

RO5 **A4** „*Jelikož mu teta věnovala dost pozornosti, tak se A4 dost rozpovídal.*“

Komentář: dítě ukazovalo dopis další osobě (poklad), na základě dopisu vytváří vztahy s ostatními, rozpovídal se (kompetence).

Poklad – konstruování

RO11 „**A8** *dopisy pak sám několikrát četl a vyprávěl podobné příběhy*“.

Komentář: dítě na základě čtení s rodiči a prezentace dopisu a jeho činnosti (poklad) – konstruuje, vytváří podobné příběhy (konstruování).

Radost – Artefakt

MŠ **A8** „*Jééé, to jsem já a tohle ploštice a kámoši.*“

Komentář: dítě propojilo radost z dopisu prostřednictvím dané fotografie (artefakt), kvůli které si vzpomněl na danou činnost.

Soukromí – Artefakt

MŠ „**A2** *ve školce přečíst dopis nechtěl, vzal si ho ode mě a začal si ho prohlížet. Kamarádům po chvíli ukazuje, že na fotografiích je on.*“

Komentář: přesto, že dítě nechce číst dopis (soukromí), prezentuje se fotografiemi kamarádům (artefakty).

Osobnost – Soukromí

MŠ **B1** „*Ten dopis je můj.*“

Komentář: dítě dopis vztahuje ke své osobnosti a dává najevo svoje soukromí, svoje „já“.

Osobnost – Kompetence

P „*Najedou děti přišly k **A10** do domečku a začaly mu brát nějaké věci – což se **A10** nelíbilo, a tak **K.** v klidu řekl: „rád ti řeknu, kde jsem to našel, ale mé věci mi neber.“*“

Komentář: dítě v konfliktu využilo svého postavení osobnosti (vědění o své osobnosti), na základě, kterého si dokázalo stát na svém a bránit svou činnost (kompetence: vytrvává při obtížích, brání se).

Sebereflexe – Kompetence

MŠ „**A10** *Po přečtení dopisu se na mě podíval a řekl mi: „to jste psala vy“, odpovídám, že ano a on se začal smát a říká mi: „nechápu, jak si to můžete všechno pamatovat“, říkám: „stejně*

jako ty, byla jsem součástí tvé hry“, a on mi odpovídá: „to sice jo, ale já bych to takhle nenapsal.“

Komentář: dítě si je vědomé své nedosažené kompetence, sebehodnotí se.

Kompetence – Konstruování

P **A1** *„Utíkej ode mě, nebo mi padne trojka a já tě budu muset vyhodit.“*

P **A3** *„Tady budou pavouci, budou tady, protože všude jinde je zima a nemají to rádi“.*

P **A5** *popisoval jejich barvu, tvar i například vůni. „Paní učitelko tohle voní po citrónu, že jo? Paní učitelko, koukej, co jsem objevil. To je pěkný list, takový hezký zelený.“*

P **B4** *„Jednu, kterou měla na dlani si dlouze prohlížela a nad něčím přemýšlela, až řekla: „musím jim vytvořit nějaký domeček, aby se tady u nás na zahradě cítily dobře“. Vzala kyblík, natrhala do něj trávu a ploštice tam vložila.“*

Kompetence – Artefakt

MŠ **B2** *se při čtení neustále usmívala a pokyvovala hlavou, jako že je pravda, co čtu. Seděla vedle, a tak si po celou dobu prohlížela fotografie. Jakmile jsem dočetla, převzala si dopis a začala mi popisovat, co všechno ještě promýšlela na hradě a ukazovala mi to přímo na fotografiích.“*

Konstruování – artefakt

RO11 **A8** *„Během čtení se se zálibou díval na fotky v dopise. Vzpomněl si, že pro ploštičky sbíral trávu a sedmikrásky a paní učitelka zapoměla, že i písek a kedlubnu, která byla ke svačině. Souhlasil s tím, že ploštičky jsou jeho kamarádi a že jsou i rodina, protože byli spojeni.“*

Artefakt – osobnost

RO5 **A4** *první věc na kterou mě A4 upozornil, když jsem pro něho přišel do školky tak, že má fotky a ty jsou s obálkou jeho.*

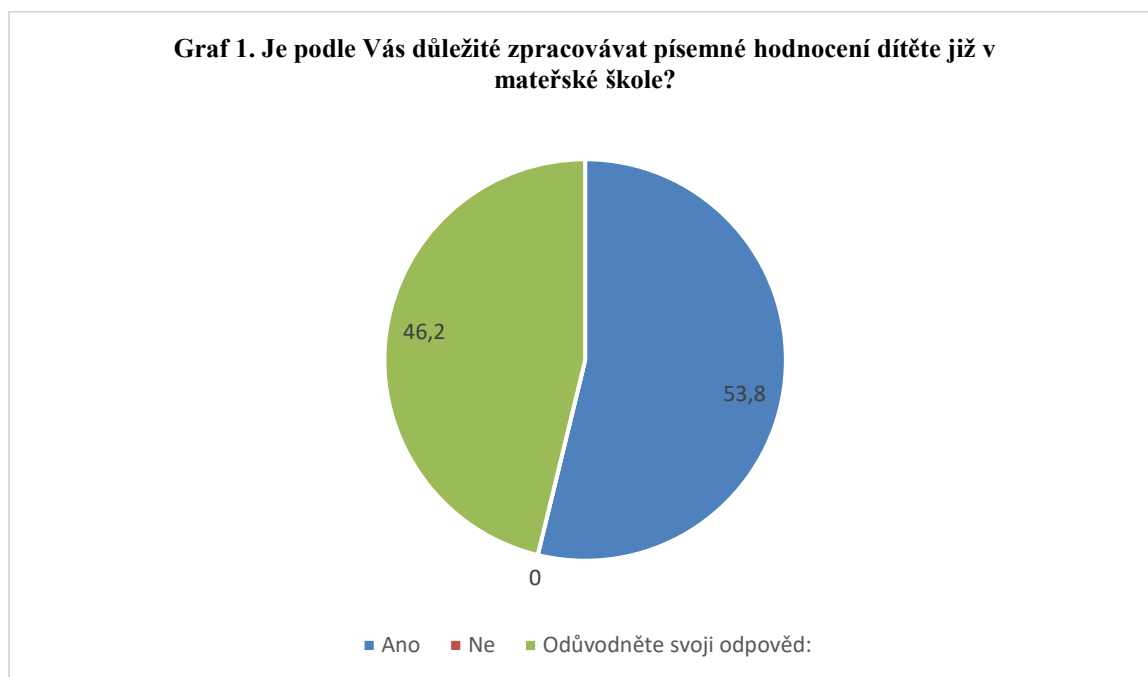
Příloha č. 11 – Vyhodnocování dotazníkového šetření

-ukázka daného vyhodnocování, přepisy odpovědí respondentů

Respondenty dotazníkového šetření byly rodiče dětí, které se zúčastnily výzkumu. Dotazník je vytvořen z 10 otázek. První otázka je obecná a udává pouze informaci o respondentovi. Další otázky jsou otevřené, polouzavřené a uzavřené. Otevřené otázky jsou otázky č. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; jedna otázka je s výběrem možností a možným slovním vyjádřením respondenta – otázka č. 2, jedna otázka je uzavřená – otázka č. 1. Celkem odpovědělo 13 respondentů. Všichni dotazovaní, jedna maminka odpovídala za dvě děti – sourozence dvojčata, obě děti se výzkumu zúčastnily. Návratnost je tedy 100 %. Jednotlivé otázky jsou zpracovávány obsahovou analýzou, slovním popisem nebo kódováním, jedna otázka je pro lepší přehlednost zpracována grafem a dvě otázky schémata. Každá otázka obsahuje cíl otázky a krátké shrnutí výsledků. Způsob vyhodnocení dotazníků

Vyhodnocování dotazníkového šetření

Otázka č. 2: Je podle Vás důležité zpracovávat písemné hodnocení dítěte již v mateřské škole?

Nad polovina respondentů (53,8 %) odpovědělo ano, bez slovního zhodnocení. Ne neodpověděl nikdo z respondentů a odpověď s výběrem odůvodnění si vybrala skoro polovina respondentů (46,2 %). Cílem této otázky bylo zjistit, zda rodiče považují za důležité hodnocení dítěte již v mateřské škole a nejlépe odůvodnit proč si to myslí.

Přesné odpovědi:

R1: „Ano, zajímá mě, jak se můj syn chová v mé nepřítomnosti a jiné společnosti lidí než v okruhu blízkých.“

R2: „Je důležité vědět silné a slabé stránky, na co se zaměřit, v čem ho podpořit, jak pracovat a pomoci.“

R3: „Písemné hodnocení (škola, školka) je nejvíc – objektivní forma hodnocení, v zahraničí běžná metoda.“

R4: „Myslím, že obzvlášť dětem se má dávat zpětná vazba, která je důležitá pro jejich rozvoj.“

R5: „Ano, dobré je, když je to doprovázeno s vlastním sebehodnocením dítěte.“

R6: „Ano, ale spíše až pro ty starší.“

Shrnutí:

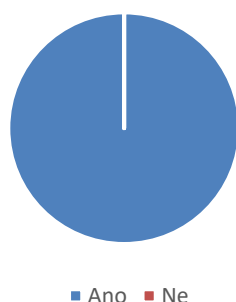
Většina rodičů souhlasí se zavedením hodnocení v mateřské škole, z analýzy získaných dat konkrétně z těchto důvodů:

- rozpoznává silné a slabé stránky dítěte,
- podporuje práci s dítětem,
- poskytuje zpětnou vazbu dítěti,
- rozvíjí sebehodnocení dítěte,
- informuje rodiče o vývoji dítěte.

Jeden z dotazovaných rodičů by hodnocení zařadil spíše ke starším dětem. **R6:** „Ano, ale spíše až pro ty starší.“

Otázka č. 3: Jste ráda/rád, že v mateřské škole, kterou navštěvuje vaše dítě, byla využita metoda Learning Stories k hodnocení a dokumentaci rozvoje dětí?

Graf . Jste ráda/rád, že v mateřské škole, kterou navštěvuje vaše dítě, byla využita metoda Learning Stories k hodnocení a dokumentaci rozvoje dětí?

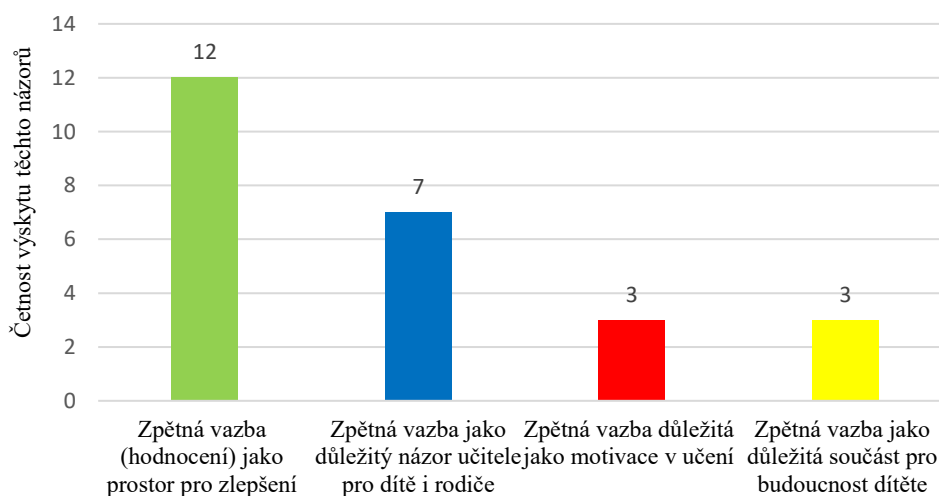

Shrnutí: U této otázky bylo cílem zjistit, zda jsou rodiče rádi, že se v mateřské škole, kterou navštěvuje jejich dítě, využila nová metoda hodnocení. 100 % respondentů odpovědělo ano. Rodiče jsou rádi, že se tato metoda v mateřské škole vyzkoušela.

Otázka č. 4: Je podle Vás důležité, aby učitelé dávali dětem zpětnou vazbu o tom, jak se děti učí? (prosím, rozepište)

Cílem otázky bylo zjistit, jakou důležitost vidí rodiče ve zpětné vazbě učitele přímo dítěti. Všichni respondenti své rozhodnutí, vyjímaje jednoho, odůvodnili. Pro vyhodnocení této otázky jsem využila otevřeného kódování a vytvořila 4 společné kódy vyplývající z jednotlivých odpovědí respondentů. Tyto odpovědi jsem zpracovala do sloupcového grafu pro přehlednost výčtu výskytu daných odpovědí.

Graf. . Je podle Vás důležité, aby učitelé dávali dětem zpětnou vazbu o tom, jak se děti učí?

Přesné odpovědi a jejich analýza:

R1: „Ano je to důležité. Dítě je pak více motivované.“

R2: „Ano, myslím si, že je to do budoucna dobré vědět, jak se dítě rozvíjí a co zvládá postupně včetně začlenění do MŠ. I jaký je názor učitelů a jaký je vztah dítěte k učitelkám a celkově k prostředí MŠ.“

R3: „Určitě je to důležité, zpětná vazba je bude provázet celý život. A už ve školce se naučí, že hodnocení není kritika, ale prostor pro zlepšení své práce.“

R4: „Je dobré, aby věděli, že když se jim něco nepovede, že existují možnosti to zlepšit – pokud budou chtít, na druhou stranu, že se svět nezboří, když se něco nepovede – to vše vědět nejen od rodičů, ale i od učitelů, jiné autority.“

R5: „Dětem to asi důležité nepřijde, ale myslím, že zpětná vazba je důležitá v každém věku.“
„Důležitá je zpětná vazba o rozvoji dítěte hlavně pro mě jako pro rodiče. Na Markovi vidím velký pokrok, když nastoupil do školky. Názor nezávislé osoby, pedagoga, jako nečlena rodiny, mě velmi zajímá.“

R6: „Určitě ano. Dítě by mělo vědět, kde jsou v učení jeho slabá místa, kde by se mohlo zlepšit a naopak, v čem je dobré – pochvala dítě motivuje k ještě lepšímu výkonu.“

R7: „Určíte, samozřejmě způsobem pro ne vhodným. Důležitá je i motivace, která se tímto podpoří. Také se upozorní na nedostatky a většinou si to pak dítě lépe zapamatuje. Navíc bude mít i hezkou vzpomínku do budoucna. Jako rodič jsem nadšena a jsem ráda, že se s dětmi pracuje. Obzvlášť velké díky patří paní učitelce Martince.“

R8: „Ano“.

R9: „Ano. Učitelé tráví s dětmi docela hodně času, proto já jako rodič bych uvítala pravidelnou zpětnou vazbu.“

R10: „Ano je. Zajímá mě výchova mého syna a zajímají mě věci, které se ve školce probírají. Komunikace mezi učitelem a rodičem je důležitá. Písemnou formou je to jednodušší a zajímavé. Velice důležité je dítě pochválit, ale také mu vynadat. Syn měl obrovskou radost z toho, když může svému otci ukázat co vytvořil. Já z toho mám radost, jak je šikovný.“

R11: „Ano, je důležité poskytovat zpětnou vazbu, ale nejsem si jistá, zda to jsou ty nejmenší děti schopny pochopit.“

R12: „*Určitě ano, oni sami se můžou potom rozhodnout v čem se chtějí zlepšit a je lepší, když to slyší od někoho jiného než od rodičů.*“

R13: „*Ano, potřebují vědět, jak danou věc zvládají, jak se mohou zlepšit.*“

Shrnutí:

Většina respondentů spatřuje v hodnocení dětí důležitost, ať už pro samotné dítě, jako prostor pro zlepšení, nebo zpětnou vazbu jako důležité informace o rozvoji dítěte pro rodiče, menší část respondentů okomentovala zpětnou vazbu jako motivaci do dalšího učení a zpětnou vazbu, kterou se učí pro budoucí rozvoj.

Otázka č. 5: Metoda Learning Stories má podobu dopisu, který zachycuje významné momenty v učení dítěte. Učitelka jej zpracovává na základě pozorování konkrétních činností dítěte. Považujete tuto podobu zpracování hodnocení (dopis je určený přímo dítěti) za přínosný pro Vaše dítě? (prosím, rozepište)

Pro vyhodnocení této otázky bylo využito barevné rozklíčování podobných odpovědí, které přímo odkazují k záměru otázky, z kterého vyplývá, že podoba tohoto hodnocení byla přínosná pro děti z výzkumného vzorku. Dále z odpovědí respondentů vyloučily konkrétní důvody, proč toho hodnocení bylo přínosné, tyto důvody budou vypsány ve shrnutí této otázky.

Legenda:

- **Zelená barva** znázorňuje části odpovědí, které dokládají pozitivní přínos pro dítě
- **Žlutá barva** označuje důvody a smysl pozitivního přínosu tohoto hodnocení, ze kterého vycházejí společné kódy
- **Červená barva** znázorňuje obavy hodnocení v této věkové kategorii (předškolní)

Konkrétní odpovědi:

R1: „*Ano určitě je přínosný.*“

R2: „*Ano, u nás měl velký úspěch.*“

R3: „*Naše Maruška, je ještě ve věku kdy si myslím že dopis nechápe. Velice mě překvapila její reakce. Věděla, že dopis je pro ni, a nechtěla mi ho dát ani přečíst. Což už беру jako zájem o její osobu.*“

R4: „*S metodou jsme se nesetkali, až ve školce. Umožnila další pohled a rozvíjení aktivity, ve kterých si dítě našlo zálibení. Úplně volně jsem se "napsaným dopise" nechala inspirovat při*

vymyšlení bojovky s příběhem, kde jsem úvodní dopis (s cílem vtáhnout děti do hry) oslovila jednotlivé děti s krátkým popsáním – co se mi líbí (tedy průvodci bojovkou), že udělal, pozitivní vlastnost (na druhou stranu opatrně i špatnou). Děti byly nadšené a dodnes o tom mluví.“

R5: „Marka to zaujalo, moc dopisů za život ještě nedostal. Myslím, že smysl toho nechápe, ale při čtení začal sám popisovat, jaké to bylo. Že byla sranda, že práskali bubliny a tak.“

R6: „Ano, považují. Děti jsou všeobecně zvyklé dostávat klasické známky nebo ústní hodnocení, dopis obsahující hodnocení určené konkrétnímu dítěti, je pro dítě zajímavější. Pro mého syna byl dopis něčím novým, zajímal se o obsah, četl ho několikrát (s babičkou, se mnou i s tatínkem) - dopis ho zaujal.“

R7: „Ano, viz odpověď výše. Důležité pro motivaci, rozvoj sebeuvědomění atd.“

R8: „Ano.“

R9: „Přínosný je v případě, že učitelka pozoruje a zpracovává informace pečlivě a taky je přínosný v případě, kdy se s dopisem (informacemi/sliby) nadále pracuje“.

R10: „Ano, dítě si rádo poslechne, v čem je šikovné, nebo naopak co mu nejde.“

R11: „Je hezké, že se k hodnocení může kdykoliv vrátit a že se v dopise učitelka obrací konkrétně na dítě (oslovuje ho) a ono může konkrétně reagovat.“

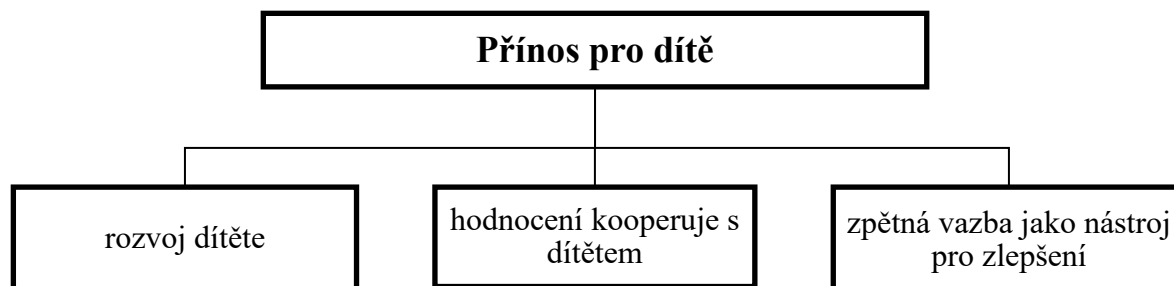
R12: „Ano samo dítě se osobě něco dozví.“

R13: „Určitě. Tonda měl radost, že dostal dopis. Dlouho mluvil nejen o obsahu dopisu a mnohokrát znovu vyprávěl co prožil-co bylo v dopisu popsáno. Bavilo to celou rodinu a způsobilo to, že jsme měli všichni spolu krásnou chvíli, kdy vyprávěl Tonda a potom si o tom povídal i s námi rodiči a bráškou, se kterým potom rozvíjeli příběh dále, podle své fantazie. Tohle hodnocení mělo pro něj (i pro nás) jiný rozměr, než na který jsme zvyklí. Bylo to pro Tonda i pro nás moc hezké. Tonda také díky této formě hodnocení zvládl i to méně pozitivní, což mu obvykle dělá problém.“

Shrnutí:

Cílem této otázky bylo zjistit, zda rodiče považují hodnocení dítěte prostřednictvím dopisu a popisem jeho učení, konkrétně pro jejich dítě, za přínosné. 100 % respondentů odpovědělo, že pro jejich dítě hodnocení v podobě dopisu, přínosné bylo. Svě odpovědi odůvodnili. Nejčastější důvody jsem analyzovala do tří kódů a pro přehlednost vytvořila schéma.

R11: „Je hezké, že se k hodnocení může kdykoliv vrátit a že se v dopise učitelka obrací konkrétně na dítě (oslovuje ho) a ono může konkrétně reagovat.“

Z odpovědí respondentů vyllynuly ještě tyto fakty:

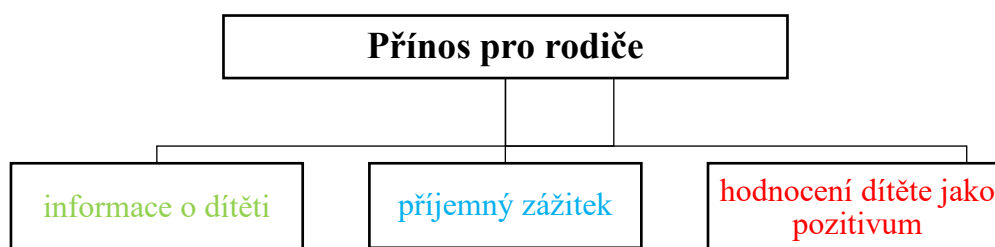
- hodnocení smysl má, ale musí se s konkrétními informacemi nadále pracovat a rozvíjet je,
- nejistota, zda je tento věkový vzorek vhodný pro tento způsob hodnocení,
- možné nepochopení smyslu tohoto hodnocení.

R5: „Marka to zaujalo, moc dopisů za život ještě nedostal. Myslím, že smysl toho nechápe, ale při čtení začal sám popisovat, jaké to bylo. Že byla sranda, že práskali bubliny a tak.“

R9: „Přínosný je v případě, že učitelka pozoruje a zpracovává informace pečlivě a taky je přínosný v případě, kdy se s dopisem (informacemi/sliby) nadále pracuje“.

Otázka č. 6: Považujete tento způsob hodnocení určený přímo dítěti za přínosný pro Vás jako rodiče? Případně v čem konkrétně spatřujete jeho smysl a přínos? (prosím, rozepište)

Tato otázka se zaměřovala na to, zda tato forma hodnocení byla nějakým přínosem i ně, jako rodiče. Většina respondentů odpověděla na tuto otázku kladným způsobem s odůvodněním. Opět jsem jednotlivé společné odpovědi analyzovala do tří kódů a zpracovala pro přehlednost ve schématu.

Ukázka analýzy:

R1: „*Ano je. Pro mě bylo milé si přečíst, že někdo moji dceru vnímá jako já.*“

R2: „*Ano, způsobil velkou radost nám i dceři. Všem členům rodiny se dopis velice líbil a každý ho musel Kristýně nahlas číst.*“

R3: „*Určitě, jak jsem již psala, formou dopisu se naučí brát hodnocení jako pozitivum.*“

R4: „*Přínos a smysl spatřuji hlavně v tom, že je přímo "ušitý" na dítě. Dítě ví, že se jedná jen o jeho osobu, ne o skupinu, tedy, že je důležité a záleží ostatním na něm samotném.*“

R5: „*Pro mě je to názor nezávislé osoby ohledně vývoje mého syna. Ocenila bych další informace o tom, jak vidíte vývoj Marka.*“

R6: „*Bylo velice zajímavé přečíst si dopis, který byl určený mému synovi. Dopis ve mě vzbudil zvědavost a zároveň rozvířil vlnu emocí – zachycoval synovu slabou stránku, ale zároveň popisoval situaci, ve které se s touto slabou stránkou dokázal "poprat."*“

R7: „*Ano, lépe nahlédnu do práce ve školce, rozvoj a posun u dítěte. Navíc nám zůstane do budoucna vzpomínka. Samozřejmě mě i těší pozorovat posuny dítěte v jeho rozvoji a vývoji.*“

R8: „*Ano, mám přehled o tom, jak se syn chová, jak reaguje a jak se učí a soustředí i mimo domov.*“

R9: „*Jako rodič vnímám dopis jako extra informace z dění ve školce. Jako rodiče mě potěšilo se blíže dovědět co moje dítě dělá a zažívá ve školce. Rozhodně to smysl má!*“

R10: „*Ano, protože nemohu být součástí výuky.*“

R11: „*Přínosný je tento způsob v tom, že se jako rodič dozvím něco o tom, co to dítě ve školce dělá, jak se chová v kolektivu, a můžu být i překvapena, protože mi to může ukázat mé dítě i v trochu jiném světle, než ho znám.*“

R12: „*Ano.*“

R13: *„Je to forma hodnocení, kdy je dítě hodnoceno učitelem, aniž by v podstatě vědělo, že je hodnoceno. Přestože nemusí být vždy pozitivní, dítě to celkově jako negativní nevnímá. A to je pro mě důležité. Navíc, díky dopisu jsme zažili pěnou společnou chvíli celá rodina.“*

Otázka č. 7: **Jakým způsobem reagovalo dítě na dopis doma? Uveďte konkrétní příklady – vyprávělo o něm, chtělo jej číst nebo naopak mu nevěnovalo žádnou pozornost? Objevilo se téma dopisu i v nějaké další komunikaci s Vámi nebo dalšími členy rodiny?**

Přepisy odpovědí:

R1: *„Ano chtěla ho číst, a i si vzpomněla v jiné komunikaci.“*

R2: *„Kristýnka měla ohromnou radost, celá rodina ho musela číst a hlavně nahlas, bylo to obrovské nadšení a trvalo dlouho. Každá návštěva v rodině musela krásný dopis číst.“*

R3: *„Maruška z dopisu byla nadšena, číst ho nechtěla, že už ho četla paní učitelka. A nechtěla mi ho ani dat přečíst, že je jen její.“*

R4: *„...viz již odevzdaný dokument?“*

R5: *„Při prvním čtení byl nepozorný, zvolili jsme špatný čas a nesoustředil se. Druhý pokus byl lepší. Zaposlouchal se. Důležitá byla jeho fotografie. Myslím, že když ji uviděl, pochopil, že je to o něm. Na dopis moc nevzpomíná, ale hodně mluví o deskách, které má ve školce. Že jsme na ně malovali a kolikrát by nesl do školky nějaký domácí výtvar, aby ho mohl dát do desek.“*

R6: *„Syn si dopis přečetl již ve školce s pomocí paní učitelky. Neznám tedy jeho první reakci. Dopis donesl domů, ale první krok k přečtení jsem musela udělat já – zeptala jsem se, jestli si ho spolu přečteme. Bylo vidět, že se trochu stydí. Při čtení se usmíval a o dané situaci, která byla v dopise popisována, později vyprávěl. O dopise mluvil i s tatínkem.“*

R7: *„Syn měl o dopis zájem, pozorně poslouchal a řekl, že má paní učitelka pravdu a vzal si některé věci k srdci. Ale v budoucnu už jsme se k dopisu nevraceli.“*

R8: *„Byl rád, když jsem mu ho četla. Rad na sebe slyší pochvalu, obzvlášť když se mu připomene, že už je to velký kluk. Pokárání už ho tolik nebere a je po pozornosti. Dopis jsme četli a mluvili o něm pouze doma.“*

R9: *„Alešek měl obrovskou radost, že dostal dopis! Velmi důležitý dopis. :-) Doma jsme dopisu samozřejmě věnovali velkou pozornost. Téma dopisu se u nás objevuje do téhle doby.“*

R10: *„Vyprávěl o stavění hradu.“*

R11: „*Honzík reagoval nadšeně na dopis, téměř okamžitě ho chtěl číst. Doma se s ním chlubil tatínkovi, později i babičce s dědou. Nedávno si na něj opět vzpomněl a chtěl ho vyndat a znovu si ho prohlížet.*“

R12: „*Pozorně poslouchal a smál se.*“

R13: „*Tonda se nemohl dočkat, až dopis přečteme, pak chtěl číst opakovaně některé části dopisu, během čtení vyprávěl. Přál si, abychom poslouchali všichni. Vyprávěl si o tom pak s námi i s bráškou. Vracel se k němu ještě několik týdnů. Byl ale okamžik, kdy jsme čtení museli přerušit a vrátit se k tomu později, protože nějak nezvládl emoce. Ale s menším časovým odstupem bylo vše v pořádku a už se to neopakovalo.*“

Otázka č. 8: Věděli jste, jak byste měli s dítětem a dopisem pracovat? (Bylo to spontánní, nebo jste to brali jako nějaký závazek a byli byste radši, kdybyste přesně věděli, co s dopisem máte dělat?)

Přepisy odpovědí:

R1: „*Bylo to spontánní a přirozené.*“

R2: „*U nás to splnilo účel a změnilo se to i k chování a těšení do školy, bylo to v tu chvíli pro Kristýnku, která se moc nechtěla začlenit důležitý a přínosný.*“

R3: „*O dopise jsem věděla už dřív, protože se na nej Maruška hrozně těšila, už věděla od kamarádů. A já se těšila taky hrozně moc, jen mě zarazila její reakce, ze ho nechtěla se mnou přečíst.*“

R4: „*Asi jsme při čtení dopisu nechali zcela proběhnout zvědavost rodičů a spontánnost dětí, které doplňovali čtení podrobnějšími detaily. Formulace dopisu sama vybízela k dalšímu postupu zkoumáním brouků a výrobou ledové tříště.*“

R5: „*O dopisu jsme předem věděli. Těšila se hlavně maminka. Neviděli jsme v tom závazek. Příjemné zpestření.*“

R6: „*Vše vyplynulo ze situace.*“

R7: „*Ano, věděli. Bylo to spontánní a určitě jsem to nebrala jako závazek.*“

R8: „*Bylo to mile. Dopis nás potěšil.*“

R9: „*Ano – spontánní.*“

R10: „*Spontánní, jednoduše jsem ho přečetl a syn podle tématu reagoval.*“

R11: „Myslím, že jsme dostali k dopisu dostatečné instrukce, jak s ním pracovat, co sledovat i zachytit.“

R12: „Bylo to spontánní.“

R13: „Bylo to spontánní, přestože čtení neproběhlo úplně hladce, závazek to nebyl, naopak bylo to vtipné, nové, moc milé.“

Otázka č. 9: Cítili jste se jako rodiče dobře informovaní ze strany MŠ o nové metodě, jejím významu, práci s metodou a spolupráci MŠ a rodiny při její realizaci?

Přepisy odpovědí:

R: „O této metodě, jsem nevěděla a ani nikdy neslyšela. Takže se těším, co nás čeká dál.“

R: „Ano, informace jsme ústně i písemně.“

R: „Informace jsme měli. Marek školku loňský rok navštěvoval sporadicky, takže jsme asi neabsolvovali všechny části výzkumu.“

R: „Ano, o metodě jsme byli informováni během třídní schůzky. Vše nám bylo vysvětleno. Máme možnost se na cokoli znovu zeptat, komunikace s paní učitelkou je výborná.“

R: „Ano, vše nám bylo detailně vysvětleno a byla daná možnost se na p. učitelku kdykoliv obrátit“.

R: „Ano. dostatečně informovaní.“

R: „Ano, myslím, že vysvětlené bylo dostatečné.“

Otázka č. 10: Obohatilo zavedení nového modelu hodnocení a dokumentace rozvoje Vašeho dítěte (metoda Learning Stories) nějakým způsobem i Vás? Popřípadě v čem?

Přepisy odpovědí:

R1: „Mile obohatilo.“

R2: „Ano, jako památku na školku a vývoj dítěte určitě, dodnes na dopis ráda vzpomíná a až bude školku opouštět, bude mít krásné vzpomínky a i rodiče.“

R3: „Zatím jsme na začátku, Maruška byla ve školce nejmenší. Takže věřím, že nás to do budoucna obohatí, a že se možná i dozvíme co doma o dítěti nevíme 😊.“

R4: „Ano, schovávám starší obrázky a pokud dítě namaluje obdobný s postupem času – porovnáme pokrok (postava má uši, nos, občas i pět prstů). Není to často, ale když se zadaří – pokrok je vidět. Sami dokonce uznají, že jsou už lepší než před rokem.“

R5: „*Neřekla bych, že přímo obohatilo, ale příjemně zpestřilo. Je to další způsob sdělování informací ze strany školky. Oceníme hodnocení i v budoucnu po ukončení výzkumu.*“

R6: „*Stejně jako pro našeho syna, je tato metoda nová i pro nás, pro rodiče. Je velice zajímavá.*“

R7: „*Ano....že se dítě posouvá každým týdnem a je potřeba souvisle a pravidelně práce s ním.*“

R8: „*Spíše ne.*“

R9: „*Nevím přesně jak dlouhodobý vliv by to mělo na moje dítě. Momentálně je to pro Aleše bonus – zpestření pobytu ve školce. Já osobně vnímám tuto metodu velice pozitivně. Uvítala bych ale více dopisů, i když chápu že časově je to určitě náročné.*“

R10: „*Obohatilo a potěšil mě zájem Vás – paní učitelko! Zájem o všechny děti nevyjímaje o mého syna.*“

R11: „*Nevím. Domnívám se, že k mému obohacení by bylo potřeba být ve větším kontaktu s metodou (výsledky té metody). Dosud jsem s dítětem tvořila portfolio a četla jeden dopis, což je pro mě málo, abych mohla tvrdit, že mě to obohatilo.*“

R12: „*Netuším.*“

R13: „*Learning Stories jsem neznala a jsem ráda, že teď trochu znám něco nového, obzvlášť, když je to pro syna přínosné.*“

Příloha č. 12 - **Pozorovací formulář Learning Stories**
(Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte:

Věk dítěte:

Čas (od – do):

Pozorování provedl/a:

Pozorování číslo: 1

Datum:

- 1. Popis výchozího stavu:**
- 2. Popis průběhu činnosti dítěte:**

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

Jméno:

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a?
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte?
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte?

Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními?
Spolupůsobit v učicím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost?

Zaměření tohoto pozorování:

- jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Krátká kazuistika:

Reflexe předání dopisu:

Reflexe předání dopisu od rodičů:

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

Learning Story

Příloha č. 13- Pozorovací formulář Learning Stories

(Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A1 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 6 let, 6 měsíců (OŠD)

Čas (od – do): 14:45 – 15:10

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 14. 1. 2020

---

3. Popis výchozího stavu:

A1 si bere svou oblíbenou hru „Člověče, nezlob se“ a prosí K., zda by si s ním nezahrál.

4. Popis průběhu činnosti dítěte:

A1 poprosil K., zda by si s ním nezahrál hru Člověče, nezlob se a K. nadšeně souhlasí. Posadili se k velkému stolečku a měli na hru klid, protože hráli v čase, kdy už děti postupně odcházely domů. A1 byl organizátor hry, jak sám řekl: „už jsem velký předškolák“ a hru Člověče, nezlob se měl velmi oblíbenou, v poslední době ji hrál velmi často. K. je na svůj věk velice šikovný, hru už občas hrál, takže mu stačilo pomoci v počtech posouvání figurky nebo připomenout směr hry – toho všeho se A1 hravě ujal, a ještě k tomu ho bavil povzbudivými komentáři: „Hele, ne že mě vyhodíš“, říká na K. a směje se, nebo „Utíkej ode mě, nebo mi padne trojka a já tě budu muset vyhodit“. A1 vždy nahlas říká, co padlo za číslo na kostce a nahlas počítá i posouvání figurky, což po něm K. opakuje. Hru provází výborná atmosféra, kluci si rozumí a společná hra je baví. A1 se celou dobu soustředí a trpělivě pomáhá kamarádovi. Okolo jde teta Eva (školnice) a A1 ji hned aktivně říká, co dělají. A1 má velké štěstí na šestky, které mu pořád padají, a tak se ve hře pohybuje k cíli velmi rychle. Neustále si také dělají legraci, kdo bude první v domečku a kdo koho vyhodí. Nakonec z nich každý dostává do domečku dvě figurky a hra tím končí, K. prosí, zda by si nešli hrát už s něčím jiným. A1 to bere velmi vesele a říká: „to nevádí, můžeme, ale musím říct, že to byla dobrá hra, takhle dlouho jsem se nezasmál, a to to hraju s mámou teď každý den“.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: A1

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -zájem o společenskou hru -zájem o spolupráci a hru s druhou osobou -zájem o počty
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -snaha dohrát hru do konce -využít ve hře všechny figurky -zapojování kamaráda do hry, motivace kamaráda
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -dokázal pomáhat kamarádovi ve hře -dokázal se smířit s vyhozenou figurkou -trpělivě čekal, než hodí na kostce číslo šest -trpělivě čekal na dohru kamaráda, kterému pomáhal
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -po celou dobu hry byl A1 velmi komunikativní -popisoval vše, co před sebou viděl -propojoval také zážitky a prožitky z jiných dnů -zapojoval do hry a do komunikace i jiné osoby (paní učitelku a paní školnici) -s kamarádem se vzájemně povzbuzovali
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -role vedoucího a organizátora ve hře, přejal danou zodpovědnost za průběh hry a pomoc ve hře kamarádovi

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Tato činnost vycházela ze zájmů dítěte A1. Dokazoval znalost v počítání a v pravidlech hry. Učení probíhalo v oblasti kooperace a komunikace.

Dítě a jeho psychika: (Jazyk a řeč) -pojmenovávání toho, čím je obklopen při hře (popisuje situaci); vyjadřuje pocity; domlouvá se slovy i gesty; chápe slovní vtip a humor

Dítě a jeho psychika: (Poznávací funkce...) -chápe základní číselné a matematické pojmy; soustředí se na činnost; udržuje pozornost

Dítě a ten druhý: -přirozeně komunikuje s druhým dítětem; spolupracuje s ostatními; chová se citlivě a ohleduplně ke kamarádovi, který potřebuje při hře jeho pomoc

Dítě a společnost: -dodržovat pravidla her; začlenit se do třídy a mezi své vrstevníky

Krátká kazuistika:

A1 dlouho hledal své místo ve školce mezi kamarády a opravdu dlouho emočně se vším bojoval. Byl hodně vznětlivý a jakmile nebylo po jeho, nedalo se s ním domluvit. Byl takový nejen ve školce, ale podle vyprávění maminky také doma. Ve školce se upínal k jednomu kamarádovi, nebo si raději hrál sám. A1 dostal ODŠ, a tak s námi ve školce ještě tento rok zůstává. Jeho chování a sociální žití ve skupině se zlepšuje, A1 se učí porozumět ostatním dětem a pracovat se svými pocity a náladami.

Reflexe předání dopisu:

A1 byl nadšený, když jsem mu dopis předávala, ale přečíst ani prohlédnout si ho nechtěl. Rovnou oznámil, že až doma. Odnesl si dopis do šatny a odpoledne domů. Druhý den, když přišel do školky, jsem se ho zeptala, zda si s maminkou přečetl dopis a co na něj říkal. Odpověděl mi, že dopis se mu líbil a že by si se mnou rád zahrál Člověče, nezlob se.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„A1 reakce na dopis. A1 si nesl dopis bez jakéhokoliv slova do auta. Sedli jsme, a tak jsem se ho zeptala, co to má za papír, jestli něco maloval. Řekl mi, že mu paní učitelka dala dopis a mám si ho přečíst. Zeptala jsem se tedy, jestli to mám přečíst i jemu. Odpověděl, že ano a poslouchal. Otevřela jsem dopis a začala číst, po chvíli jsem se ho zeptala, kdo je to na těch fotkách, začal se smát. Říkám mu: „To jsi ty a K.“ Tvrdil mi, že to není on a smál se, tak jsem četla dál a on pozorně naslouchal. Po přečtení celého dopisu mi oznámil, že si doma musím zahrát Člověče, nezlob se“.

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

- nabízet A1 i jiné společenské hry, nebo vytvářet nová a zajímavá pravidla těm stávajícím
- uskutečnit den deskových her, které by A1 mohl organizovat
- ne jako soutěž, ale z důvodu zahrát si s co nejvíce dětmi, sblížovat ho s kamarády přes něco, co mu jde a baví ho to

Learning Story

Milý A1,

nedávno jsem tě sledovala u tvé oblíbené hry „Člověče, nezlob se“, kterou si hrál s malým K. Velmi se mi líbilo, jak si mu celou hru krásně vysvětlil a vtáhnul ho svým nadšením do hry. Musím říct, že mě překvapilo, jak klidně a trpělivě si s K. mluvil, ukazoval

mu kudy má jet, pomáhal mu s počítáním a bavil ho svými pozitivními komentáři: „Hele, ne že mě vyhodíš“, „Utíkej ode mě, nebo mi padne trojka a já tě budu muset vyhodit“. K. ti zvesela odpovídal: „Já jsem ti utekl, haha“. Také ti musím vyseknout poklonu, jaké štěstí máš na házení šestek, padá ti jedna za druhou. Asi na to máš nějaký tajný recept vid'? Prozradíš mi ho? 😊 Po celou dobu si hrál velmi klidně.

Nahlas si zdůrazňoval hozené číslo na kostce a vždy počítal, jak čísla svá, tak K. a on to s tebou hezky opakoval. Usmívala jsem se, když jste se s K. špičkovali a provokovali se, že se vyhodíte a kdo bude rychleji v domečku. Také se mi líbilo, jak si nadšeně vyprávěl

tetě Evě, s kým a co hraješ a měl si z toho velkou radost. Sice jste hru nedohráli,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

protože to K. přestalo bavit, ale ani tobě to nevadilo. Hra vás bavila, a tak jste byli oba spokojení.

Tato hra tě velmi baví, v poslední době ji často vyhledáváš a hraješ ji jak s námi, tak s dětmi. Stáváš se mistrem této hry a málokdo nad tebou vyhraje. Těším se, že i do budoucna si ji společně ještě zahrajeme a vyzkoušíme třeba i jiná pravidla, nebo úplně jiné společenské hry, co ty na to?

Paní učitelka Martina

Příloha č. 14 - **Pozorovací formulář Learning Stories** (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: B1 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 3 roky

Čas (od – do): 9:40 – 10:10

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

DatuB1: 22. 1. 2020

5. Popis výchozího stavu:

B1 přišla pro K., aby si s ní šla hrát k její autodráze.

6. Popis průběhu činnosti dítěte:

B1 přiběhne pro K. a prosí ji, aby si s ní šla hrát k autodráze, kterou si postavila. Dovede tam K. a říká jí: „Akorát tam nejezdí auta, ale podívej, tady ty různé kostky“. K. se tomu začala velmi smát a přidala se ke hře. Šla jsem schválně okolo, abych lépe slyšela, o čem si holky povídají. Holčičky se na mě podívaly a nadšeně mi říkají: „Klouzáme se, takhle to tam dáme a teď to pojed. Júúúú, dobrý vid, paní učitelko?“ Odpověděla jsem, že je to skvělé a že to mají dobře vymyšlené. Vystřídaly tři druhy stavebnic, které si vždycky pojmenovaly a přemýšlely nad tím, zda to bude klouzat. „Jééé hele, to pojed spolu, hele. Koukej, ono to tady vypadne, hele tady je to“. K. podává B1 červenou kostku a říká: „Zkus tuhle.“ B1 to zkusí, kostka sjede jako nic dolů a obě holky se tomu začnou smát nahlas, poštuchovat se a pobíhat po herně, pak se zase vrací zpět. Jde k nim K., která se dívá, co dělají a ptá se, zda si s nimi může hrát. B1 nadšeně říká, že ano a začne K. popisovat, jak má dávat různé stavebnice nahoru a nechat to sklouznout, že je to velká zábava. K. je ale nezbednice, která holkám spíše škodí, a tak po chvíli hraní se začaly holky spíše škádlit a znovu běhat po celé herně. „K., pojed si ještě hrát.“ Vrátily se zpátky k jejich hře. B1 říká: „Dáme tam to zelené lízátko (tak říkají děti ve školce dřevěným tyčkám) nebo tady tu modrou kuličku. „Vy si tady ještě hraje?“ ptala jsem se, když jsem šla kolem a holky nadšeně kývaly. „Jééé už vím, co budeme dělat – postavíme si domeček“, vykřikla najednou B1.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: B1

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -hra s „autodráhou“ -hra s různými druhy stavebnic
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -dlouhá výdrž, další nové stavebnice jako zkušební materiál pro autodráhu -kooperace s kamarádkou, neustále ji ukazovala, co dělá a komentovala svůj proces
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -některé stavebnice neprojížděly a nepadaly tak, jak by si B1 představovala – proto hledala a nosila jiné stavebnice z různých materiálů, které zkoušela na svojí autodráze
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -kooperace s kamarádkou -radost ze sdílení svého nadšení, z vymyšlení celé hry, popisu průběhů činností, popisu konkrétních stavebnic a jejich vlastností (tvar, barva)
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -spolupráce s kamarády -vyřešení situace, kdy se k nim přidala ještě jedna kamarádka -při nefunkčnosti dané stavebnice a strategie, vymyšlení nové, hledání změn

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Poznávání, vyhledávání a využívání věcí kolem sebe, ze kterých si vytvořila zábavu. Kooperace s kamarádkou, kterou si ke hře přizvala.

Dítě a jeho tělo: manipulační dovednost, jemná motorika – vybírá ze stavebnic a nějakým způsobem s nimi zachází; zrakově se zaměřuje na tvary předmětů a jejich jiné specifické znaky

Dítě a jeho psychika: (Jazyk a řeč) domlouvá se slovy i gesty; vede rozhovor; pojmenovává většinu toho, čím je obklopena

Dítě a jeho psychika: (Poznávací funkce...) – vědomě využívá všechny smysly; všímá si rozdílů; chápe základní matematické pojmy – třídění stavebnic a věcí, které nejezdí danou autodráhou

Dítě a ten druhý – kooperace s kamarádkou; sdílení radosti ze hry; vtáhnutí kamarádky do hry

Krátká kazuistika:

B1 do školky chodí první rok, je nejmladší členkou naší školkové party. B1 je veselá, nebojácná, hravá, zapojí se do jakékoliv aktivity, nemá žádné zábrany ani mezi staršími dětmi. B1 si umí bránit své, postavit se za svou hru i podpořit kamarády. Její výběr činností je momentálně ještě spíše náhodný.

Reflexe předání dopisu:

B1 měla radost z toho, že jsem dopis dneska dala zrovna jí. Otáčela se po dětech a byla pyšná, že se dostala na řadu. Chodila potom po školce a bylo na ní vidět, že má z dopisu radost. Četli jsme v komunitním kruhu.

B1: „Ten dopis je můj“. (Měla jsem ho v ruce, že jí ho přečtu).

Já: „Neboj, on ti ho nikdo nebere, chceš ho přečíst?“ (B1 nadšeně přikyvuje).

(B1 si prohlíží smajlíky, které jsou na dopise...usmívá se).

-K. sedí vedle a taky poslouchá, B1 jí stíní a K. vykřikne: „Héj já nevidím“

...holčičky se naklání nad fotografie, až mi to znemožňuje čtení ...

(B1 se usmívá, dopis se jí líbí, je rozpačitá).

B1: „Já si ho prohlídnu“ (bere mi dopis z ruky).

Já: „Co jste tady dělaly? (ukazují na fotografii).

B1: „Tady jsme se klouzaly“.

K.: „Tuhle fotku mám v dopise taky“.

-Někdo volá B1, ať si s ním jde hrát, B1 nejprve říká, že ne, že si prohlíží dopis, pak ho odnáší do šatny“ a jde se zapojit do hry kamarádů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„Večer jsme si lehli do postele a povídali jsme si, tak mi pořád říkala, že dostala dopis a že tančila. Říkala, že jí ale při čtení, když jí ho četla paní učitelka, už bolely uši a poté plácala páté přes deváté. Radost z dopisu měla“.

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

-B1 je ještě malá, takže ve školce hledá jakoukoliv hru a zábavu, neinklinuje zatím ke konkrétním zájmovým činnostem, tudíž budeme i nadále připravovat pestrou nabídku činností a pozorovat ji v přirozených a spontánních hrách

Learning Story

Milá B1,

dneska píšu dopis tobě, naší nejmenší a nejroztomilejší školkové partačce. Ty jsi od začátku tvé docházky do školky byla prostě skvělá. Školka a kamarádi v ní tě baví a jen tak něco tě nerozhází. Nadšeně se zapojíš do různých her a tvůj úsměv rozveselí každého, nás paní učitelky a tetu Evu, obzvláště. Jsi naše chodící štěstíčko. Včera jsem z tebe měla úsměv na tváři celý den, protože jsem pozorovala tvou hru s K. Vaše nadšení z toho, že jste pouštěly různé druhy stavebnice z velkého auta, na kterém stojí dráha, bylo prostě fascinující. S K. jste se tolik nasmály. Přišla jsem se

za vámi podívat a vy jste mi říkaly: „Klouzáme se :D. Takhle to tam dáme a teď to pojede. :D. Júúúú“, různě jste vykřikovaly a smály se tomu. Zkoušely jste různé stavebnice a bavilo vás to opravdu dlouho. Říkaly jste si s K., co ještě vyzkoušíte a radily jste si. „Jééé hele, to pojede spolu. „Koukej, ono to tady vypadne, hele tady je to“. Bylo úžasné vás sledovat. Ty jsi hlavně úplně rozpovídala K., jsi prostě dobrá partačka. Také jste se honily a různě se poštuchovaly a byla s vámi velká legrace. S tetou Evou jsme vás nadšeně pozorovaly. Pak se k vám chtěla připojit K. a vy jste ji nadšeně přijaly do hry. K. vás trochu zlobila, ale vy jste se na ni nezlobily ani chvíli, jen jste ji pak

za vámi podívat a vy jste mi říkaly: „Klouzáme se :D. Takhle to tam dáme a teď to pojede. :D. Júúúú“, různě jste vykřikovaly a smály se tomu. Zkoušely jste různé stavebnice a bavilo vás to opravdu dlouho. Říkaly jste si s K., co ještě vyzkoušíte a radily jste si. „Jééé hele, to pojede spolu. „Koukej, ono to tady vypadne, hele tady je to“.

za to různě škádlily a honily. „Vy si tady ještě hrajete?“ zeptala jsem se vás, když jsem šla okolo a vy nadšeně, že ano a pištěly jste, jak vás hra stále bavila. Vaše zaujetí bylo dokonalé. Už jste šikovné holky, protože jste uměly pojmenovat různé tvary stavebnic a jejich barvu. Nakonec jste se rozhodly, že ze stavebnic postavíte domeček. Máte skvělé nápady a ve školce se toho mnohé ještě naučíte.

B1, zůstaň taková, jaká jsi, protože taková jsi skvělá. Ve světě se rozhodně neztratíš. Ve školce jste s K., K., K. a K. skvělá holčičí parta.

Jsme velmi rády, že máme ve školce někoho takového jako jsi ty. Jsme tu pro tebe. Čekají nás společně ještě dlouhé roky a já se na ně neuvěřitelně těším.

paní učitelka Martina

Příloha č. 15 - Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: **A2** (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let

Čas (od – do): 13:30 – 14:00

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 4. 2. 2020

---

7. Popis výchozího stavu:

A2 nevěděl, co by mohl dělat po krátkém odpočinku po obědě, navrhla jsem mu pexeso a on nadšeně souhlasil.

8. Popis průběhu činnosti dítěte:

A2 si vybral pexeso s obrázky z hračkářství. Okomentoval to slovy: „Jóó, budeme si říkat, co bychom si chtěli koupit“. Každou chvíli zazněla podobná poznámka: „Jééé Blesk McQueen“, nebo „jééé letadlo Prášek“. Poznal mnoho postavíček z Disney pohádek. Pexeso si s kamarádem rozdali na stůl a začali hrát. Z dálky je pozoroval a obcházel K., který nejprve tvrdil, že si s nimi hrát nechce, ale přece jen po chvíli řekl: „Já bych si s nimi vlastně doopravdy chtěl zahrát. A2 mu bez váhání odpověděl: „Sedni si na druhou stranu a pojď hrát.“ Ujasnili si pravidla, že A2 bude začínat a začali hrát. Otáčeli pexeso a komentovali, co vidí na obrázku. Najednou jeden z kluků otočil babyborn panenku a A2 začal slovo ve zněléce opakovat, až to všichni zpívali pořád dokola, protože často stejný obrázek někdo otáčel. A2 komentuje, že takový kočárek by se líbil určitě jeho sestřičce Berenice. Malinko se začínají dohadovat, kdo je na řadě, kdo má teď hrát, ale nakonec se v klidu domlouvají. A2 otáčí další dvojici pexes a říká klukům: „Koukejte chlapi, teď vám to napálím.“ A našel dvojici. Otáčí dál a všimá si, že na pexesu je hračka, kterou máme ve školce: „Paní učitelko, tohle máme přece ve školce.“ Reaguji na to, že má výborný přehled o hračkách ve školce. Kluci začali naříkat, že je to pexeso sice hezké, ale že jim vůbec nejde nacházet dvojice, ale spíše si začali povídat a zaměřovat se na jiné věci (převážně si právě povídali o hračkách, které mají doma) a pexeso nedohráli. Ukončili to tak, že se domluvili, že spočítají, kolik dvojic pexesa mají teď a podle toho určí vítěze. Nejvíc dvojic měl A2, který předtím ještě řekl: „Jo a podváděli jste a to není hezké, to se nedělá“. A2 se zvedá a jde si pro puzzle, říká: „Ty mi jdou lépe.“ A postavil je během chvíli a vícekrát za sebou.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: **A2**

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -pexeso, hračky s obrázky z hračkářství -Disney postavičky -puzzle
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -hledání nových dvojic -popis hraček, které otočil -spojoval si to se svými předchozími zkušenostmi, hledal souvislosti
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -hráli poměrně dlouho, i přes nenacházející shodné dvojice
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -popis hraček, sděloval si s kamarády své pocity i zkušenosti, které s hračkami měl -nelíbilo se mu, že kamarádi podváděli, a tak jim to řekl -dokázal se dohodnout a spolupracovat
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -pravidla hry, pořadí, hrát fair play, spolupracovat s kamarády, umět prosadit svůj názor

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Využívat hry k poznání a učení se novým věcem a souvislostem. Také využívat pro lepší vztahy v kolektivu a posilování kamarádských vztahů mezi sebou.

Dítě a jeho tělo: - jemná motorika: manipulace s pexesem, otáčení – později manipulace s puzzlem

Dítě a jeho psychika: (Jazyk a řeč) – pojmenovává většinu toho, čím je obklopen; vede rozhovor; domluví se slovy i gesty; formuluje otázky, odpovídá a hodnotí slovně výkony; popisuje situaci; sledují očima zleva doprava

Dítě a jeho psychika: (Poznávací funkce...) – záměrně se soustředí a udržuje pozornost; přemýšlí a vede jednoduché úvahy; chápe prostorové pojmy; řeší problémy, úkoly a vzniklé situace

Dítě a jeho psychika: (Sebepojetí, city, vůle) - cvičení v projevování citů; sebekontrola a sebeovládání

Dítě a ten druhý: - přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem; spolupracovat s ostatními

Krátká kazuistika:

A2 je ve školce dost výrazný kluk. Projevuje se většinou velmi hlasitými zvuky, je neposedný a občas ubližuje dětem. Na druhou stranu je ale chytrý, umí spoustu věcí, má přehled a i se za své kamarády umí postavit. Tento rok je A2 „středňák“, ale zvládá i náročnější věci, než jsou určeny pro jeho věk – k těmto činnostem musí být ale přizván, jinak si je nevybere. Potom když k práci zasedne, je většinou ze hry, činnosti nebo výsledku nadšený. Sám vymýšlí pouze lumpárny s ostatními chlapci.

Reflexe předání dopisu:

A2 ve školce přečíst dopis nechtěl, vzal si ho ode mě a začal si ho prohlížet. Kamarádům po chvíli ukazuje, že na fotografiích je on. Potom dopis uklidil a odnesl si ho do šatny.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

Zpětnou vazbu jsem od rodičů písemnou ani slovní formou nedostala, tak jsem se po týdnu zeptala, jaká u nich byla reakce na dopis, protože ve školce dopis A2 přečíst nechtěl. Maminka mi odpověděla, že byl A2 nadšený, chtěl ho přečíst, když přišel domů a večer znovu s tatínkem, ale pak už o dopis nejevil zájem. Má ho schovaný ve svých věcech v pokojíčku.

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

- navrhovat mu zajímavé činnosti (např. hry s motivy Disney postaviček, které ho zaujaly i u sledované aktivity)
- nabízet mu zklidňující činnosti, které ho zabaví
- střídat činnosti z důvodu výdrže

Learning Story

Milý A2,

v pátek jsem měla možnost pozorovat tě u her, které jsi hrál se svými kamarády - K. a K. Zpočátku si nevěděl, s čím byste si mohli hrát, až jsem vám navrhla pexeso a ty jsi souhlasil. Vybral sis pexeso s obrázky hraček z hračkářství, to se ti líbilo nejvíc. Nadšeně jsi řekl, že si u toho budete říkat, co byste si chtěli koupit. Každou chvíli jsi nadšeně vykřikl: „Jééé Blesk McQueen,“ nebo „jééé letadlo Prášek.“ Máš velmi dobrou znalost těchto hraček a oblíbených Disney postav z pohádek. Koukáš na tyto pohádky rád?

Které Disney postavy ještě znáš? Pexeso jste si roztřídili po stole a začali nejprve jen s K. hrát. K. vás obcházel a z dálky pozoroval. Zeptala jsem se ho, zda by s vámi chtěl hrát. Odmítl, ale po chvíli řekl: „Já bych si s nimi vlastně doopravdy chtěl zahrát.“ Ty jsi neváhal a řekl mu: „Sedni si na druhou stranu a pojď hrát.“ To bylo od tebe velmi hezké, jak jsi přijal K. do hry. Ujasnili jste si, kdo jak bude hrát a začali jste. Popisovali jste vždy, co jste konkrétně otočili, což je velmi správné, protože tím lépe si pak dané pexeso zapamatujete. Otáčeli jste babyborn panenku s kočárkem tak často, až jste si to začali zpívat pořád dokola. To mě rozesmálo a pobavilo. Líbilo se mi, jak jsi říkal, že takový kočárek by se líbil tvójí sestřičce Berče. Je hezké, že sis na ni vzpomněl. Občas jste se tedy při hře trochu pohašteřili, kdo hraje a jak hraje, ale vždy jste se dokázali domluvit a to jsem velmi ocenila, protože ne vždy to tak je. To by správní chlapi (jak jste si později

říkali: „Koukejte chlapi.“) měli umět vid’? „Ted’ vám to napálím,“ říkal jsi, když jsi věděl, kde je nějaká dvojice. U jedné hračky sis všiml, že je to hračka, kterou máme ve školce a volal jsi na mě: „Paní učitelko, tohle máme přece ve školce.“ Máš velký přehled a postřeh. Pexeso se vám sice líbilo, protože tam byly vaše oblíbené hračky, ale vůbec vám nešlo nacházet dvojice, čím to bylo? Stěžovali jste si, jak

je to pexeso těžké, ale myslím si, že jste pak měli plnou hlavu hraček, o kterých jste si povídali, že jste se pak už tolik nesoustředili. Myslím si ale, že až to příště zkusíte znovu, určitě hru dokončíte, třeba s jiným pexesem. Nelíbilo se ti, když někdo z kluků podváděl. Říkal jsi, že se to nedělá a upozornil je na to. Je velmi dobře, že jsi řekl svůj názor. Potom sis přinesl

puzzle, protože jak jsi sám řekl, ty ti jdou lépe. Na puzzlích bylo jedno z ročních období, pamatuješ si, které to bylo? Puzzle jsi měl velice rychle postavené, ale protože tě bavily, postavil si je několikrát. Ty budeš příští rok velký předškolák, který se bude učit spoustu nových věcí do školy. Už ted’ ale spoustu věcí umíš a znáš. V těchto činnostech se ukázalo, jak klidně umíš pracovat, s něčím si hrát a jakou radost máš z výsledku. Stačí si vybrat pouze správnou hru. Věřím, že se ti líbilo hrát si s kamarády, hezky si s nimi povídat a organizovat danou hru. Kdykoliv nebudeš vědět, s čím by sis mohl hrát a budeš chtít poradit, stačí přijít. Obě paní učitelky jsme tu pro tebe a vždycky ti rády poradíme.

Můžeme si spolu zahrát i nějakou společenskou hru, jako tenkrát „Člověče, nezlob se“, pamatuješ si na ten den? Velmi jsme se u toho pobavili a ty jsi mě porazil. Budu se na naši společnou hru velmi těšit.

Čeká nás ještě jeden společný rok a já věřím, že si ho pořádně užijeme, co myslíš? Měj hezký den.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

paní učitelka Martina

Příloha č. 16 - Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A3 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 3 roky, 5 měsíců

Čas (od – do): 10:30- 11:00

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 11. 2. 2020

9. Popis výchozího stavu:

A3 si začal stavět domečky pro pavouky.

10. Popis průběhu činnosti dítěte:

Na Vinci si A3 začal stavět stavbu z přírodnin, které našel – kusy kůry, trávy, kamení. Hrál si sám, celé si to sám vymyslel a organizoval. Holčičky, které nevěděly, s čím by si mohly hrát, hra A3 zaujala. K. se k jeho hře přidala jako první. „K. *pojd', já ti to dovolím, ale nesmíš mi to zbourat.*“ A3 neměl problém pustit K. do hry, jen jí říkal, co může a co nemůže. K. mu urovnává kůru, A3 si to prohlíží a neříká nic. Pouze si to srovná zpět do pozice, ve které už to bylo. „*Tady budou pavouc. Budou tady, protože všude jinde je zima a nemají to rádi.* Nesmíme na nic zapomenout.“ K. pouze pozorně poslouchá a chvíli A3 opět jen pozoruje. A3 si staví povětšinou sám, pouze občas se ho K. zeptá, zda by tam něco, co ona našla nechtěl dát. „*Klidně,*“ zní většinou A3 odpověď. Až jednou zaznělo: „*Týjo, to je úplně hezký to sem dát,*“ a byl nadšený z toho, co K. objevila. Byl to krásně tvarovaný kámen. Poté si s K. často něco šeptali, ale jakmile jsem se přiblížila, abych to trochu slyšela, tak přestali. Vyptávala jsem se, co dělají, a tak mi prozradili, že staví domeček pro pavouky. A3 přesně popisoval, co vytvořil: „*Tady je domeček, tady budou chodit, tady budou mít jídlo a tady budou spát.*“ Všechno mi ukazoval a detailně popisoval. Jeho hra zaujala i jiné děti, které si začaly prohlížet jeho stavbu a ptaly se ho, co dělá. A3 jim nadšeně ukazoval, co postavil. Děti chtěly přidávat další věci, což se A3 moc nelíbilo, ale na nikoho nebyl zlý, pouze si dotyčnou věc vyndal ven, pokud se mu nelíbila. Děti si s ním dlouho nehrály, odbíhaly pak ke svým dřívějším hrám. Jakmile jsme oznámili odchod do školky, tak A3 poslední věta zněla: „*Až půjdeme do školky, tak to tady pro pavouky zůstane. Až sem přijdeme příště, třeba tu nějakého potkáme.*“ Byl ze své stavby nadšený.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: **A3**

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určit/a? -stavba pro pavouky -hledání přírodnin v okolí Vince
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -vymyšlené detaily, stále pokračoval ve hře, přistavoval, vymýšlel -zamýšlel se nad danými problémy
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -ani jednou od hry neodešel -ukončil ji tehdy, když už musel -poradil si s tím, když mu někdo zasahoval do jeho stavby a on to nechtěl, buď řekl ne, nebo si to opravil
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -neměl problém komunikovat ani spolupracovat, ale stavba musela být podle něj (sebeprosazení) -detailně popisoval svou činnost a stavbu učitelce
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -zodpovědnost přebíral, stavba a hra byla plně v jeho režii -zároveň spolupracoval a otevřel hru i pro ostatní

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Uvědomování si vlastního postavení ve skupině, sdílení svých činností, ve kterých si ale stále drží svou pozici a svůj nápad. Zájem o přírodní materiály a jejich využití k vlastní hře.

Dítě a jeho tělo: -manipulace s různými předměty; celá hra probíhala v polosedu – koordinace těla

Dítě a ten druhý: -kooperace s kamarádkou, komunikace; sdílení svých nápadů; domlouvání se

Dítě a jeho psychika: (Sebepojetí, city a vůle) – uvědomovat si svou samostatnost; zaujímat vlastní názory a postoje; rozhodovat o svých činnostech (v procesu tvorby si řekne, co se mu líbí a co ne)

Dítě a svět: -poznávání okolní přírody; prohledávání okolí; sbírání přírodnin; využívání těchto věcí pro svou činnost

Krátká kazuistika:

A3 je na svůj věk velice chytrý a šikovný kluk. Má přehled, dobrou paměť a u her vydrží delší čas. Jeho učení můžeme rozvíjet vhodnými podněty a přípravou na jeho otázky. Zajímá ho rozsáhlá škála témat, dokáže si hrát a zapojit se skoro do všeho. Rád se učí básničky a písničky, již umí hrát hru Člověče nezlob se, chápe různá pravidla her a umí je respektovat. Rád se dozvídá nové věci a prohlíží si různé knihy různého zaměření. S kamarády má ve školce dobré vztahy.

Reflexe předání dopisu:

A3 si nadšeně převzal svůj dopis, který okamžitě rozbalil a prohlížel si fotky. Poprosil mě, ať mu dopis přečtu, a tak jsem začala. Hned v úvodu mě upozornil, že nestavěl domečky pro skřítky, ale pro pavouky. Řekla jsem mu, že jsem tedy popleta a že jsem si to špatně pamatovala a že jsem ráda, že mě na chybu upozornil. Řekl mi, že stavěl pro pavouky, aby se měli kam schovat a nebyla jim zima a taky, že jim tam dal jídlo. Poté poslouchal dál. U části, kdy se zmiňuji o K. řekl, že byla dobrá kamarádka, ale někdy se mu nelíbilo, co přinesla, a tak to zahodil. Usmíval se, když jsem ho chválila a měl z toho radost. Na to, že nikoho neodmítl poznamenat, že to se nedělá, ale že byl rád, když mu tam nic neměnily. Trošku zklamaně řekl, že je škoda, že už jsme se tam nebyli podívat, ale při představě, že by se tam mohli nějakí pavouci zabydlet se zasmál. Ještě po dočtení si prohlížel fotografie a pak mě poprosil, abych dopis nechala na stole, že si ho potom vezme domů.

Reflexe předání dopisu od rodičů: lístek s poznámkami

-ukazování dopisu ihned při odchodu ze školky – snaha o přečtení dopisu ještě hned na školní zahradě, ale nakonec okamžitě po příchodu domů

-při četbě dopisu důrazné ohrazení proti formulaci „že stavěl domečky pro skřítky“, mělo se jednat o domečky pro pavouky, které stavěl proto, aby měli pavouci kde bydlet

-ještě několikrát čteno, takže některé informace obsažené v dopisu umí zpaměti (tzv. „čte dopis“)

Náměty pro rozvoj, reflexe s kolegyní:

– podpora v jeho otázkách (odpovídat mu na všechny jeho otázky s vyhledáváním vhodné literatury, pomůcek)

-správné podněty a odpovědi mu pomohou rozšiřovat učící se kompetence

Learning Story

Milý A3,

sledovala jsem tě na Vinci, kde sis stavěl z různých materiálů domečky pro skřítky a drobné živočichy, je to tak? Zpočátku sis hrál sám a postupně k tobě přicházeli kamarádi, protože byli zvědaví, co to vyrábíš a stavíš v trávě. Nejprve se k tobě přidala K., která postávala u nás. Nevěděla, s čím by si hrála, až ji zaujalo to, co si děláš. Přišla

k tobě a pozorovala tě. Stavěl si z různých kamenů, mechu, šišek, trávy, listů a všeho, co si okolo sebe našel. Musím říct, že toho bylo tedy dost, dal sis s tím velkou práci. K. to nedalo a začala ti nosit také různý materiál pro stavbu. Ty jsi jí

řikal, co se ti hodí a co naopak ne. Kolikrát si byl nadšený z toho, co objevila a když ti donesla zvláštní listy, řekl si: „Tý jo, to je úplně hezký, dát to sem.“ Pořád jste si tam s K. něco šeptali a když jsem se k vám přiblížila, tak jste ztichli, jako kdyby to, co jste vyráběli, bylo nějaké vaše tajemství. Pouze si mi prozradil, že stavíte domeček pro

skřítky a z čeho stavíte, což si velice detailně popsal a na detailech sis dal záležet - popisoval si tvar, velikost i barvu. Proč jste ale tyto domečky stavěli, jste mi vůbec neprozradili. Povíš mi to teď? Vaše hra a stavba probíhala klidně, hezky jste si povídali, často jste se něčemu smáli. Postupně se k vám přidávali další kamarádi a ptali se tě, co stavíš a zda si můžou s tebou hrát. Nikoho si neodmítl, protože si dobrý kamarád a pustil si je dohry. Občas si se tedy trochu mračil, protože ti do

domečku přidávali věci, které si nechtěl, ale vždy jste se rozumně domluvili. Tvá hra i stavba mě velmi zaujala a líbila se mi. I přesto, že vaše hra často probíhala potichu, jste si hru užili a byli jste spokojeni s výsledkem. Na konci si řekl: *„Až půjdeme do školky, tak to tady pro skřítky zůstane. Až sem přijdeme příště, třeba tu nějakého potkáme.“* Hrozně si se tomu

smál a těšil se na to, až sem zase půjdeme.

Doufám, že tvá stavba na Vinci zůstane a když tomu počasí dovolí, půjdeme se tam rozhodně brzy podívat. Těším se na další tvé nápady a stavby.

paní učitelka Martina

Příloha č. 17- Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A4 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let

Čas (od – do): 7:15 – 8:00

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 5. 3. 2020

11. Popis výchozího stavu:

A4 nevěděl s čím by si měl hrát, a tak jsem mu nabídla dřevěnou stavebnici.

12. Popis průběhu činnosti dítěte:

A4 návrh činnosti přijal s nadšením a hned se vrhnul do stavby. Okamžitě se k němu přidala K., které se líbil jeho plán postavit velký hrad. Zpočátku si rozdělili úkoly. Hlavně ten, že uklízet bude A4 :D. A4 stavěl hrad a K. opodál boudu pro pejsky. Občas si vyměňovali názory, jak by “to a to” postavil ten druhý. Domlouvali se klidně a rozumně. Sdělovali si další nápady, jako například neopomenout stánek na zmrzlinu a podobně. Vzájemně si do staveb nevstupovali, pouze je propojovali nápady a účelem. „Jééé, uděláme tam klouzačku, co říkáš?“ - vykřikla K. a nadchla pro tento nápad i A4. Do školky dorazil K., který jim začal vyprávět o své ranní příhodě s bolavou nohou. K. na to navázala také svým vyprávěním o úraze, který se jí stal. Jela z prudkého kopce na koloběžce a upadla, byla všude odřená a měla všechno obvázané. A4 se jí zeptal: „Neplakala jsi?“ K. odpověděla: „To víš, že jsem brečela, kdyby se to stalo tobě, brečel bys 5 hodin.“ K. na to říkal, že chtěl dojít z pokoje do kuchyně, ale noha mu prostě nefungovala. K. s ním byla hned hotová a odpověděla mu: „Tak zavolám mámu, ne?“. Řekla K., ať nekřičí, protože, jak vyprávěl velmi nahlas. Ukázala mu, jak si má sednout, aby ho noha zase nebolela a A4 mu dovolil, aby si s nimi mohl hrát. V jednu chvíli A4 vyjekl, protože viděl mravence, ale nakonec si poradili společně i s touto situací. Vyřešili to tak, že k jejich hraní prostě patří a že se přišel schovat do hradu. Do hry přidali pak také větší kostky a lego. Když jsem šla okolo, ptala jsem se, co dělají a staví. A4 vždy nadšeně vyprávěl, co staví a popisoval hrad, K. popisovala boudu pro pejsky. A4 vyprávěl, že to okolo je voda, v té vodě žijí kousající ryby, které hlídají hrad před zloději. Ke konci se k nim ještě přidaly další děti, ale už jen spíše lumpačily. O chvíli později si začali hrát s něčím jiným a jejich společná stavba zůstala nějakou dobu na výstavě. Ke stavbě se i později vraceli.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: A4

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -dřevěná stavebnice -postavit ze stavebnice velký hrad
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -i přesto, že si činnost nevybral, vydržel u ní poměrně dlouho -byl trpělivý při stavbě velkého hradu
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -trvalo to delší dobu, občas jednotlivé komponenty nedržely tak jak chtěl, padaly – neodradilo ho to, pokračoval dále ve stavbě
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -byl nadšený, když mohl někomu sdělovat, co staví -komentoval stavbu, kooperoval s druhým dítětem, reflektoval hru
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -spolupráce a určení hranic s kamarádkou -vymýšlí nové kroky a strategie stavby -společně plánovali detaily stavby, její účel -chce sdílet svoji stavbu s ostatními – ať už komentováním či vystavením dané stavby

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Konstruktivní hra, manipulace se stavebnicí, sebeprosazení.

Dítě a jeho tělo – jemná motorika; manipulace s různými předměty; koordinace a jemné zacházení při nadstavbách; experimentování

Dítě a jeho psychika – myšlenkové operace: jak, proč, pro koho – přemýšlení nad postupem; rozvoj fantazie; komunikace s druhou osobou; sebeprosazení se ve hře

Dítě a ten druhý – komunikace s ostatními; domlouvání se, spolupráce, zodpovědnost za výsledek, za celkový proces hry

Krátká kazuistika:

A4 chodí do školky již druhým rokem, ve školce je spokojený a chodí do ní moc rád. Problém má ve výběru činností a výdrže u nich. Většinu času spíše hledá, s kým by mohl „zlobit“. Nutné je mu vhodné činnosti nabízet a správně ho motivovat. Vybírat aktivity, které netrvají dlouho a vždy volit tak, aby měly výsledek a pozitivní reakce – to ho motivuje pro další činnosti. Vysledovala jsem, že stavby z dřevěných kostek ho baví a vydrží u nich delší dobu než u jiných činností. Trénuje svou trpělivost a zkouší nové hranice. Budeme se snažit ho v těchto činnostech nadále podporovat, pomoci mu vymýšlet nové metody, poskytovat zajímavé pomůcky. A4 je ten typ dítěte, který chce všechno, co ostatní. Když něco nedostane, velice emočně to prožívá.

Reflexe předání dopisu:

A4 byl nadšený, když slyšel své jméno mezi nově přinesenými dopisy. Hned si ho vzal a prohlížel. Po chvílce ke mně přišel a chtěl ho přečíst. Celou dobu pozorně poslouchal a vůbec mě nepřerušoval, ani dopis nekomentoval. Když jsem dopis přečetla, hrozně hezky se na mě A4 podíval a znovu si začal prohlížet jednotlivé fotografie v dopise. Přestože mi k tomu dopisu nic neřekl, v jeho očích jsem viděla, jak je rád, že dopis dostal a jak velkou radost mu udělal. Nadšeně si ho odpoledne nesl domů a již u vrátka křičel na tatínka, že si nese fotky ze školky v obálce.

Reflexe předání dopisu od rodičů: zpětná vazba na lístečku

*„Dobrý den vážená paní učitelko,
k dopisu, který jsme dostali bych pověděl že: první věc na kterou mě A4 upozornil, když jsem pro něho přišel do školky byla, že má fotky a ty jsou s obálkou jeho, čehož jste si musela určitě všimnout. S obálkou běžel domů. Věci, co měl v ruce hodil do kočárku, ale obálku stále držel v ruce. Když jsme přišli domů, tak se chlubil tetě, co má ze školky za fotky. Teta jevila větší zájem než já, tak si jí sedl na klín a chvílku si o tom všem povídali. Bohužel jsem nezaslechl vše, jen něco o nějakém hradu. Jelikož mu teta věnovala dost pozornosti, tak se Luky dost rozpovídal. Jak o něm určitě víte.
Děkuji, K.“*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Náměty pro další rozvoj

- nabízet mu vhodné činnosti, ve kterých se může prosadit
- nabízet mu více konstruktivních činností, protože mu jdou
- pracovat s jeho emocemi, dostatečně ho podporovat, povzbuzovat

Learning Story

Milý A4,

v pondělí, když si přišel do školky, jsi vůbec nevěděl, s čím si máš hrát. Navrhla jsem ti, že bys mohl postavit nějakou stavbu z dřevěných kostek, ze kterých už jsi dříve stavěl krásné stavby. Nadšeně jsi souhlasil a pustil jsi se do stavby. K., která stála opodál, se tě zeptala, zda může stavět s tebou. Souhlasil jsi, ale řekl si jí, co bude stavět. K. souhlasila a započalo vaše hraní. Ty ses pustil do stavby hradu. Říkal jsi, že hrad bude velký a ohraničený. Sliboval jsi, že budou všichni koukat

na to, jak velká stavba to bude. S K. jste si rozuměli, hezky se na všem domlouvali a vaše hra probíhala klidně. Řekla bych, že vás to spolu bavilo, je to tak? K. ti občas poradila, co by jak postavila ona a ty si její rady přijímal s nadšením. Rád jsi popisoval ostatním dětem, co děláš, co stavíš a rád jsi jim to ukazoval. Musím tě pochválit za to, jak jsi měl celou stavbu vymyšlenou.

K. stavěla boudu pro pejsky a ty jsi říkal, že budou hlídat hrad. U stavby jsi vydržel

velmi dlouho. Proč si takovýchto činností nevybíráš víc, když ti to tak jde? Později se k vám přidal K. a ty jsi mu hezky vysvětlil, co děláte a on vás pozoroval. Povídali jste si o K. zranění a i ty sis vzpomněl na to, co všechno se ti kdy stalo. K. vám také vyprávěla, co se jí kdy přihodilo a ty jsi to

celé uzavřel větou: „Je dobře, že už nás nic nebolí.“ V jednu chvíli jsi vykřikl, protože kolem tebe běžel mravenec. Řekl jsi, že je to asi lesní mravenec a že běží do hradu. To mě velmi pobavilo, líbilo se mi, že jsi i mravence zařadil do svého hraní. K. ti řekla: „Ale nejprve si zaječel, jako kdyby ti měl ublížit.“ Oba jste se při té představě smáli a i mě to celé pobavilo. Máš velkou fantazii, kterou si využil při stavbě. Popsal si to těmito slovy: „Stavím hrad, který máme v naší vesnici a stavím ho pro paní učitelky. Kolem hradu je voda a v ní ryby, co koušou, protože hlídají hrad, aby tam nemohl žádný zloděj.“ Měl jsi to vymyšlené do posledního detailu.

Dalším kamarádům, kteří se k vám ke konci přidali a pomáhali s dostavbou, se tvá stavba také moc líbila. A víš, proč ti to všechno píšu v tomto dopise? Byla bych ráda, kdybys takovéto činnosti vyhledával častěji, protože ti jdou, baví tě a máš radost z konečného výsledku. Učíš se tím

novým dovednostem a dětem se líbí, co tvoříš. Budu se těšit na tvé další promyšlené stavby a nápady. Pokud budeš chtít, můžeme někdy vytvořit nějakou velikánskou stavbu z více stavebnic a ty to budeš celé organizovat.

Líbilo by se ti to? Můžeme se spolu také podívat na různé nápady do knížek a vymýšlet nové věci. Budu se na to velmi těšit.

paní učitelka **Martina**

Příloha č. 18 - Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: B2 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 6 let, 2 měsíce

Čas (od – do): 7:15 – 8.00

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 5. 3. 2020

---

13. Popis výchozího stavu:

B2 se přidala ke K. hře v ranních činnostech, hned jak přišla do školky.

14. Popis průběhu činnosti dítěte:

K. staví hrad z dřevěných kostek a B2 se k němu hned po příchodu do školky přidává. Hned na začátku si vyjasňují, kdo bude uklízet – K., což mu B2 nezapomněla zdůraznit :D. Ve školce je málo dětí, protože je ráno a děti teprve pomalu přicházejí do školky. Každý si staví po svém, spíše se dá říci, že si zpočátku hrají jen vedle sebe. K. staví hrad a B2 si vymyslela boudu pro pejsky, aby hrad hlídali. Nápady si sdělovali později, a to v poklidu. Po svých individuálních stavbách spolu začínají spolupracovat. Začali řešit změny stavby, co je důležité předělat, přestavět. K. nechápe, co B2 myslí a ta mu to aktivně ukazuje a popisuje. Nápady byly takové vychytávky kolem jejich hradu. B2 říká: „*Hele, co kdybychom dodělali bazén?*“ K. nadšeně souhlasí a hned začali stavět bazén, ke kterému si vymysleli opět nějaký příběh. Do školky dorazil K., který se přidal ke hře a začal jim vyprávět svoji ranní příhodu o tom, jak ho bolela noha. Na to B2 reagovala historkou o úraze, který se jí stal na koloběžce, když sjížděla kopec. K. se vzápětí ptá, zda plakala a B2 mu tak samozřejmě řekla: „*To víš, že jo, ty bys brečel pět hodin.*“ Tato chvíle byla velice úsměvná. K. se přidal a dovyprávěl jim jeho příběh, protože hledal pozornost – vyprávěl, proč ho noha bolela, když ráno vstal z postele a nemohl chodit. Na to mu B2 opět tak samozřejmě odpověděla: „*Tak zavolám mámu a je to ne?*“ A protože u toho mluvil dost nahlas, řekla mu ještě: „*Nekřič tady a pojď si s námi hrát, na tu nohu si neseď, nebo si ji přeseď, sedni si takto.*“ Ukázala mu to a bylo. K jejich hře se připelel další kamarád, který si ale z jejich stavby začal dělat legraci: „*Haha, to vůbec nevypadá jako hrad!*“ K. to je líto, já nereaguji. Čekám, co bude a do toho se ozývá B2: „*Tobě se to líbit nemusí, hraj si jinde.*“ K. se v tu chvíli otáčí a odchází. Dále si poradili i s mravencem, který se jim do hry připelel a brali ho jako součást jejich hry. Do hry přidali pak také větší kostky a lego. Zvedla jsem se a šla okolo, zeptala jsem se, co dělají a co staví. K. nadšeně vyprávěl, co staví a popisoval hrad, B2 popisovala boudu pro pejsky. K. ukazoval, že to okolo je voda, v té vodě žijí kousající ryby, které hlídají hrad před zloději. Ke konci se k nim ještě přidaly další děti, ale už spíše lumpačily. Hra jim poté trvala už jen asi 5 min, poprosili mě, aby si stavbu mohli nechat na „výstavě“ a šli si společně hrát do kuchyňky.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: B2

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -hra s dřevěnou stavebnicí -hlavní byla hra s kamarádem
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -ke hře se přidala sama, u hry s kamarádem vydržela velmi dlouho, vymýšlela nové stavby, plánovala, prosazovala si své nápady
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -hra trvala opravdu dlouho, cca 45 min, B2 neustále vymýšlela nové nápady a spolupracovala s kamarádem -poradila si s kamarádem, který si dělal legraci z jejich stavby
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -B2 nemá problém s komunikací s ostatními, vyjadřuje se obratně, umí vyjádřit své pocity, myšlenky a sdělit své nápady
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -B2 je aktivní, dokáže se přizpůsobit jakékoliv hře, ale také převzít nad hrou plnou kontrolu a vedoucí pozici, umí se prosadit, dokáže spolupracovat, bránit sebe i své kamarády

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Konstruktivní myšlení, postupy procesu tvorby stavby, spolupráce při hře, přebírání odpovědnosti.

Dítě a jeho tělo: -ovládání koordinace oko-ruka, zvládnání jemné motoriky; manipulační dovednosti

Dítě a jeho psychika: (Jazyk a řeč) -vede rozhovor; naslouchá druhým; popisuje situaci; odpovídá, hodnotí výkony, slovně reaguje

Dítě a jeho psychika: (Poznávací funkce...) – řeší problémy, úkoly a situace; nalézá nová řešení nebo alternativní řešení; chápe prostorové pojmy

Dítě a ten druhý: -uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému; odmítá komunikace, která je nepříjemná; respektuje potřeby jiného dítěte

Dítě a společnost: -jedná spravedlivě

Krátká kazuistika:

B2 je předškoláčka. Do školky chodí celé roky s nadšením, je rázná, ničeho se nebojí, umí se prosadit, bránit se. Je víc „klučičí“ – ráda si hraje s kluky a i v těchto hrách se umí prosadit. B2 je připravená na školu. Ovládá vše, co by jako předškoláčka ovládat měla, pouze pečlivost není její silná stránka, všechno musí mít co nejrychleji hotové, aby mohla začít jinou činnost. B2 je na svůj věk velice sečtělá, spouště věcem rozumí, orientuje se – má o hodně let starší sestru, která jí předává mnoho zkušeností a to je dost znát. B2 nemá problém přidat se k jakékoliv hře, kamarády si nevybírám, hraje si tam, kde jí je dobře.

Reflexe předání dopisu:

B2 si nadšeně přebírá dopis a reaguje na něj úsměvem a popisem nálepek, které na dopise byly. Řekla, že kytička se jí velice líbí, že jsem to vybrala opravdu dobře, ale že kdyby si mohla vybrat, tak by si vybrala tu druhou kytičku (nálepky ležely u mě na stole). Nálepku jsme jí věnovala a ona si ji nalepila na obálku, poděkovala. Dopis chtěla přečíst v komunitním kruhu mezi ostatními dětmi. Všichni nadšeně poslouchali a nikdo do čtení nezasahoval. B2 se při čtení neustále usmívala a pokyvovala hlavou, jako že je pravda, co čtu. Seděla vedle, a tak si po celou dobu prohlížela fotografie. Jakmile jsem dočetla, převzala si dopis a začala mi popisovat, co všechno ještě promýšlela na hradě a ukazovala mi to přímo na fotografiích. „Tady jsem ještě pánovala postavit hrad, přes kterou by nic neproteklo a tady do ohrádky bych přidala nějaká zvířátka, aby tam okolo hradu nebylo takové smutno“. Potom se na mě podívala a řekla: „Paní učitelko, tak je přece normální, že si musíme pomáhat, ale zase by ten K. nemusel tak kňourat,“ a smála se. Dopis si ještě s kamarádkami prohlížela při hraní, než jsme šli na vycházku.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„Dopis od vás mě hodně dojal. Vidím B2 jako hodně soutěživou a ráda vyčnívá, ale jak jde o "ublížení"

druhého, tak se dokáže postavit za slabšího 😍.

Jinak její reakce byla – říkám: „Co to máš? B2 odpověděla: „Dopis od paní učitelky, jestli chceš, tak si ho můžeš přečíst, mě už ho paní učitelka četla.“ Já si ho přečetla a celá dojatá na ni koukám a říkám: „Co si o tom myslíš?“ B2 tak automaticky odpověděla: „Dobrá, tak musíme být na sebe hodný.“ To byl

celý pokec o dopise, 🙄😂 ...asi jste první reakci možná zaznamenala vy než my, anebo teda jestli tím myslela vás“.

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

-nabízet B2 činnosti, ve kterých by trénovala pečlivost, zájmy má velice rozšířené, tudíž se zabaví čímkoliv, co ji nějakým způsobem obohatí (nové konstruktivní hry, hračky, pomůcky)

-nechávat ji organizovat některé činnosti a hry z důvodu, že ve vedoucích pozicích se umí orientovat, baví jí to a zároveň umí pomáhat a podporovat kamarády

Learning Story

Milá B2,

nedávno jsem tě sledovala u stavby s K. Ty nemáš problém hrát si s kýmkoliv, ráda se přidáš ke každé činnosti, která tě zaujme. K. začal stavět hrad z dřevěných kostek a ty jsi se k němu přidala, protože jsi vymyslela, že k hradu postavíš boudu pro pejsky, aby hrad hlídali. Stavba ti šla od ruky, měla si promyšlený postup. Umíš se prosadit, a tak jsi Lukáškově říkala své nápady. Občas jsi mu ukázala, jak to myslíš a radila jsi mu různé vychytávky a změny. Hezky jste si u toho povídali a

dokázali se vždy na všem rozumně domluvit. Všimla sis, že byl K. při hraní velmi pozorný a klidný? Měla jsi na něj dobrý vliv. Vaše hra i stavba se mi velmi líbila,

měli jste ji promyšlenou a byla v ní vidět vaše spolupráce.

Spolupracovat a pomáhat ty umíš. Když poté do školky přišel K., začal vám povídat o tom, jak ho ráno bolela noha a ty sis u toho vzpomněla na úraz, který se ti stal na koloběžce, když jsi

sjížděla nějaký kopec. Pověš mi o tom něco? Důležité je, že už je vše zahojené a že jsi v pořádku. K. se tě zeptal, zda jsi plakala, když se ti to stalo. Ty ses začala smát a řekla jsi: „To víš, že jo, ty bys brečel pět hodin.“ K. na to začal vyprávět, proč ho ta noha bolela, že vstal ráno z postele a nemohl chodit. Ty jsi mu na to řekla: „Tak zavolám mámu a je to, ne?“ Následně jsi mu ještě řekla: „Nekřič tady.“ Když vám to totiž vyprávěl, mluvil velmi nahlas. Pak jsi ho pozvala do hry. Než si s vámi začal hrát, poradila jsi mu: „Nesedej si na tu nohu, nebo si ji přesedíš, sedni si takto,“ a ukázala jsi mu to. Ty už jsi předškolačka a tady se to přesně ukázalo. Umíš přemýšlet, dávat si souvislosti dohromady, umíš podpořit, poradit, ale zároveň se umíš prosadit a říct svůj názor, což je pro budoucí školačku velice důležité. Ty se ve škole rozhodně neztratíš. Budeš také správný týmový hráč, protože jsi v jednu chvíli bránila stavbu K. před jiným kamarádem, který si z něho dělal legraci a K. z toho byl nešťastný. V tu chvíli jsi byla prostě skvělá kamarádka. Než půjdeš do školy, těším se ještě na zážitky a prožitý čas s tebou. Jsem velmi ráda, že máme ve školce tak skvělou holčičku jako jsi ty.

paní učitelka Martina

Příloha č. 19- Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A5 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 3 roky, 9 měsíců

Čas (od – do): 10:30 – 11:15

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 11. 5. 2020

---

15. Popis výchozího stavu:

A5 byl zaujatý svým hledáním různých přírodnin na zahradě, které nám nosil ukazovat a na tomto základě si poté vytvořil zahrádku.

16. Popis průběhu činnosti dítěte:

A5 se procházel po zahradě mateřské školy, sbíral různé přírodniny a nadšeně nám je chodil ukazovat a vyprávěl o nich. Popisoval jejich barvu, tvar i například vůni. „Paní učitelko tohle voní po citrónu, že jo? Paní učitelko, koukej, co jsem objevil. To je pěkný list, takový hezký zelený.“ Byl svou hrou neuvěřitelně zaujatý a vše, co našel, si poctivě schovával. Pečlivě si vybíral, co si na zahradě prohlédne. Všechny své nasbírané věci pak shromáždil na hromádku, našel si koutek s mokrou hlínou a začal si tam hrát. Ke své hře přizval K., která celou dobu chodila za ním, když hledal přírodniny po zahradě. A5 řekl K., že si chce vytvořit svou zahrádku jako má doma. Vyprávěli si vzájemně, jak jejich zahrádky doma vypadají a dali se do práce. A5 určil plochu, kde ta jejich zahrádka bude. Chvilí sleduje, co na to K., K. čeká na úkol. Chvilí se nic neděje, poté ji A5 posílá pro kytičky, které se jí líbí. Své kytičky, které nám chodil ukazovat, rozhazuje po zahrádce, sedmikrásku trhá na kousíčky. „K., podívej, co už jsem tam dal, co jsi přinesla?“ „Mě se líbila tahle tráva, tak jsem ji utrhla.“ „Hm, zajímavá, asi ji tam dáme.“ Mezi tvořením běhali po zahradě a hledali, co by tam ještě dali. Mezitím se asi dvakrát byli projet na tříkolkách, ale vždy se ke hře vrátili zpět. Zahrádku tvořili i klackem, dodělávali různé detaily. Zajímavé bylo, že do zahrádky nedali vůbec žádný velký kousek. Listy, které nám A5 chodil ukazovat byly nádherné, ale vše, co vložil do zahrádky muselo být na malé kousíčky. Po mé otázce proč, odpověděl: „Protože paní učitelko, jsou to semínka, ze kterých teprve něco vyroste.“ Mělo to svou logiku a líbilo se mi myšlení A5. „K., musíme sledovat, zda už nám tady něco roste a musíme si svoji zahrádku hlídat, nikoho sem nepustíme.“

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: A5

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určit/a? -zahrada mateřské školy -hledání různých přírodnin a zajímavých věcí
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -potřeba sdělovat své nálezy učitelkám, ukazovat je kamarádům -nápad vlastní zahrádky z těchto nálezů -trpělivost při trhání listů, kytiček na semínka -neustálý návrat ke hře
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -jejich hra trvala skoro 45 min -trpělivost -neustálé hledání něčeho nového po zahradě -kooperace s jiným dítětem
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -přesná formulace myšlenek -sdělování nápadů K. -domlouvání se na různých detailech -neustálé povídání a popisování
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -bezproblémová komunikace s K., uměli se na všem společně dohodnout -plánovali další kroky -kooperovali -přejímal odpovědnost, protože celou hru vedl a rozhodoval, co konkrétně se do zahrádky vloží -sdílení své hry i s paní učitelkou

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Pozorování a využívání krásy okolo sebe ke svým hrám, navazování na své zkušenosti (zahrádka doma), spolupráce s jiným dítětem.

Dítě a jeho tělo: hrubá motorika – běh po zahradě, klečení k lepšímu hledání v trávě; jemná motorika – trhání přírodnin na malé kousíčky

Dítě a ten druhý: kooperace s druhým dítětem; domluva a vzájemný respekt k činnostem toho druhého

Dítě a jeho psychika: vyprávění; propojování souvislostí; bezkonfliktnost; rozvoj fantazie; poznává a pojmenovává to, co ho obklopuje

Dítě a svět: znalost přírody – pozorování, hledání, pojmenovávání; osvojování si elementárních poznatků o okolním prostředí

Krátká kazuistika:

A5 do školky chodí první rok, jeho adaptace nebyla dlouho, ale ještě stále si posteskne po mamince, ale podle maminčiných slov se do školky vždy těší. A5 je zvědavý, často něco hledá a objevuje. Nejraději si hraje právě venku, kde může objevovat. V kolektivu ani s kamarády problém nemá. Jakmile započne nějakou svou hru/činnost, vydrží u toho a je spokojený. Více ho v tomto směru podporovat je podle mého správný přístup.

Reflexe předání dopisu:

A5 se mě už dlouho ptal, kdy dostane dopis i on, a tak byl nadšený, když jsem tento den zrovna jemu dopis předala. Hned si s ním sedl ke stolečku a začal si prohlížet fotky, které v dopise byly. Přechystal ho nechtěl, pouze si ho odnesl do šatny, že si ho tam schová. Když jsme byli na zahradě, tak sám přišel, že by dopis chtěl přečíst.

A5 otevře dopis a křičí ...

A5: „Jo, tady sázíme semínka, vy jste nás fotila?“ (Usmívá se)

Já: „Ano, to jste dělali včera, vid?“

A5: „Jo, ale už to ztvrdlo, co jsme tam udělali.“

Já: „A vyrostlo tam něco?“

A5: „Ne, no musí pršet a pak to roste.“

...část dopisu: o kamarádce a pomocnici K.

A5: „Jo, K. byla dobrá pomocnice.“ (Směje se)

...otočím list a jsou tam jiné fotky ...ukazuje na fotku s lístkem na dlani...

A5: „Tohle vypadá jako ten čtyřlístek, co je na dopise. A třpytí se krásně.“

Já: „Co všechno jste ještě do zahrádky daly?“

A5: „Listy, sedmikrásky a ... travičku.“

...část dopisu: o nabídce s jeho vlastní knížkou...

Já: „Chtěl bys takovou knížku?“

A5: „Jóóó.“ (Odpovídá nadšeně a směje se)

A5: „Tak jak mám i doma, a zalévám s mámou ...a pořád mě to nebaví, to vedro.“

Nadšeně si odnesl dopis do šatny, aby si ho mohl odnést domů. Když šel po obědě domů, pořád si ho hlídal, aby na něj nezapomněl a držel ho poté v ruce, než si pro něj maminka přišla.

Reflexe předání dopisu od rodičů: zpětná vazba mi přišla zprávou na fb

„Dobrý večer p. učitelko, děkujeme moc za úžasný dopis. Je krásné vědět, co A5 ve školce dělá. On sice doma hodně povídá, co se dělo ve školce, ale vědět to také z druhé strany je prima. A5 mě a Vítkovi s velkou radostí ukázal dopis ve chvíli, kdy jsme ho vyzvedli se školky. Já myslela, že je to nějaká pozvánka na oslavu. 😊 Já jsem si dopis teda rychle přečetla (jenom pro sebe v autě) a musela jsem se hodně držet, abych nebrečela! Jinak jsme dopis četli spolu s A5 a bráškou a jedli jsme při tom nanuka hned po návratu ze školky. A5 nám komentoval obrázky a taky odpověděl na všechny otázky v dopise. Vyprávěl nám, jak to všechno s K. bylo a jak to s tou jeho zahrádkou vlastně je. A poznamenal, že mu zatím v té zahrádce nic nevyrostlo!! Znovu jsme si dopis četli u večere tentokrát s tatínkem. A5 na tom trval a měl velkou radost, že ho čteme všichni spolu. Chlubil se tátovi také fotkami a nálepkami v dopise a také tím, že bude mít svůj vlastní sešit/herbář. P. Učitelko, děkujeme. Děláte to moc dobře.“

Náměty pro další rozvoj

-nabízet lepší podmínky a podněty zvenčí, poskytnout mu pomůcky, jako jsou lupy a badatelské náčiní

-plánujeme také vyvýšené záhony, kde bychom mohli zasadit nějaké rostliny, bylinky a sledovat jejich růst

-založíme vlastní herbář pro A5 s jeho pomocí

Learning Story

Milý A5,

ty jsi takový náš rozumbrada a povídálek, který když se na nás usměje, tak nás vždycky rozveselí a vykouzlí nám úsměv na tváři. Rád povídáš, vyprávíš a hraješ si s ostatními kamarády ve školce. Nemáš problém přidat se k jakékoliv hře, která tě zaujme. Na zahradě rád zkoumáš všechny kouty přírody a rád sbíráš a prohlížíš si lístky a kytičky. I tento den jsi k nám chodil a ukazoval jsi nám, co všechno jsi objevil v trávě nebo na zahradě. Měl jsi vždy velkou radost, když jsi nám to ukazoval a dával nám přičichnout, jak co voní. Něco jsi přirovnával k citrónu, něco k trávě a něco ti nevonělo vůbec. Líbilo se mi tvé

zaujetí a to, jak tě to celé bavilo. „Paní učitelko, přivoň si,“ říkal jsi s nadšením pokaždé, jak mě, tak druhé paní učitelce. Poté jsem měla možnost sledovat tvou hru s K., kterou jsi vymyslel. Všechny ty nasbírané kytičky a lístečky, které jsi nám ukazoval, jsi využil ve své další hře. V koutě u školky jsi našel prostor, kde byla mokrá hlína po dešti a ty jsi z ní vytvořil svoji vlastní zahrádku, je to tak?

Takhle jsi mi to alespoň říkal, když jsem se na tu vaši hru přišla podívat. „Sbíráme kytičky a lístečky a dáváme je do domečku. K. mi pomáhá.“ Taky jsi říkal, že něco sázíš jako semínka a že ti tam třeba něco vyroste. K. si hrála s tebou a nosila ti také různé kytičky - pomáhala ti. Byla to dobrá pomocnice vid'?' „K., hlavně to tam dávej opatrně.“

„Musíme být hodně opatrní, abychom nic nepokazili,“ takto jsi všechno poctivě hlídal a organizoval. Vyprávěl jsi jí, jak to vypadá u vás doma na zahrádce a ona tobě taky a jak hezké si to tady uděláte. Co všechno jste do zahrádky vlastně dali? Líbilo se mi, jak klidně vaše hra probíhala. „Paní učitelko, pojed'te se podívat, kolik už jsme tam toho přidali,“ vždycky jsi pro mě přiběhl, vzal mě za ruku a šli jsme se spolu podívat. Říkal jsi, že tam máš sedmikrásky, lístečky a trávu. Musím uznat, že máš velkou fantazii, protože jsi nevyužitý kousek mokré hlíny využil k postavení zahrádky, to by mě nikdy

nenapadlo a moc se mi to celé líbilo. Také se mi líbilo, že jste neměli nic naplánované, přidávali jste tam, co vás napadlo, nebo co jste zrovna našli a přesně to vás bavilo.

Když jsi takový šikovný průzkumník, mohli bychom založit nějaký tvůj vlastní herbář, kam bychom zakládali vše, co bys našel. My už jeden takový herbář máme na kytičky, společný s ostatními dětmi, ale tato knížka by byla pouze tvoje, co na to říkáš?

Jsem velmi ráda, že máme tak šikovného a zvědavého kluka ve školce, protože je dobré poznávat a dozvídat se nové věci a to tebe přesně baví.

Těším se na další skvělé zážitky s tebou.

paní učitelka Martina

Příloha č. 20 - Pozorovací formulář Learning Stories

(Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: B3 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 3 roky, 6 měsíců

Čas (od – do): 10:30 – 11:15

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 18. 5. 2020

17. Popis výchozího stavu:

B3 si s K. hrála na pískovišti a vyráběla bábovky.

18. Popis průběhu činnosti dítěte:

B3 vzala K. za ruku a šla si s ní hrát na pískoviště. „K., uděláme nějaké bábovičky pro paní učitelky a ony sem pak budou chodit to jíst, jo?“ K. nadšeně souhlasila a dívala se, s čím B3 začne. B3 sbírá červenou bábovku ve tvaru hvězdičky a naplňuje ji pískem, K. se po ní hned natahuje, ale B3 říká: „Ne, ty si najdi svoji bábovku.“ Každá si chvilku hraje sama, ale zároveň stále vedle sebe, naplňují bábovky pískem a skládají je vedle sebe na lavičku pískoviště. Občas se trochu pohaštěří, protože každá chce stejné náčiní, ale netrvá jim to dlouho, dokáží se domluvit. Jenže z nenadání K. začne na B3 házet písek, B3 se to nelíbí, začne vzlykat a běží si ke mně postěžovat. K. vysvětlím, co se má a co ne a jejich hra pokračuje dále. Dokonce se B3 na K. usměje a podává jí svou lopatičku. Najednou holky nadšeně volají: „Paní učitelko, pojdte ochutnat, máme dorty.“ Když jsem u nich stála, popsaly mi barvu, tvar i jaký je to dort – ovocný s jahůdkami. K. začala lechtat B3 a velmi se tomu smála. Chvilku spolu na pískovišti dováděly, až se vrátily zpět ke své hře. Já jsem jim poděkovala za dobroty a odešla jsem opět kousek dál. Jejich hra pokračovala stejně, vyhrály si s bábovkami docela dlouhý čas a nepotřebovaly u toho vůbec povídat, ani si nevšímalý okolních dětí. Nakonec zůstaly na pískovišti jen ony dvě, a tak rozšířily svou hru po celé ploše. Ke konci se rozhodly vše uklidit, bábovičky posbíraly a naskládaly zpátky do bedny a malým košťátkem celé pískoviště zametly. Na konci byly spokojené, jak to všechno krásně zvládly.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: B3

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -zájem o stavbu báboviček různých tvarů -hra na pískovišti
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -zkoušení stále nových báboviček a vyzkoušení všech tvarů (jejich popis) -manipulace s různým náčiním (přes sítko nebo přes vějíř), než se rozhodla písek do bábovičky naplnit
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -dlouhý čas hraní, zaujetí bábovičkami a zkoušením něčeho nového -i přes nějaké konflikty s kamarádkou si vydržela hrát dál -líbilo se jí, když přišly paní učitelky ochutnat
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -nejvíce mluvila s K., ale již prosadila svůj názor i před ostatními dětmi, dala najevo, co se jí nelíbí -s K. komunikovala klidně, měla občas potřebu ji sdělovat své nápady a ukazovat jí svou tvorbu
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -B3 se po dlouhé adaptační fázi již začala zapojovat do společných činností a dokáže už přebírat odpovědnost za danou roli ve hrách

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Dítě a jeho tělo: manipulace s různými předměty – naplňování báboviček a manipulace s nimi; používání různého náčiní

Dítě a jeho psychika: sebevyjádření v jednotlivé práci s bábovkami; kreativita; přemýšlení nad daným postupem;

Dítě a ten druhý: spolupráce s jiným dítětem; domlouvání se; sebeprosazení; uplatňovat své individuální potřeby

Dítě a společnost: - začleňování se do kolektivu; hra vedle sebe – rozvoj sociálních dovedností

Krátká kazuistika:

B3 trvala adaptace do mateřské školy dlouhý čas. Chodívala s pláčem a vždy se držela jedné z učitelek, které se od ní nemohly moc vzdálit nebo ji někde nechat samotnou. Od začátku byla velmi šikovná v konstruktivních hrách a při stavbě puzzlí, ale vždy jsme musely být poblíž. Začlenit ji do kolektivu se jí snažila jedna starší předškoláčka, které se to postupem času podařilo, ale vždy B3 potřebovala mít přehled, kde se nacházejí paní učitelky, byla to pro ni taková opora. Postupně si ale začala hrát s K., která je jí věkem nejbližší a postupně se začala od nás odpoutávat a více se prosazovat. Dokonce již organizuje různé hry a více se sebeprosazuje, také si nenechá nic líbit. Stále přetrvává kontrola, kde se nacházíme, hledání opory a pomoci – občas potřebuje do nějaké činnosti popostrčit a právě v tomto bychom mohli vidět postup v dovednosti učení se – podporovat ji v nápadech, ve hrách, které vymýšlí, podpora kooperace s kamarádkami a podobně. S takovýmto nadhledem a porovnání jejich dovedností jde krásně vidět, jakou dlouhou cestu již ušla a jak se vyvíjí a začleňuje do kolektivu. Někdy potřebuje pouze delší čas a ten jí i se správnou podporou můžeme nabídnout.

Reflexe předání dopisu:

B3 byla nadšená, když viděla, že jeden dopis je pro ni a hned ho chtěla otevřít a číst. Usmívala se a byla nadšená, byl to pro ni krásný dárek.

Já: „Tak si ho otevři, kdo to tady je?“ (ukazuji na fotky s K.)

(B3 se usmívá.)

Já: „Je K. tvá nejlepší kamarádka?“

(B3 kývá.)

Já: „Jmenuje se tvůj pejsek Monty, pamatuji si to správně?“

K: „Jo a moc neposlouchá.“

(B3 si prohlíží fotografie a usmívá se.)

Já: „Co jste tady lumpačili?“

K: „Hrály jsme na žraloky.“

Já: „Vy jste taky hrály na žraloky? A já myslela, že hrají jen kluci :D“. (Směju se, B3 se červená a usmívá se.)

Usmívá se a bere si dopis jako nějakou tajnost, utíká si ho odnést do šatny a říká, že ho hned ukáže babičce nebo sestřičce, podle toho, kdo pro ni po obědě přijde. Po celou dobu se usmívala. U oběda se dokonce dvakrát ptala, zda ten její dopis v šatně je.

Náměty pro rozvoj, reflexe s kolegyní:

- podporovat B3 v činnostech s ostatními kamarádkami, povzbuzovat ji
- nabízet jí činnosti, ve kterých si je jistá, jako jsou puzzle a jiné konstruktivní hry
- více ji zapojovat do kolektivních činností a her

Reflexe předání dopisu od rodičů: krásný zabalený dopis v ruličce i s nakresleným obrázkem od B3

„Dobrý den paní učitelko Martínko,

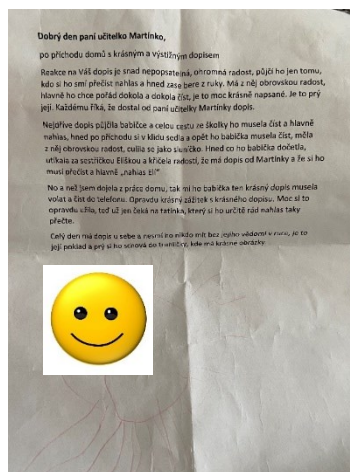
po příchodu domů s krásným a výstižným dopisem. Reakce na váš dopis je snad nepopsatelná, ohromná radost. Půjčí ho jen tomu, kdo si ho smí přečíst nahlas a hned zase bere z ruky. Má z něj obrovskou radost, hlavně ho chce pořád dokola a dokola číst, je to moc krásně napsané. Je to prý její. Každému říká, že dostala dopis od paní učitelky Martínky.

Nejdříve dopis půjčila babičce a celou cestu ze školky ho musela číst a hlavně nahlas, hned po příchodu si v klidu sedla a opět ho babička musela číst, měla z něj obrovskou radost, culila se jako sluníčko. Hned co ho babička dočetla, utíkala za sestřičkou Eliškou a křičela radostí, že má dopis od Martínky a že si ho musí přečíst a hlavně „nahlas Eli“.

No a než jsem došla z práce domů, tak mi babička ten krásný dopis musela volat a číst do telefonu. Opravdu krásný zážitek z krásného dopisu. Moc si to opravdu užila, teď už jen čeká na tatínka, který si ho určitě rád nahlas taky přečte.

Celý den má dopis u sebe a nesmí ho nikdo mít bez jejího vědomí v ruce, je to její poklad a prý si ho schová do truhličky, kde má krásné obrázky.

Krásný den.“

Learning Story

Milá B3,

ty jsi taková naše usměvavá princezna, která se ráda fintí a mazlí. Vždy, když přijdu do školky, čeká mě od tebe krásné přivítání a objetí. To nám s paní učitelkou vždy vykouzlí úsměv na tváři. Ty sis ve školce dlouho nechtěla s nikým hrát, postávala jsi často u nás, nebo sis opodál hrála sama nějakou hru, kreslila si nebo prohlížela knížky. Velice šikovná jsi také ve stavbě puzzlí, to velmi obdivuji, jak rychle dokážeš postavit i těžší puzzle. Později jsi ale zjistila, že i ve školce může být legrace, a to převážně s K., což je teď tvá nejlepší kamarádka, je to tak? Kdykoliv se podívám, kde si hraješ, tak vždycky někde lumpačíš právě s K. Ba ne, vy nelumpačíte, vždycky si spolu krásně hrajete, jako nedávno na pískovišti. Bylo velmi zábavné vás sledovat, celou dobu jste se něčemu smály a vyhrály jste si spolu celé dopoledne. Umíte si spolu dělat

legraci, a tak se různě škádlíte, lechtáte a zažíváte spolu určitě mnoho srandy, vid'?' „Bábovky jsou dorty pro vás," to jsi mi řekla, když jsem za vámi na písek přišla a ptala se, co s K. děláte. Ty jsi chtěla, abychom s paní učitelkou chodily ochutnávat. Musím říct, že to tedy byly krásné bábovky, moc se vám povedly. Sice toho s K. moc nenamluvíte, hrajete si v klidu, ale myslím si, že si to užíváte i tak a vaše společné bábovky se vám povedly. Občas se stane, že se mezi vámi stane

nějaké nedorozumění a zlobíte se na sebe, jako třeba právě i při této hře na pískovišti, kdy na tebe K. házela písek, ale vždy se pak udobříte a opět si spolu hrajete. Ona to totiž K. nikdy nemyslí zle, dělá si legraci, ale už ví, že házet písek není legrace, a tak doufám, že už ti to nedělá. Na písku s vámi byla další spousta dětí, ale jen vás dvě ta vaše

hra na bábovky bavila tak dlouho, že jste tam nakonec zůstaly samy. Hrály jste si tam skoro celé dopoledne a pískoviště bylo plné vašich bábovek. Líbilo se mi, jak krásně jsi mi odpovídala na mé otázky a všechno mi ukazovala. Nadšeně jsi mi ukazovala na každou bábovku zvlášť a říkala jsi mi, jaká je velká a jaká je malá, která ti nešla postavit a která je jen K. Často nám vyprávíš o své sestřičce Elišce, protože jak sama říkáš, máš ji hodně ráda. Občas nám také povídáš, jaké trampoty vám provádí vaše štěňátko Monty, pamatuji si jeho jméno správně? Je s ním asi veliká zábava, vid'? Pejskové jsou dobrými přáteli lidí a tebe ten tvůj Monty má určitě velmi rád. Těším se na další prožité chvíle s tebou v naší školce, na tvé nové vyprávění a zážitky a také na tvé další hry s K., nebo i s jinými kamarádkami, jako třeba nedávno na klouzačce, kde sis hrála kromě K. i s jinými kamarádkami.

Měj krásný den a buď stále tak usměvavá a veselá holčička, moc ti to sluší a my tě takovou jaká jsi, máme moc rády.

paní učitelka Martina

Příloha č. 21- **Pozorovací formulář Learning Stories** (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A6 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let, 9 měsíců

Čas (od – do): 10:30 – 11:15

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 26. 5. 2020

19. Popis výchozího stavu:

A6 šéfoval hru na kuchaře na zahradě mateřské školy.

20. Popis průběhu činnosti dítěte:

A6 si začal nosit různé přírodniny na „bazén“, kde si je shromažďoval a připravoval. Hrála si s ním K. (holčička) a K. A6 rozdává úkoly – „*ty natrhej listy*“, „*ty nasbírej ještě nějaké šišky*“, „*a ty to tady míchej*“. A6 se soustředil na práci a v hlavě se mu nejspíš přemítalo, na co si s kamarády bude hrát. Zeptala jsem se, co tvoří. A6 mi odpověděl, že nám vaří něco dobrého k jídlu. Říkám: „*Jak jste na to přišli a kdo celou hru vymyslel?*“ „*No já jsem řekl, kdo chce se mnou vařit, ať se přidá a oni se ke mně přidali, a tak si tady vaříme a škrábeme křídly.*“ Zeptala jsem se, zda ví, co dobrého nám vaří. A6 se zadíval na věci, které si k vaření s kamarády sehnal na zahradě a zamyslel se. Nakonec mu drobné kamínky připomněly rýži, a tak řekl, že to bude rizoto. „*Nebo ne, bude to bulgureto,*“ rozhodl, když se znovu zamyslel. Toto jídlo nám vaří ve školce a děti ho mají velmi rády, a proto ho to nejspíš napadlo. K. se začala strašně nahlas smát a řekla, že by to tedy nejedla vůbec. Dále vařili a přidávali různé věci ze zahrady, které si tam průběžně nosili, anebo přijímali dárky od kamarádů, kteří chodili okolo a dívali se, co tam daná skupinka vyrábí. To se mi také velmi líbilo, že každému A6 vysvětlil, co tam dělá a rád se vždy pochlubil, že vaří učitelkám oběd. Takto si tam ještě chvíli hráli, debatovali a smáli se. Poté nechali na plotně (bazénu) vařit bulgureto a jak sami řekli, šli se odreagovat na klouzačku, kde začali hrát svoji oblíbenou hru na žraloky. Po chvíli jejich hry jsem se zeptala, kde máme tedy to slibované jídlo a A6 mi odpověděl, že ho dostaneme až k večeři. Byla jsem ráda, že jeho hra pokračovala v představitosti i poté, co už si u „bazénu“ nehráli. My jsme se obědu ani večeře nedočkali, ale věřím, že si A6 dnešní roli moc užil a děti po jeho boku také – na oběd do školky odcházeli v dobré náladě.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: A6

Zajímat se	<u>Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a?</u> -uvařit z přírodnin a věcí ze zahrady pokrm -vymyšlení celého postupu vaření -vymyšlení názvu pokrmu
Být angažovaný (zaujatý)	<u>Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte?</u> -dlouhá výdrž v činnosti -hledání dalších přírodnin do „pokrmu“ -zamýšlení se nad celou hrou
Mít výdrž při překonávání obtíží	<u>Podle čeho identifikuji výdrž dítěte?</u> -zájem delší jak 20 min -neustálé vracení se do stejné hry -vymyšlení dalších navazujících nápadů
Vyjadřovat se a sdělovat	<u>Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními?</u> -dobře komunikoval s ostatními dětmi -domlouval se -neměl problém říci ostatním dětem, co dělá
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	<u>Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost?</u> -převzal odpovědnost za celou hru díky tomu, že celou činnost a zaměření vymyslel -ve skupině fungoval velmi dobře, spolupracoval, vymýšlel, ale zároveň nenechal nikoho, aby převzal jiný námět hry

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Prosazování vlastní osoby ve hře, spolupráce s kamarády, propojování dosavadních zkušeností do hry.

Dítě a jeho tělo: manipulace s různými předměty, přírodninami; rozvoj i hrubé motoriky; orientace v prostoru

Dítě a jeho psychika: (Poznávací funkce) -záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost; vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti v učení

Dítě a jeho psychika: (Sebepojetí, city a vůle) – uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje, vyjadřovat se; uvědomovat si své možnosti a limity

Dítě a společnost: -začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky

Dítě a svět: -osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí (zahradu MŠ)

Dítě a ten druhý: vytváření prosociálního chování, rozvoj kooperativních dovedností

Krátká kazuistika:

A6 je oblíbený kluk ve školce, který se ale neumí úplně prosadit, je stydlivější a schovává se za takové „komediální“ chování. Musí mít k sobě kamaráda tahouna, který ho zapojí do hry. Dříve měl problém se socializací mezi dětmi, často se bál někomu něco říct a dožadoval se učitelek – zvláště svojí babičky o zastání a tzv. umetání cestičky. Když mu tento rok odešel do školy jeho dobrý kamarád, se kterým se vídal i mimo školku, hodně ho to zasáhlo a opět se ve školce hledal. Tento den, kdy jsem ho pozorovala, mě právě překvapil svým chováním, kdy byl spontánní, vymyslel celou hru a organizoval ji. Myslím si, že i on sám si to moc užil a jeho chování se v kolektivu začalo zlepšovat, více se snaží prosazovat a my se pokusíme ho v tom, co nejvíce podporovat.

Reflexe předání dopisu:

A6 jsem dopis předala v komunitním kruhu jako i jiným dětem. A6 si ho převzal, prohlížel si nálepky, které měl na obálce dopisu a poté také dopis vytáhl. Prohlížel si fotografie a ukazoval K., že je tam taky. Zeptala jsem se ho, zda ho chce přečíst, ale řekl, že zatím ne. Vzal si dopis na zahradu a poprosil druhou paní učitelku (svoji babičku), aby mu ho přečetla.

-četla kolegyně, babička A6 – vybral si ji (*PU – paní učitelka)

(A6 odbíhal pohledem, ale poslouchal.)

PU: „Posloucháš?“

A6: „Ano.“ (A6 odchází.)

PU: „Pojď sem, vždyť já to čtu pro tebe.“

A6: „Vždyť já to vím.“

...paní učitelka čte dál...

...část, kdy je v dopise napsáno, že jsme se nedočkali večere...

...nereaguje A6, ale K., která čtení dopisu poslouchala...

K: „Protože ho snědly kočky.“

...část dopisu: trochu mě mrzí, že se nezapojuješ... (A6 se směje.)

...část dopisu: vidíš, jak se dětem líbí, když něco organizuješ... (A6 pokyvuje, usmívá se, za tu situaci byl velmi rád, posílení sebevědomí.)

(A6 po přečtení dopisu kouká a nic neříká, jen se usmívá.)

PU: „Líbilo se ti to?“

A6: „Jóóó.“

PU: „Upekli by sis rád něco ve školce a šéfoval tomu?“ (A6 nadšeně přikyvuje.)

A6: „Nechám si dopis tady, K. pojď si hrát.“

Reflexe předání dopisu od rodičů: A6 si nechal dopis ve školce, druhá paní učitelka mu ho vzala domů a předala mamince

„A6 jsem předala dopis se slovy: NĚCO PRO TEBE MÁM...OD PANÍ UČIITELKY MARTINKY a ukázala mu dopis! Odpověděl, že o něm ví a že mu ho už četla babička Hanka. Převaloval ho v ruce, přišlo mi, že je trochu nervózní a že neví, co s ním. Zeptala jsem, jestli si ho mužů také přečíst, souhlasil! V klidu poslouchal. Když jsme dočetli, řekla jsem mu, že je fajn, že má ve školce kamarády a že i on sám vymýšlí hry, ve kterých je "kapo" a jestli se těší, až budou opravdu péct a on tomu budu "šéfovat". Na vše odpovídal „hm“ a culil se! Zeptala jsem se, co mám s dopisem udělat. Jen krčil rameny, tak jsme se domluvili, že ho dám na bar v kuchyni a že ho večer ukáže tátovi. A mimochodem...krásný dopis.“

Náměty pro další rozvoj

- dávat A6 prostor pro sebevyjádření v něčem, kde si opravdu věří
- prostor v organizacích her, přebírání zodpovědnosti
- zvyšovat sebevědomí, chválit, pobízet ho k činnostem

Learning Story

Milý A6,

včera byl krásný slunečný den, který jsme trávili na zahradě ve školce a ty sis ho užíval se svými kamarády. Tento týden ti ve školce chyběl tvůj velký kamarád a ty jsi z toho byl malinko zklamaný, ale brzy tě to přešlo, protože tam byla kamarádka K. a kamarád K. Právě s nimi sis hrál i včera, kdy jsem měla možnost sledovat vaši hru. S O. převážně lumpačíte, což kvám, jako ke klukům, prostě patří a rádi hrajete na vojáky - O. oblíbenou hru, ale s K. a K. sis hrál na něco jiného, a proto mě to velmi zaujalo. Hráli jste si na „bazénu“ s různými bábovičkami a kužely. Říkali jste mi, že vaříte a že to je oběd pro nás paní učitelky. Hlavním kuchařem jsi byl ty, i když se K. pořád ujišťovala, že jste šéfové oba, tak ty jsi byl ten, co vymyslel tuto hru a co se bude

vařit. „No já jsem řekl, kdo chce se mnou vařit, ať se přidá a oni se ke mně přidali, a tak si tady vaříme a škrábeme křídly.“ Toto jsi mi odpověděl na mou otázku, kdo s touto hrou začal a z toho právě soudím, že právě proto jsi byl velitel hry ty. Rozdal jsi také ostatním úkoly a když jsem se zeptala, co vaříte, tak jste mi všichni odpověděli, že nevíte, až

tebe napadlo, že to bude vlastně rizoto, protože byly v hlíně různé drobné kamínky a to ti připomnělo rýži. Přidávali jste tam různé suroviny jako hlínu, trávu a strouhali jste křidu. „Děláme z toho bulgureto,“ řekl jsi. Tento oběd ti ve školce moc chutná, proto sis na něj nejspíš vzpomněl, vid’? Vaše hra probíhala velmi v klidu, dokonce vás chodily pozorovat i jiné děti a vy jste jim říkali, co děláte. Někdy jste se se K. špičkovali a dělali si spolu legrácky. Je na vás vidět, že jste kamarádi i mimo školku. Velice si spolu rozumíte a ve školce to jde vidět. Vždycky je to takto růžové nebo se umíte

i pohašeteřit? Určitě ano vid’, protože je to naprosto běžné a důležité je, že se vždy udobříte a jste zase kamarádi. My jsme se tedy s paní učitelkou rizota nedočkaly, protože jste to uvařili a šli jste si hrát na klouzačku na „žraloky“. Když jsem se tě zeptala, kde máme to slíbené jídlo, odpověděl jsi, že nevíš, a tak jsme společně s paní učitelkou říkaly, že se nejspíš ještě jídlo vaří a že ho dostaneme k večeři - ty jsi souhlasil. Ani k večeři jsme ho nedostaly, ale určitě bylo velmi dobré a třeba ho ještě někdy ochutnáme :D, určitě jste ho snědli sami.

Dětem se velmi líbilo, jak jsi celou hru vymyslel, organizoval a vedl. Po celou dobu jsi s ostatními hezky spolupracoval, pomáhal jim a vymýšlel nové věci. Nemáš tedy vůbec žádný důvod si před ostatními nevěřit, naopak bys jim měl ukázat, co všechno umíš a dokážeš. Snaž se trochu více prosadit. Víš, že vždycky stojíme za tebou a najdeš u nás zastání. Určitě se pokusíme na tom ještě před prázdninami

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

zpracovat, co říkáš? Zkusíš to? Uvidíš, že i ty sám z toho budeš mít velkou radost a věřím, že i babička a maminka.

A když tě tak baví to kuchtění něčeho dobrého, co kdybychom si ve školce zase něco dobrého společně upekli a ty bys tomu celému šéfoval, když ti to tak šlo? Budu se na to moc těšit, pokud budeš chtít.

Jsem opravdu ráda, že máme ve školce takhle šikovného kluka jako jsi ty a těším se ještě na jeden společný rok s tebou.

paní učitelka Martina

Příloha č. 22- Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A7 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let, 2 měsíce

Čas (od – do): 8:00 – 8:30

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 2. 6. 2020

21. Popis výchozího stavu:

A7 se přišel zeptat, zda si může půjčit společně s K. divadlo.

22. Popis průběhu činnosti dítěte:

A7 si s K. berou krabici s loutkami a vybírají, jaké použijí ke své hře. Probírají jednu loutku za druhou, prohlíží si je a komentují, zda by se jim nějaká líbila. „Hele, tahle je srandovní, co? Podívej na ten nos,“ povídá A7. K. se směje a říká: „To tedy je, jak nějaká čarodějnice.“ A7 se znovu dívá do krabice a najednou vidí loutku pejska: „Hele, co kdybychom si zahráli hru na pejska a kočičku? Ta je celkem srandovní.“ K. nadšeně přikyvuje a jdou na to. Připravili si kulisy a domluvili si taktiku. A7: „Pejsek bude kočičku zlobit jo?“ K.: „Dobře, ale kočička se moc nenechá, ale aspoň bude legrace.“ A7 volá: „Kdo chce vidět pohádku, musí si přinést židličku, divadlo bude začínat.“ Děti, které se na pohádku chtěly podívat, si přinesly židličky a posadily se před divadlo. Organizaci konkrétní pohádky pak vedla spíše K. Ve hře se loutky škádlily, tancovaly a dělaly si legraci. Za A7 najednou přišel jiný kamarád, zda by si nemohl s K. zahrát teď on a A7 ho pustil. Nevadilo mu to a šel si sednout k divákům. A7 si ještě předtím, než si šel sednout, došel pro loutku námořníka a na židličce si ji prohlížel. Přišla jsem k němu a ptám se ho, co má za loutku a co s ní bude dělat. A7: „Námořníka, ale mě spíš připomíná loutku Pata a Mata.“ Usmála jsem se a říkám: „A víš, že máš pravdu, to by mě nikdy nenapadlo, jsou si dost podobné.“ Ptám se, proč si tuto loutku vybral „Víš teto, oni všechno popletou a je to sranda :D,“ smál se a já s ním. Pohádku svých kamarádů zhodnotil slovy, že to hrají moc hezky a že jeho to taky moc bavilo, hrát tam za tím divadlem.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: **A7**

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -zájem o divadlo, o loutky -výběr a popis loutek
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -přišel se domluvit o půjčení divadla -domluvil si strategii s K. -poctivě vybíral loutky -chtěl dětem udělat pohádkou radost
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -i přesto, že občas nevěděl, jak ve hře pokračovat, nevzdal to a zkoušel to dál
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -spolupráce s K., domluva strategie, postupu, výběr loutek -sdílel s kamarády, pozval je na pohádku, bavil je hrou a komentáři
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -spolupracoval s kamarádkou -podílel se na výběru pohádky, loutek -odpovědnost nesl za to, že si přišel půjčit od paní učitelky divadlo

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Dítě a jeho tělo: -manipulace s loutkami; orientace v prostoru

Dítě a jeho psychika: (Jazyk a řeč) – rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností; komentování zážitků a aktivit; dramatizace

Dítě a ten druhý: - spolupracovat s ostatními; dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla

Krátká kazuistika:

A7 chodí do školky už dlouho, začal už ve dvou a půl letech a ve školce je dle maminčiných slov velmi spokojený. A7 je oblíbený v kolektivu, s kamarády si rozumí. A7 je citlivý na jakékoliv úrazy své osoby, při nich nezvládá své emoce, bývá až „hysterický“. V průběhu tohoto roku začal zadržávat v řeči a více emocionálně prožívat veškeré činnosti v mateřské škole i doma (zdravotně je to v řešení). Vše může souviset i s jeho opožděným vývojem řeči (až kolem 4 roku). Do nedávna neuměl rozlišovat barvy a pozornost je krátkodobá. Silné stránky vidíme právě ve hře s kamarády, kde se umí prosadit a ostatní zaujmout.

Reflexe předání dopisu:

Dopis A7 předávám a čtu v komunitním kruhu. A7 se při čtení usmívá, ale nekomentuje. Po přečtení mi řekl, že se mu dopis líbil, přebírá si ho a v šatně před vycházkou ho nadšeně ukazuje kamarádovi. Řekl mi, že si ho vezme na Moravu, kam cestuje na týden za babičkou a dědou.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„My jsme tento pátek zrovna odjížděli na Moravu a vyzvedával ho tatínek, kterému A7 nadšeně dopis ukazoval a podle slov tatínka mu ho taky přečetl. A7 mu popisoval, co ten den ve školce dělal a jak divadlo hrál. Kluci ho ale při cestě domů někde zašantročili, tak mi ho paní učitelka posílala dálkově, abych si ho také mohla přečíst a A7 se chlubil i babičce a dědovi na Moravě. Z dopisu měl radost, ale trochu ho mrzelo, že už nemá obálku s nálepkami.“

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

- A7 potřebuje podporovat v různých činnostech, pomáhat udržovat pozornost (střídat činnosti)
- v jeho emocionálních chvílkách potřebuje uklidňovat
- pro jeho rozvoj nabízet podněty ve hrách a činnostech s kamarády, kde se spontánně a bez problému učí (zadávat společné úkoly) – individuálně se cítí pod tlakem a nesoustředí se

Learning Story

Milý A7,

dneska píšu dopis tobě. Měla jsem možnost tě tento týden sledovat u vybraných činností a shodou okolností vždycky s K. Nejspíš je to dobrá partačka, vid'?' Sledovala jsem vás u hraní divadla pro děti v ranních činnostech. Zaujalo mě, jakým způsobem jste si vybrali loutky, jak hezky jste se se K. domlouvali a líbilo se mi, že jste chtěli potěšit kamarády pohádkou. Vybrali jste si loutky pejska a kočičky, protože znáte tu pohádku, a tak jste nás chtěli pobavit. Řekli jste: „Usad'te se prosím, začínáme,“ Vaše divadlo bylo trošku popletené, protože jste si dělali legraci a chtěli jste,

aby se děti smály, a to se Vám povedlo, děti se smály po celou dobu. Většina vaší hry byla o tom, jak se pejsek s kočičkou škádlili, je to tak? Moc nemluvili, spíš tancovali a dělali si legraci. Možná jste se trochu styděli, vid'?' To ale neměnilo nic na tom, že nás ta pohádka pobavila i tak. Většinu hry organizovala K., ale v jednu chvíli si převzal velení a říkal si, co budete hrát. K. souhlasila, vždy jste se hezky domluvili. To je vždy důležité - domluvit se v klidu a nehádat se. Souhlasíš, že je to tak lepší? Sledovala jsem, jak jsi k celé hře přistupoval - byl jsi klidný, hra tě bavila, proto jsi u ní vydržel dlouho. Když si

chtěly zahrát jiné děti, bez problému jsi je za divadelní oponu pustil a řekl jsi, že budeš divák. Seděl jsi vedle mě a já jsem se tě zeptala, jaká je tvoje oblíbená loutka a byla jsem nadšená z tvé odpovědi. Vybral sis loutku námořníka, ale ty jsi ji přirovnal k jednomu z pohádkových postaviček „Pat a Mat“ a úplně jsi to vystihnul. Ta podoba byla přesná a mě by to nikdy nenapadlo. Máš skvělou fantazii, kterou ukazuješ i v jiných hrách s dětmi. Zeptala jsem se, proč máš zrovna rád tuto loutku a postavičku a ty jsi mi odpověděl: „Víš teto, oni všechno popletou a je to sranda :D,“ smál ses a já s tebou. Trochu mi tě ta loutka připomíná, občas něco popleteš, občas se moc nesoustředíš, ale všechno nakonec dobře dopadne. Příští rok budeš velký předškolák a všechno, co budeš potřebovat se naučíš a dotrénuješ. Na zahradě jsi ve svém živlu a s kamarády nezkazíš nikdy žádnou hru. Vaše oblíbená hra je „na žraloky“ a musím říct, že u ní jste všichni pořádně slyšet, ale tak to má být. Rád

nám také vyprávíš o autech a motorkách, hlavně o tom, jak na své motorce, kterou máš doma, jezdíš s tatškou na výlety. Úplně žasnu, jaký máš přehled a co všechno o tom víš. Věřím, že jsi šikovný jezdec a důležité je, že tě to baví. Vždycky se těším na tvé nové vyprávění. I paní učitelka Hanka říká, že jí o tom rád vyprávíš a také tě vždycky ráda poslouchá. Budeme rády, když v tom budeš pokračovat. Nedávno jsi řekl, že se těšíš, až s vámi bude jezdit bráška Jáša a to od tebe bylo velmi pěkné. Já si myslím, že určitě bude, jako správný kluk a že budete dobrá dvojka.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Jsem ráda, že máme ve školce tak šikovného kluka jako jsi ty a těším se na další rok plný zážitků, dobrodružství a zábavy, která nás ve školce ještě společně čeká.

Protože vím, že teď na delší dobu odjíždíš na Moravu za babičkou, tak ti přeji, ať si to pořádně užiješ.

Měj krásný den.

paní učitelka Martina (tvoje „teta“ :D)

Příloha č. 23 - **Pozorovací formulář Learning Stories** (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A8 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 4 roky, 4 měsíce

Čas (od – do): 10:30 – 11:15

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 10. 6. 2020

---

23. Popis výchozího stavu:

A8 hledá na zahradě mateřské školy jiné mravence a ploštice, protože ty první mu K. sebral.

24. Popis průběhu činnosti dítěte:

A8 přichází za paní učitelkou a stěžuje si, že mu K. sebral mravence, byl z toho smutný. Paní učitelka mu radí, aby si šel najít jiné mravence, že jich je na zahradě spousta. A8 odchází, hledá, ale po minutě se vrací zpět a říká paní učitelce, že žádné nenašel. Vypráví paní učitelce: „*Viš, já bych nějaké mravence nebo broučky chtěl, protože tu mám kyblík, kam bych si je schoval a kde bych je opatroval.*“ Paní učitelka mu znovu radí, aby se šel podívat ke zdi, kde by mohl najít spoustu ploštiček, kterým by se takový domeček líbil, A8 nadšeně souhlasí. Paní učitelka vidí, že nemůže žádné najít, a tak mu jde pomoci. Společně našli několik ploštiček, které si A8 velmi opatrně vložil do kyblíčku a přišel mi je nadšeně ukázat. Ukazoval je i kamarádům, kteří byli okolo. Ukazuje je a počítá, kolik jich v kyblíčku je. Nadšeně pak běhá po zahradě a sbírá vše, co nachází a dává do kyblíčku pro ploštice. Všechno nám poctivě přišel pojmenovat: „*Tráva, sedmikrásky, klacíky a mnoho dalšího.*“ Ptám se ho: „*Na co ty ploštičky máš?*“ Odpovídá: „*To jsou moji kamarádi.*“ Zopakovala jsem jeho odpověď otázkou: „*Tvoji kamarádi?*“ A8 kýve hlavou a říká: „*Ano, maminka, tatínek a brácha,*“ reaguji slovy „*Takže tvoje rodina.*“ A8 nadšeně souhlasí. Všichni jsme se tomu zasmáli. A8 odchází i s kyblíčkem, se kterým si ještě dalších 10 minut hraje (sám) a i poté je stále opatruje.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo: 1

Jméno: A8

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -hledání mravenců a ploštic po zahradě mateřské školy
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -snažil se hledat nebo řešit to, že je nemůže najít – dokud mu nějaké nepomohla najít paní učitelka -pro ploštice poté vytvářel domeček a opatroval je celou dobu, co jsme byli venku
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -opatroval kyblík s plošticemi, byl rád, že nějaké našel a může se o ně starat
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -rád ukazoval, co našel, popisoval dané činnosti, reagoval nadšeně -chodil sdílet své nadšení s kamarády i učitelkami -vyjadřoval své pocity a důvody, proč chce své mravence najít
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -učí se být v kolektivu, přijímat konflikty s kamarády -odpovědnost přebíral za ploštice, které měl v kyblíčku a o které se staral

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Dítě a jeho tělo: manipulace s drobným materiálem, pomůckami, živočichy; orientace v prostoru

Dítě a ten druhý: překonávání obtíží a konfliktu s kamarádem, který mu sebral plošnice; spolupracovat s ostatními; sdělovat své pocity a popis svých činností

Dítě a společnost: -orientovat se bezpečně ve známém prostředí; osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí

Krátká kazuistika:

A8 chodí do školky prvním rokem. Je upovídaný, neposedný, nevydrží dlouho u žádné činnosti, často si chodí stěžovat, co se mu nelíbí. Většinou musí být po jeho, jinak se na chvíli „nafoukne“. Více ho ještě nebylo možno poznat, od začátku roku poměrně často marodil.

Reflexe předání dopisu:

A8 otvírá dopis, prohlíží fotografie.

A8: „Jééé, to jsem já a tohle plošnice a kámoši.“

...část dopisu: paní učitelka viděla, že si žádné ploštičky nenašel, a tak ti šla pomoci...

A8: „No já jsem jich pár nechtyl, protože ony utíkaly, jako rychle.“

Já: „Jo, aha – proto si je nechtyl?“

A8: „Jó, já chtěl, ale nešlo to je jako prostě chytit.“

...dopis poslouchá i K....A: Jó, já jsem to taky viděl, jeden byl tam u tý brány a ...“.

...část dopisu: nasbíral do košíčku ...

A8: „A Samik mi takhle vyhazoval, vysypal do trávy.“

Já: „Měl si tam sedmikrásky, trávu a zapoměla jsem na něco?“

A8: „Ještě jsem tam měl kedlubnu, já jsem ji tam hodil, aby neměly hlad.“

...čtu dál...

A8: „A paní učitelko, ony tady takhle po mě, po tom lezly ...asi za kedlubnou.“

Já: „To máš pravdu, asi měly hlad a byly rády, že jsi jim to tam dal.“

A8: „No, ty si říkala že jsem velkéj, tak mám takhle (ukázal na prstech kolik mu je) a zítra mi bude takhle (opět ukázal na prstech).

Já: „Ty máš zítra narozeniny?“

A8: „Jo a bude mi takhle (opět ukázal na prstech) a mám rád tanky.“

Já: „Vezmeš si dopis domů?“

A8: „Jo vezmu a proč máš růžový nehty?“

Já: „Protože se mi ta barva líbí, mám je nalakovaný.“

A8: „To mně se líbí modrá.“

A8: „Ten dopis si vezmu domů. Tátovi řeknu, že ho vezmu domů a táta ho přečte“. (Odnal si ho do šatny.)

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„A8 mi hlásil, že dostal dopis od paní učitelky už při příchodu domů. Hned ho chtěl přečíst, ale z provozních důvodů to nešlo. Domluvili jsme se, že si ho přečteme, až na to bude větší klid. Když ta chvíle přišla, A8 si pohodlně lehl na podlahu, přikryl se dekou a vybral si, že číst bude táta. Když táta četl, usmíval se a přikyvoval. Říkal, že si na zahradě opravdu hrál, ale nebylo to s mravenci, ale s plošticemi. Taký říkal, že se mu je podařilo najít, ale neuměl je pochytat.“

Během čtení se se zálibou díval na fotky v dopise. Vzpomněl si, že pro ploštičky sbíral trávu a sedmikrásky a paní učitelka zapoměla, že i písek a kedlubnu, která byla ke svačině. Souhlasil s tím, že ploštičky jsou jeho kamarádi a že jsou i rodina, protože byli spojeni. Když táta četl, že ho paní učitelka chválí za dobrou paměť a slovní zásobu, usmíval se a měl radost. Na to, že se nafukuje, řekl: „Je to pravda, ale to se tak někdy stává, ale to nevádí.“

Asi v polovině dopisu začal A8 ztrácet pozornost, při čtení druhé stránky se nafoukl a urazil, že chce číst sám. Protože už čtení táty nevnímal, přerušili jsme čtení dopisu a nechali ho „číst“ samotného. Předstíral, že čte a říkal téměř stejný příběh, mluvil o sobě v první osobě, hovořil také o K. a K. a o tom, že některé ploštičky byly spojené, takže neměl tři, ale jen dvě. Když byly smutné, tak je dal na lavičku a jedna ploštička spadla na záda a byla vzhůru nohama. Tohle své vyprávění si později „zapisoval“.

Čtení dopisu bylo příjemné až do chvíle, kdy se A8 urazil. Bylo na něm vidět, že má z dopisu radost, že je zvědavý a že se mu vyprávění líbí. Nedokázal ale udržet pozornost celou dobu, taky chtěl nutně číst sám. Doma často zmiňuje, že on číst neumí, že jen máma a táta, tak pro něj asi bylo v tu chvíli důležité alespoň předstírat, že to umí. Mě trochu překvapilo, že na chválu, že má dobrou paměť a slovní zásobu, téměř nereagoval. V podstatě jen přikývl na souhlas, usmíval se, měl radost. Nějak to ale nekomentoval. Více reagoval na to, že se nafukuje. Dopisy pak sám několikrát četl a vyprávěl podobné příběhy.“

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

- A8 budeme podporovat v jeho aktivitách a zájmech (každý den je to ještě z důvodu věku jiný zájem)
- budeme ho podporovat v soustředění se na jednu činnost, odbíhá od spousty činností
- založíme jeho další učení na bázi vyprávování, jelikož vyprávování a příběhy ho baví, má skvělou fantazii

Learning Story

Milý A8,

měla jsem příležitost tě sledovat u zábavy na zahradě s paní učitelkou. Tvoje hra započala trochu nešťastně, jelikož jsi za paní učitelkou přišel s tím, že ti K. sebral tvé mravence a ty že už tedy nemáš žádné mravence a byl jsi z toho velmi zklamaný. Paní učitelka ti poradila, aby sis našel jiné mravence a ty jsi je šel hledat po zahradě. Jelikož jsi ale žádné nenašel, vrátil ses brzy zpět a opět jsi byl trochu smutný a nešťastný. Vyprávěl jsi paní učitelce, jak bys ty mravence nebo nějaké broučky chtěl, protože jsi měl kyblík, kam bys je schoval a kde bys je opatroval. Paní učitelka ti znovu poradila, aby ses šel

podívat ke zdi, kde bys mohl najít spoustu ploštiček, a tak ty jsi nadšeně zase šel. Paní učitelka ale po chvíli viděla, že jsi stále žádné nenašel, a tak ti šla pomoci.

Společně jste u stromu našli ploštice a dali je do kyblíku. Když jste se vrátili zpět na lavičku, nadšeně jsi mi je ukazoval, a dokonce jsi je paní učitelce spočítal. Byl jsi asi hodně rád, že ti paní učitelka pomohla, vid'š? Nadšeně jsi pak běhal po zahradě, něco sbíral a poté jsi nám chodil říkat, co všechno už jsi do kyblíku nasbíral pro ploštičky. Měl jsi v kyblíku trávu, sedmikrásky a zapoměla jsem na něco? Zeptala jsem se, na co ty ploštičky máš a ty jsi mi odpověděl, že jsou to tvoji kamarádi. „Tvoji kamarádi?“ zeptala jsem se a ty jsi odpověděl: „Ano, moji kamarádi - maminka, tatínek a

brácha," na to jsem ti odpověděla: „Takže vlastně tvá rodina," a ty jsi nadšeně souhlasil. Všichni i s paní učitelkou jsme se tomu zasmáli. Ty jsi velice upovídaný kluk, což je velmi dobře, rád nám vyprávíš, co jsi už všechno zažil a co znáš, a vyprávíš to vždy velmi detailně - máš velmi dobrou paměť a slovní zásobu. To se ti bude do budoucna velice hodit. Chodíš do školky sice chvilku, ale řekla bych, že se ti ve školce líbí a chodíš do ní rád, je to tak? Někdy mě i paní učitelku trochu mrzí, že se nafukuješ, když se ti něco nelíbí, ale věřím tomu, že se to brzy změní, protože už jsi velký kluk a víš, že se vždy

všechno vyřeší a s kamarády se dá rozumně domluvit.

Těším se na další tvůj příběh nebo jakékoliv vyprávění. Jsem velice ráda, že někoho takového, jako jsi ty, ve školce máme.

paní učitelka Martina

Příloha č. 24- Pozorovací formulář Learning Stories (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A9 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 3 roky, 10 měsíců

Čas (od – do): 10:00 – 10:30

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 15. 6. 2020

25. Popis výchozího stavu:

A9 si půjčil od paní učitelky bublifuk a spontánně začal foukat bubliny, kolem něj se vyskytla spousta dětí.

26. Popis průběhu činnosti dítěte:

A9 za mnou přichází a prosí mě, zda bych neměla ještě jeden bublifuk. Vzali jsme bublifuk, který ležel na stole a zjistili, že je prázdný. A9 mě tedy prosí, zda bychom ho nešli společně naplnit do školky. Ve školce se mě A9 ptá: „Co se dává do bublifuku, co tam budeš dávat?“ Odpovídám, že tam dám to, co maminka používá, když myje nádobí, jar a vodu. A9 si přebírá naplněný bublifuk a odchází zpátky na zahradu. Fouká bubliny a nevíšimá si dětí okolo, které se na jeho zábavu přišly podívat. Bylo velmi pěkné, jak byl A9 ze své hry nadšený a pozoroval, kolik kamarádů má okolo sebe. Nejprve mu bubliny vůbec nejdu – prská a fouká všechno okolo, protože fouká moc silně. Všichni se tomu smějí, nejvíce K., který byl doteď ve školce spíše takový „nevýrazný“. Radím mu, ať se více soustředí a fouká pomaleji. Vzápětí na to, co si to párkrát vyzkouší, fouká velké bubliny a má z toho velkou radost. Kamarádi okolo ho stále pozorují a fandí mu, podporují a skandují. Hodnotí velikosti bublin: „ještěěě“, „týjo ta byla velkááá“, „hele, ta praskne“, „jééé dívej, ta je velká“. Jedna bublina míří ke mně, kde praskla, udělala jsem, že jsem se lekla, čehož A9 využil k dalšímu zlobení a posílá na mě další bubliny schválně, protože to se samozřejmě líbí i dalším dětem. Přišel čas, kdy se zeptal kamarád, zda by si mohl půjčit taky bublifuk a A9 ho s úsměvem a bez problému bublifuk půjčuje. A9 si bere křídly a začíná kreslit po všem, co ho napadne – na trávu, na tabuli i na věci okolo nás, a dokonce z legrace i na nás paní učitelky, protože se mu líbily legrácky s bublifukem. Sedl si k nám na lavičku a začal vyprávět, jak se chodí ke strejdovi dívat na želvu, že strejda ji má a že on ji má moc rád. Prý má i psa a popsál, jak to vypadá u strejdy na zahradě. Vzápětí odbíhá podívat se na hry kamarádů.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: **A9**

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -hra s bublifukem -být součástí hry s kamarády
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -dlouhá výdrž -iniciativa při doplnění -nadšení z činnosti, radost -soustředěné vyfukování bublin
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -i přesto, že mu hned bubliny nešly, snažil se soustředit a opakovat -ukázat kamarádům, že to umí
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -spontánní dětská aktivita -pozornost kamarádů -neverbální komunikace – smích, radost ze společné zábavy -popisování bublin
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -tato zkušenost ho určitě obohatila, měl radost z pozornosti a užíval si, že byl součástí aktivity, kdy jednu část vedl

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Spoluúčast v kolektivu, zapojení se do kolektivu a her s kamarády, poznávání svého postavení ve skupině.

Dítě a jeho tělo: -manipulace s předmětem; práce s dechem, foukání, práce s vlastním tělem

Dítě a ten druhý: - přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým; udržovat dětská přátelství; spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost: - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky

Krátká kazuistika:

A9 měl delší a náročnější adaptaci, nezvládal odloučení od maminky. Ve školce si hrál spíše sám, někde bokem ve třídě nebo u stolečku a to nejčastěji s legem. Měl problém i s komunikací, nechtěl mluvit v prostředí školky. Do společných aktivit se zapojoval, ale spíše do pohybových a těch, kde nijak zvlášť nevyčníval. Postupně se to začalo zlepšovat a A9 byl ve školce spokojenější a spokojenější. Pomáhaly mu k tomu situace jako byla právě ta, která je popsána v Learning Stories, když viděl, že ve školce a s kamarády je zábava. Chodil skoro celý rok po obědě, ale na dopoledne ve školce si zvykl.

Reflexe předání dopisu:

Dopis osobně jsem A9 bohužel nestihla předat, protože onemocněl. Jelikož jsem dopis nechtěla předávat po 14 dnech, na které byl odhlášen, aby si konkrétní aktivitu pamatoval, tak jsem mu dopis poslala po druhé paní učitelce, která bydlí vedle něj. A9 měl z dopisu radost, podle mého mu dopis ze školky pomohl po nemoci k návratu do školky, pocit z toho, že ve školce se na něj těšíme a připomínka veselé aktivity.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„Dopis jsme dostali spolu s medailí z dětského dne, takže ho víc zajímala čokoláda. Dopis jsme tedy četli až večer před spaním. Když jsem ho vyndala z obálky, všiml si fotek a začal na nich hledat sebe. U čtení vydržel chvíli. Četli jsme to asi natřikrát. Během čtení kýval a usmíval se. Nijak zvlášť moc nereagoval. Když jsem se zeptala, jestli to tak opravdu bylo, tak přikyvoval. Občas stroze okomentoval: „Jo, velký bubliny“, „Jojo, sranda“, apod... Pak mi povídal pár vět o dětech. Nevím, jak přešel z bublin na to, že K. říkal prosté slovo a že ho K. bouchala apod. 😊 Asi si prostě nějak vzpomněl. Ju a hledal na dopise svou značku, tak jsem mu vysvětlila, že je tam napsané jeho jméno, že tam značka být nemusí.“

Náměty pro další rozvoj, reflexe a diskuze s kolegyní:

- využívat aktivity s legem, ve kterých A9 vyniká, ale zatím si s ním hraje rád spíše sám
- posilovat jeho sebedůvěru a postavení v kolektivu podobnými činnostmi, jako byla ta sledovaná
- snažit se ho více zapojovat do společných her, kde by se mohl prosadit a ztratit stud z vystupování a středu pozornosti

Learning Story

Milý A9,

ve středu jsem byla úplně očarovaná tvou zábavou na zahradě ve školce. Začalo to tím, že si děti půjčily bublifuk a ty jsi je pouze z dálky pozoroval. V jednu chvíli jsi ke mně přiběhl, držel jsi bublifuk v ruce a poprosil mě, zda bych ti bublifuk znovu nenaplnila. Tak jsme ho šli společně do školky naplnit a ty ses ptal, co se tam dává. Pamatuješ si, že to byl jar a voda? Říkali jsme, že to používá i maminka, když umývá nádobí. Rychle sis ode mě bublifuk vzal a v této chvíli celá tvoje zábava začala. Vyfukoval jsi bubliny, nejprve tak rychle, že jsi jen prskal jar a vodu všude okolo, ale bublina nikde, za to

my dva jsme se tomu smáli a skoro jsme ani nemohli přestat. Potom jsem ti poradila, abys foukal pomaleji a vzápětí jsi uměl krásné bubliny. Jakmile to viděly ostatní děti, byly hned u tebe a bavily jste se všichni dohromady. Byla jsem nadšená z tvého smíchu a z toho, jak sis to celé užíval, bylo bezvadné tě pozorovat. Měly jsme s paní učitelkou velikou radost a úsměv na tváři. S dětmi jste se ve foukání bublifuku střídaly a ten, kdo zrovna nefoukal, tak se vždy snažil právě vyfouknutou bublinu prasknout. Volali jste na sebe: „Jééé dívej, ta je velká,“ a „bum“, praskla a vy jste se tomu neuvěřitelně

smály a stále jste tuto činnost opakovaly. Potom jsi to zkoušel i u mě a velmi se ti

líbilo, když zrovna ta bublina praskla kousek ode mě. Já dělala, že se jako zlobím a u toho jsme si spolu užili nejvíce legrace, protože zlobit paní učitelku je přece velká zábava, vid'š? Krásně sis s námi u toho povídal, popisoval jsi, co děláš a co bys ještě dělat chtěl. A za to tě chválím ze všeho nejvíce, protože často s námi nemluviš,

ale včera jsi nás překvapil, jak moc upovídaný jsi a to bylo skvělé. Dobrá nálada a legrace pokračovala dále, kdy sis přišel půjčit křídly a pomaloval jsi kde co, dokonce i paní učitelku, aby jí nebylo líto, že jsi na ni nefoukal bubliny :D. U této činnosti jsme se také velmi nasmáli. Co se tobě líbilo nejvíce? Potom jsi nám vyprávěl, že chodíš ke strejdovi Martinovi na želvu, že se ti líbí, že máte doma pejska a co všechno za hračky máš na zahradě. Jsem za tvé povídání velmi ráda a už teď se těším na další tvá vyprávění. Jsem také ráda, že jsi přišel na to, že i ve školce může být pořádná zábava a takhle na plno sis ji užil. Tak, jak jsem se včera nasmála s tebou, tak jsem se už velmi dlouho nenasmála a moc ti za to děkuji.

Víme, že pro tebe byly začátky ve školce malinko smutné, ale věříme, že už jsi kouzlo školky a kamarádů objevil a už si budeš ve školce užívat jen spoustu a spoustu zábavy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Jsem ráda, že máme ve školce tak šikovného a usměvavého kluka, jako jsi ty. Těším se na další naši zábavu, nebo třeba na nějakou hezkou stavbu z lega, protože v tom jsi velmi dobrý. Protože vím, že jsi teď trochu nemocný, tak se brzy uzdrav, ať se nám brzy do školky vrátíš. Měj hezký den.

paní učitelka Martina

Příloha č. 25 - Pozorovací formulář Learning Stories

(Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: B4 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let, 7 měsíců

Čas (od – do): 10:30 – 11:15

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 18. 6. 2020

27. Popis výchozího stavu:

B4 si se svými kamarády přinesla muchomůrkové židličky a stoleček a vymyslela, že zahradu ve školce udělá krásnější.

28. Popis průběhu činnosti dítěte:

B4 sedí se svými kamarády u stolečku na zahradě naší mateřské školy – sbíraly kytičky a strouhaly křídý. Povídaly si o tom, jak by mohla zahrada ve školce vypadat jinak. B4 povídá: „Zahrada je krásná, ale mohla by být ještě krásnější. Mohli bychom nastrouhanou křidu nanášet na listy, šišky a kamínky, aby všechno bylo barevnější a krásnější.“ B4 to vyprávěla takovým způsobem, že do své hry a svého nadšení vtáhla i ostatní kamarády. Hra probíhala v klidné atmosféře, kooperovaly, komunikovaly. Jelikož jsem seděla opodál, neslyšela jsem vše, o čem si povídají, tak jsem šla schválně blíže. V tu chvíli se zrovna všichni něčemu smáli, jakmile mě ale postřehli, utichli a čekali, co bude dál. Tak jsem se jich zeptala, co tvoří – odpověděli, že chtějí, aby byla příroda ještě krásnější a o oni, že to zařídí. B4 mi na to povídá takové moudro: „Všichni jsou krásní, ale někteří taky ne. Někteří jsou tak krásní, ale zmalovaní, až jsou ošklivý,“ hezky se na mě podívala a řekla: „Vy ne paní učitelko, vy jste krásná tak akorát.“ Tak jsem se na ni usmála, poděkovala za lichotku a dala jí za pravdu, že je opravdu důležitější hledat krásu v přírodních a obyčejných věcech, kterých je ve světě mnoho. Děti řekly, že je jim na sluníčko velké teplo a se vším se přestěhovaly do domečků, které na zahradě máme. Po celou dobu vypadaly, jako kdyby tam schovávaly nějaké velké tajemství. Po chvílce

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

se děti zvedly a šly křídu, kterou celou dobu trpělivě strouhaly, roznést všude po zahradě. B4 v té chvíli uviděla ploštice, které si nechala lézt po ruce a dokonce přišla za mnou a schválně mi je dávala na záda, čemuž jsme se společně smály. Jednu, kterou měla na dlani, si dlouze prohlížela a nad něčím přemýšlela, až řekla: „*Musím jim vytvořit nějaký domeček, aby se tady u nás na zahradě cítily dobře.*“ Vzala kyblík, natrhala do něj trávu a ploštice tam vložila. Ukončila to slovy, že jim zítra přinese něco dobrého a utíkala zpět za kamarády do domečku.

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: **B4**

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -příprava kříd (strouhání), sbírání kytiček -přemýšlela o kráse přírody -zajímala se o ploštice a jejich zázemí
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -nadšená ze hry, vtažení do hry svým nadšením i druhé -výdrž u strouhání kříd -přátelská atmosféra
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -strouhání bylo časově náročné, ale všichni u toho vydrželi až dokud nesplnili daný úkol
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -popis svého nápadu a nadšení -komunikace během jejich hry a procesu tvoření prachu z kříd -sdělování informací ze hry paní učitelce
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -vymyslela celou hru, nadchla pro to ostatní -určila, kdy je kříd dost a kdy půjdou roznést křidu po zahradě -zároveň spolupracovala s ostatními a nechala děti zasahovat do hry

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Pozorování přírody kolem sebe, hledání souvislostí a jevů, proč se to a ono děje, ohleduplnost k přírodě, pomoc různými aktivitami.

Dítě a jeho tělo: manipulace s křídou a dalšími prostředky, trhání drobných kytiček, práce s křídou (nanášení na různý povrch)

Dítě a ten druhý: kooperace s kamarády; vyjádření svého názoru, ale vyslechnutí názoru druhých; sdílení svých myšlenek a nápadů s ostatními

Dítě a svět: environmentální oblast – zvědavost a starost o přírodu; hledání jevů a souvislostí v přírodě, vyhledávání hmyzu – dohledávání informací o přírodě a hmyzu, pomoc přírodě vlastní aktivitou – vytvoření zázemí pro ploštice

Krátká kazuistika:

B4 je od počátku velice bystrá a chytrá holčička. V tomto roce ještě není předškoláčka, ale je zařazena do skupiny předškoláků a zapojuje se do všech činností určených právě předškolákům. Má velký přehled a mnoho vědomostí – rodiče si s dětmi hodně povídají, hodně zkušeností jí také předává starší sourozenec a s rodinou jezdí často na různé výlety. B4 se zajímá hodně o přírodu a ve všem co dělá, je hodně pečlivá, umí si vše odůvodnit a nad vším přemýšlí.

Reflexe předání dopisu:

B4 si vybrala přečíst dopis venku na zahradě. Po předání si dopis prohlédla, převážně fotografie.

Já: „Zajímá tě, co tam bude?“

B4: „Ano.“

Já: „A ty sis ho už prohlížela?“

B4: „No, viděla jsem jenom tohle, ale nic jiného.“ (ukazovala na své fotografie)

...čtu dopis...

Já: „... abyste svět udělali krásnější... je to tak?“

B4: „Ano.“

...čtu dál...

Já: „Tak co, schovávali jste tam nějaké tajemství?“

B4: „Žádný tajemství, jenom ...žádný jsme tam neschovávali.“

Já: ...ale vypadali jste tak.“

...čtu dál...

Já: „Jak jste tu vaši činnost vlastně dokončili? Prozradíš mi to?“

B4: „Jak jako činnost?“

Já: „Tu vaši hru s křídami.“

B4: „Potom jsme barvili křídý u stromečku, když K. napadlo, že abychom tam měli krásný domeček, že podlahu budeme mít barevnou, tak jsme udělali prášek a vysypali jsme na každý místo trochu toho prášku.“

Já: „Takže přímo v tom domečku jste si to udělali krásný.“

B4: „Ano.“

B4: „A tak jste to ukončili?“

B4: „Jo.“

...čtu dál...

Já: „Vzpomeneš si ještě, co všechno si měla v domečku?“

B4: „Šeřík, mech, od K. trávu.“

Já: „Tak to se tam měly ploštičky dobře.“

...čtu dále...

B4 si přebírá dopis a prohlíží si fotografie.

B4: „Tak ten dopis se mi strašně líbil.“

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„Dobrý den,

B4 mi dopis nadšeně a jako vzácnost ukazovala hned po příchodu ze školky. Když jsem jí ho četla doplnila mi větu: „...krásná tak akorát.“ V ten samý den jsme jeli k babičce na návštěvu a brala jí ho ukázat, popisovala postup drcení křídý. Historiku o ploštici mi říkala před dopisem a že se smála, když vám ji dávala „po tajnu“. Upozornila jsem ji, že někomu to může být nepříjemné, někdo nemá rád hmyz, ale říkala, že paní učitelka se smála.

Podrobněji popsala, co dala do kyblíku pro ploštice: lístečky, kytičky, trávu, ale druhý den tam prý nebyly, asi odletěly za maminkou a tatínkou.

Pěkný den. Š.“

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

- připravovat a hledat vhodné náměty v různých encyklopediích, dohledávat informace o zkoumaných věcech
- poskytovat různý materiál a prostředky pro zkoumání v přírodě

Learning Story

Milá B4,

nedávno jsem se stala svědkem tvého hraní na zahradě s ostatními dětmi. Převážně s K. a K. Musím říct, že mě to bavilo od začátku až do samého konce. Tvoje nadšení v každé hře, vtáhnutí kamarádů do děje a spolupráce s nimi, příroda okolo -

to je prostě tvůj svět. Vytvořili jste si krásné prostředí z našich stolečkových houbiček a vyráběli jste jemný prášek z kříd. Říkali jste mi, že je to proto, abyste svět okolo udělali krásnějším, že s ním pomalujete listy, kameny, šišky a vše, co

bude potřeba, aby vše bylo krásné. Bylo vidět, že si to celé organizovala a věděla, co přesně chceš dělat. Nadšeně jste si o tom povídali, popisovali, co děláte a měli z toho radost. Vydrželi jste u toho velmi dlouho, i přesto, že strouhání kříd trvalo velice dlouhou dobu. V jednu chvíli jste se se stoličkami a vším přestěhovali do dřevěného domečku z důvodu, že vám na sluníčku bylo teplo. V domečku jste vypadali, jako kdybyste schovávali nějaká tajemství. Vždy, když jsem se na vás šla podívat, usmívali jste se na mě. Nejvíc mě

pobavila situace, kdy jsme se bavili o kráse. Tvoje slova: „Všichni jsou krásní, ale

někteří taky ne, někteří jsou tak krásní, ale zmalování, až jsou ošklivý.“ Tak hezky ses na mě podívala a řekla si, že já ne, že já jsem krásná tak akorát. Velice si mě tím potěšila. A v tom, co jsi říkala, máš vlastně pravdu. Krása se často skrývá v jednoduchých přirozených věcech, jako je právě tvoje milovaná příroda a maličkosti. Líbí se mi, jak o všem dokážeš přemýšlet a jen tak něco tě nerozhází. Jakmile přijde jakákoliv překážka, dokážeš si s ní

poradit a vymyslet nový plán. Jediné, co vůbec netuším je, jak jste tu vaši činnost dokončili? Prozradíš mi to? Víím, že si poté po zahradě běhala a hledala ploštice, které si mi nadšeně chodila ukazovat a dokonce mi je potají dávala na záda a strašně ses tomu smála. Vždy si stála opodál a čekala, jaká bude moje reakce. Moc se mi líbí, když si společně děláme legraci a smějeme se. Pak jsi mi říkala, že ploštičky by měly mít taky domov a rozhodla ses jim ho vytvořit. Nasbírala jsi různé přírodniny, naaranžovala je do kyblíku a ploštičky si tam vložila. Vzpomeneš si ještě, co všechno si měla v domečku? Moc tě chválím za to, jak si k přírodě a k drobným broučkům ohleduplná a zajímá tě, co se v jejich prostředí děje.

Milá B4, pokud budeš chtít, můžeme se společně podívat do různých encyklopedií a knížek o drobném hmyzu, zjišťovat o nich různé informace a pak třeba s lupou pozorovat tento hmyzí život přímo na zahradě. Jsem moc ráda, že máme ve školce takhle ohleduplnou a všímavou holčičku jako si ty.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

paní učitelka Martina

Příloha č. 26- **Pozorovací formulář Learning Stories** (Bildungs – und Lerngeschichten)

Jméno dítěte: A10 (K. – jsou nahrazena jména dětí, které se podílely na hře)

Věk dítěte: 5 let, 7 měsíců

Čas (od – do): 10:40 – 11:00

Pozorování provedl/a: Martina

Pozorování číslo: 1

Datum: 23. 6. 2020

---

29. Popis výchozího stavu:

Všimla jsem si, že A10 vymyslel svou hru, kterou nevnucoval ostatním dětem, ale hrál ji naopak spontánně vedle jejich her a vypadal spokojeně – hra na prodejce ledové tříště.

30. Popis průběhu činnosti dítěte:

A10 si vyzdobil domeček na zahradě, připravil si do domečku stoleček a židličky a na ně si připravil šišky, což měla být ledová tříšť v kelímkách. Měl to hezky vymyšlené a lákal děti k sobě do obchůdku. A10 volá: „*Dá si někdo ledovou tříšť? Kdo si dá ledovou tříšť? Máme plno druhů.*“ Několik dětí si pro ledovou tříšť přišlo, ale pak dlouhou dobu A10 jen seděl a čekal. Napadlo mě, že mu jeho hru zkusím pomoci rozehrát. Přicházím k němu a říkám: „*Ráda bych si dala zmrzlinu prosím.*“ A10 odpovídá: „*Zmrzlinu neprodáváme, pouze ledové tříště.*“ A já si tedy nechala vyjmenovat všechny příchutě, které měl: „*Kokosová, borůvková, vanilková...*“ Podal mi borůvkovou ledovou tříšť, kterou jsem si vybrala a ukazuje mi, jak to vypadá u něj v krámě. „*Tady mám přístroj, který vyrábí ledovou tříšť, tady kelímky a tady je náplň.*“ V tu chvíli jeho hra zaujala další děti, které si začaly chodit pro ledové tříště. Volaly jeden přes druhého: „*jednu čokoládovou*“, „*já chci jahodovou*“, „*já bych prosila jednu pomerančovou*“. K. se A10 přichází zeptat, co dělá. Ten mu odpovídá, že prodává ledové tříště a ukazuje mu svůj domeček. A10 svou hrou inspiroval své kamarády, které si vytvořily obchůdek vedle něj, ve druhém domečku. Byl to obchod, který prodával všechny věci. Najednou přišly děti k A10 do domečku a začaly mu brát nějaké věci, což se A10 nelíbilo, a tak K. v klidu řekl: „*Rád ti řeknu, kde jsem to našel, ale mé věci mi neber.*“ Na to ho K. poprosil o jednu židličku, kterou mu A10 půjčil. Pak se dívá na mě a říká: „*Paní učitelko, teď musíte odejít, potřebuji zavřít a doplnit zásoby.*“ Chodil po zahradě a sbíral šišky, listy, klacíky – chodil mě informovat: „*Ještě máme zavřeno, musím jet daleko pro nové zásoby a hlavně speciální nádoby. Budou nové příchutě, až budu připravený, budete si je moci přijít koupit.*“ Děti začaly chodit za A10, kupovaly si ledové tříště a domlouvaly se, jak by oba ochody mohly spojit a prodávat společně. Já si ještě došla pro citrónovou tříšť, jak jsem slíbila. Říkám: „*Ta byla teda velmi osvěžující.*“ A10 odpovídá: „*Přesně pro tohle počasí.*“

Analýza uskutečněného pozorování podle dispozic k učení

Číslo:

1

Jméno: A10

Zajímat se	Co bylo předmětem zájmu dítěte během tohoto pozorování? Podle čeho jsem to určil/a? -vymýšlení hry, příprava námětového koutku, příprava a promyšlený materiál
Být angažovaný (zaujatý)	Podle čeho rozpoznám zaujetí dítěte? -trpělivě čekal na své zákazníky, uklízel si okolí, připravoval jiné věci -vymýšlel, jakým způsobem přilákat někoho k nákupu
Mít výdrž při překonávání obtíží	Podle čeho identifikuji výdrž dítěte? -hra trvala poměrně dlouho -hru inovoval, přemýšlel nad jejím pokračováním -hledal další možné varianty ledových tříští
Vyjadřovat se a sdělovat	Jak se dítě vyjadřuje a sdílí s ostatními? -sděloval svůj záměr, popis hry, vyjmenoval druhy ledové tříště -popisoval kamarádům, co dělá -komunikoval s kamarády o půjčování věcí -chodil informovat paní učitelku o průběhu jeho hry
Spolupůsobit v učícím se společenství (skupinové učení) a přebírat odpovědnost	Podle čeho rozpoznám, že se dítě podílí na situacích, kdy dochází k učení, na skupinovém učení a že dokáže přejímat odpovědnost? -odpovídal za svou hru, celou ji inicioval, ale nebránil se okolí -dokázal si stát na svém, rozumně se domluvit při půjčování věcí -následně při spolupráci dohodou mezi oběma obchůdky

Zaměření tohoto pozorování:

- O jaké učení se jedná?
- Kterých vzdělávacích oblastí se činnosti týkaly?
- Přispívá tato situace dostatečně k tomu, aby se dítě mohlo věnovat činnostem, které vycházejí z jeho zájmů?

Objevování přírody a okolí k nalezení přírodnin, které by se mu hodily ke hře – zkušenosti z jiných zážitků užil také ve své hře (ledová tříšť, kterou si kupoval o víkendu s rodiči).

Dítě a jeho tělo: - manipulace s přírodninami (jemná motorika)

Dítě a ten druhý: - spolupracovat s ostatními; vnímat, co si druhý přeje či potřebuje; vycházet vstříc; sdílet svou hru s ostatními

Dítě a svět: - orientovat se bezpečně ve známém prostředí; osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí

Krátká kazuistika:

A10 je dvojče B4. Jak jsem popsala už u ní, jsou děti velmi podporované v rozvoji vědění a dovednosti od rodičů a staršího sourozence. A10 má také velký přehled o dění kolem sebe, je zvědavý, chytrý, rád se zapojuje do debat o určitých tématech, vyhledává souvislosti. Občas je ale výbušný a malinko urážlivý. Dlouhou dobu to ale netrvá, ale přesto si umí stát za svým. S kamarády nemá problém, většinou se zapojí do her kamarádů, ale často vytváří a organizuje hry sám. Stejně tak jako B4 i A10 ještě není předškolák, ale celý rok je mezi předškoláky brán.

Reflexe předání dopisu:

A10 předávám dopis a ptám se ho, kde ho chce přečíst. Poprosil mě, zda by nemohl až venku, že si chce nejprve sám prohlédnout fotografie. S kamarády si vzal dopis ke stolečku a nad dopisem a fotografiemi debatovali. A10 popisoval detailněji každou fotografii – „Tady jsem zrovna připravoval kokosovou ledovou tříšť, a pak přišla paní učitelka.“ „Tady jsem šel sbírat další věci, abych mohl připravit další různé příchutě. Podívej, tady, jaký máte kolem domečku docela nepořádek, vid' K.?“. Na zahradě jsem se nepřipomínala s dopisem, čekala jsem, zda A10 přijde sám a on přišel. Při čtení dopisu nereagoval, pouze poslouchal a pak mi jen odpovídal na otázky z dopisu. Po přečtení dopisu se na mě podíval a řekl mi: „To jste psala vy?“ Odpovídám, že ano a on se začal smát a říká mi: „Nechápu, jak si to můžete všechno pamatovat.“ Říkám: „Stejně jako ty, byla jsem součástí tvé hry.“ On mi odpovídá: „To sice jo, ale já bych to takhle nenapsal.“ Zeptala jsem se tedy, zda jsem do dopisu popsala vše správně, na to už mi odpověděl jen, že ano a odešel si odnést dopis do šatny.

Reflexe předání dopisu od rodičů:

„To, že dostane dopis od paní učitelky jako B4, hlásil dva dny předem. Dopis zůstal v autě do druhého dne. Možná proto, že jsme po školce jeli kupovat botičky. Druhý den jsme dopis slavnostně přečetli a A10 odpovídal i na otázky, které v dopise zazněly. Pak si ho musel přečíst tatínek.

Povídal, že si hrál na prodavače tříště a paní učitelka si hrála s ním.

S pozdravem Š. „

Náměty pro další rozvoj, reflexe s kolegyní:

-A10 je typ dítěte, který si musí vybírat své aktivity většinou sám, chodí do školky a je plný nápadů, které sděluje dětem a ty s nimi hraje

-poskytneme mu prostor, pomůcky, nabídneme různé prostředky

Learning Story

Milý A10,

V pondělí jsem měla příležitost být součástí tvé hry na obchod s ledovými tříštěmi. Zpočátku jsem si myslela, že prodáváš zmrzlinu a jednu jsem si k tobě přišla koupit. „Jednu zmrzlinu prosím,“ řekla jsem. „Zmrzlinu neprodáváme, pouze ledové tříště,“ odpověděl jsi mi. Zeptala jsem se tě, jaké tedy máš příchutě a ty jsi mi je všechny ochotně a pohotově vyjmenoval - kokosová, borůvková, vanilková a myslím si, že ještě jahodová? Nezapomněla jsem nějakou příchut' zmínit? Moc se mi líbilo, jak hezky si to měl vše připravené, upravené a měl jsi přehled. Děti chodily okolo tebe a dívaly se, co děláš. Ptaly

se, co prodáváš a ty jsi jim to vždy nadšeně říkal, a tak jsi je inspiroval, že si také v druhém domečku vytvořily prostředí pro obchod a prodávaly různé věci. Jen se na chvíli inspirovaly až moc a chtěly ti občas vzít něco z domečku, což se ti samozřejmě nelíbilo, ale když tě K. poprosil, zda si na chvíli může půjčit židličku, tak jsi souhlasil. To mě moc potěšilo, že jste se takto hezky dokázali dohodnout. Potom jsi mi řekl, ať jdu na chvíli pryč a pak zase přijdu, protože musíš zavřít, poklidit a doplnit zásoby. Musím říct a vyseknout ti poklonu, jakou ty máš

představivost a fantazii. Šla jsem si tedy sednout k druhé paní učitelce a ty jsi kolem mě chodil a informoval mě o různých novinkách. „Ještě máme zavřeno, musím jet daleko pro nové zásoby, a hlavně speciální nádoby. Budou nové příchutě, až budu připraven, budete si je moci přijít koupit.“ Říkal jsi, že

jedeš někam hodně daleko a jmenoval jsi to místo? Jaké to bylo? Když jsi seděl ve svém krámku, chodily děti okolo a kupovaly si občas taky nějakou ledovou tříšť, nebo jste se bavily o tom, jak ještě krámky vyzdobit, půjčovaly si deky a dá se říct, že jste si hrály společně. Tvé zaujetí pro hru trvalo velmi dlouho, často jsi chodil po zahradě a hledal, co bys ještě mohl prodávat - nejspíš si

hledal další možnosti příchutí? Bavilo mě, jak jsi mě po celou dobu udržoval ve své hře a hlásil mi jednotlivé změny a musím říct, že jsem si na tvých tříštích pochutnala, poprvé jsem si dala jahodovou a po druhé citrónovou - obě byly výborné a osvěžující v tomto teplejším období. Nemohl sis vymyslet pro toto období vhodnější hru, prostě paráda.

Co bys řekl na to, kdybychom si ve školce takovou ledovou tříšť opravdu vyrobili? Našli nějaký jednoduchý recept, pořídili ingredience, dozdobili ovocem a udělali si takový hezký den s ledovou tříští na zahradě? Jednotlivé kombinace, nápady a organizace by byla pouze na tobě. Tak co na tento nápad říkáš?

Jsem moc ráda, že jsem mohla být součástí tvé hry, poskytlo mi to mnoho pozitivní energie na celý den. Máš skvělé nápady, mnoho toho víš, máš skvělou paměť i slovní zásobu a znáš mnoho historek, které rád vyprávíš. Těším se na ty další.

Měj hezký den.

Paní učitelka Martina

Příloha 27 – Ukázka založeného portfolia a fotografie z předání dopisu

